

IZRAELSKÁ LOBBY A AMERICKÁ ZAHRANIČNÍ POLITIKA

**John J. Mearsheimer
Katedra politických věd
University of Chicago**

**Stephen M. Walt
John F. Kennedy School of Government
Harvard University**

Březen 2006 RWP06-011

Za stanoviska vyjádřená v této práci odpovídají výhradně její autoři. Harvardská ani Chicagská univerzita se na této práci nepodílely a neměla by být interpretována jako oficiální stanovisko ani jedné této instituce.

Přepracovaná a editovaná verze této práce byla zveřejněna v London Review of Books Vol. 28, No. 6 (23. března 2006) a je dostupná online na www.lrb.co.uk.

Translation © Erik Sedláček 2006

IZRAELSKÁ LOBBY A AMERICKÁ ZAHRANIČNÍ POLITIKA

Americká zahraniční politika ovlivňuje dění v každé části zeměkoule. Tato skutečnost neplatí nikde víc než na Středním východě, v regionu trvalé nestability a obrovského strategického významu. Nejnovější pokus Bushovy vlády o vytvoření demokratické společnosti v této oblasti přispěl k vytvoření těžké nestability v Iráku, prudkému vzestupu světových cen ropy, a teroristickým útokům v Madridu, Londýně a Ammánu. Protože je toho v sázce tolik, musí pravdu o tom, jaké síly řídí americkou politiku na Středním východě, pochopit všechny země.

Americkým národním zájmem by měla být především americká zahraniční politika. Během několika posledních desetiletí, a zejména od šestidenní války v roce 1967, se středněvýchodní americká politika točí kolem vztahů s Izraelem. Kombinace neochvějně americké podpory Izraeli spolu se snahou rozšířit v tomto regionu demokracii pobouřila arabské a islámské mínění a ohrozila bezpečnost Ameriky.

Tato situace nemá v historii americké politiky obdobu. Proč jsou Spojené státy ochotné opomíjet svou vlastní bezpečnost, aby mohly podporovat zájmy jiného státu? Člověk by předpokládal, že pouto mezi těmito dvěma zeměmi je založeno na společných strategických zájmech nebo na vážných morálních závazcích. Jak si však ukážeme níže, pozoruhodnou úroveň materiální i diplomatické podpory Spojených států Izraeli takto vysvětlit nelze.

Americká politika se v tomto regionu odvíjí téměř výhradně od americké domácí politiky, a zejména od aktivit „izraelské lobby“. Vychýlit americkou zahraniční politiku směrem, který podporují, se podařilo i jiným zájmovým skupinám, ale žádné lobby se nepodařilo vzdálit americkou zahraniční politiku americkým národním zájmům za současného přesvědčování Američanů, že americké a izraelské zájmy jsou v podstatě identické.¹

Na následujících stránkách si popíšeme, jakým způsobem to lobby dokázala, a jak její aktivity utvářely americké působení v tomto kritickém regionu. Vzhledem ke strategickému významu Blízkého východu a jeho potenciálnímu dopadu na ostatní musí vliv lobby na americkou politiku poznat a pochopit Američané i neameričané.

Někteří čtenáři tuto analýzu shledají jako pobuřující, ale námi uváděná fakta nejsou mezi vědci seriózně zpochybňována. Naše práce se ve skutečnosti z podstatné části opírá o práce izraelských vědců a novinářů, kteří si za objasnění těchto problémů zaslouží velké ocenění. Rovněž se opíráme o důkazy poskytnuté izraelskými a mezinárodními organizacemi pro lidská práva. Naše argumenty o dopadu lobby vychází i ze svědectví příslušníků lobby, stejně jako ze svědectví politiků, kteří s nimi pracovali. Čtenáři samozřejmě mohou naše závěry odmítnout, ale důkazy, na kterých spočívají, jsou nesporné.

VELKÝ MECENÁŠ

Od říjnové války v roce 1973 poskytl Washington Izraeli vyšší podporu než jakémukoliv jinému státu. Od roku 1976 je Izrael největším každoročním příjemcem přímé americké ekonomické a vojenské pomoci a největším celkovým příjemcem od druhé světové války. Celková americká přímá pomoc Izraeli, počínaje koncem druhé světové války, činí víc než 140 miliard dolarů (dle hodnoty dolaru v roce 2003).² Izrael v rámci přímé zahraniční pomoci dostává každý rok asi 3 miliardy dolarů, což je zhruba jedna pětina rozpočtu americké zahraniční pomoci. V přepočtu na hlavu poskytují Spojené státy každému Izraelci přímou podporu ve výši asi 500 dolarů ročně.³

Tato štedrost je obzvláště pozoruhodná, když si člověk uvědomí, že Izrael je dnes bohatý průmyslový stát s příjmem na hlavu odpovídajícím zhruba příjmu Jižní Koreje nebo Španělska.⁴

Izraeli se ze strany Washingtonu dostává i dalšího zvláštního zacházení.⁵ Ostatní příjemci zahraniční pomoci dostávají peníze ve čtvrtletních splátkách, ale Izrael dostává celou částku na začátku každého fiskálního roku, a tak získává extra úrok. Po většině příjemců americké vojenské pomoci se žádá, aby ji celou utratili ve Spojených státech, ale Izrael může využít zhruba 25 % částky k subvencování vlastního vojenského průmyslu. Izrael je jediný příjemce, který nemusí dokládat, za co byla pomoc utracena. Díky této výjimce je prakticky nemožné předejít tomu, aby byly tyto peníze použity k účelům, s nimiž Spojené státy nesouhlasí, jako je například osidlování Západního břehu.

Kromě toho Spojené státy poskytly Izraeli skoro 3 miliardy dolarů na vývoj zbraňových systémů, jako je letoun *Lavi*, které Pentagon nechtěl nebo nepotřeboval, a zároveň mu dávají přístup k prvotřídním americkým zbraním, jako jsou helikoptéry Blackhawk a stíhačky F-16. A konečně, Spojené státy dávají Izraeli přístup k informacím, což jejich spojenci z NATO odmítají, a zavírají oči před tím, že si Izrael opatřuje jaderné zbraně.⁶

Washington kromě toho poskytuje Izraeli odpovídající diplomatickou podporu. Spojené státy od roku 1982 vetovaly 32 rozhodnutí Rady bezpečnosti OSN kritických vůči Izraeli. To je víc než celkový počet vet odhlasovaných všemi ostatními členy Rady bezpečnosti dohromady.⁷ Tak je také blokována snaha arabských států zařadit izraelský jaderný arzenál do agendy Mezinárodní agentury pro atomovou energii.⁸

Spojené státy Izraeli rovněž přichází na pomoc ve válce a staví se na jeho stranu, když se vyjednává mír. Nixonova vláda Izraeli během říjnové války doplňovala zásoby a chránila ho před hrozbou sovětského zásahu. Washington byl hluboce zapojen do vyjednávání, která tuto válku ukončila, stejně jako do zdoluhavého „postupného“ procesu, jenž následoval, a hrál klíčovou roli i ve vyjednávání, která předcházela a následovala dohodu z Osla v roce 1993.⁹ Mezi americkými a izraelskými představiteli se v obou případech občas vyskytly neshody, ale Spojené státy těsně koordinovaly své postoje s izraelskými a konzistentně podporovaly izraelský pohled na řešení. Jeden americký účastník jednání v Camp Davidu (2000) později řekl: „Příliš často jsme vystupovali... jako advokát Izraele.“¹⁰

Jak popisujeme níže, Washington nechává Izraeli širokou volnost v zacházení s okupovanými územími (Západní břeh a pásma Gazy), dokonce i když jsou jeho akce v rozporu s americkou politikou. Navíc je ambiciózní plán Bushovy vlády transformovat Blízký východ – který začal invazí v Iráku – alespoň částečně veden úmyslem zlepšit strategickou situaci Izraele. Pomineme-li válečná spolenectví, je těžké najít v historii další případ, kdy jedna země poskytovala druhé zemi takovou materiální a diplomatickou podporu po tak dlouhou dobu. Americká podpora Izraele je, stručně řečeno, jedinečná.

Tato mimořádná velkorysost by se dala pochopit, kdyby Izrael představoval zásadní strategické aktivum, nebo kdyby pro udržování americké podpory existovaly silné a závažné morální důvody. Ale ani takovéto odůvodnění není přesvědčivé.

STRATEGICKÁ PŘÍTEŽ

Podle webu Americko-izraelského výboru pro veřejné záležitosti (American-Israel Public Affairs Committee – AIPAC) „Spojené státy a Izrael vytvořili jedinečné spolenectví, aby čelili rostoucím strategickým hrozbám na Středním východě... Tato spolupráce je značně

výhodná jak pro Spojené státy tak pro Izrael.¹¹ Toto tvrzení je jedním z bodů víry podporovatelů Izraele a izraelští politici i proizraelští Američané se na něj stále odvolávají.

Izrael mohl představovat strategickou výhodu za studené války.¹² Izrael, fungující zde po šestidenní válce (v roce 1967) jako zástupce Ameriky, pomáhal zadržet sovětskou expanzi v regionu a způsobil potupné porážky sovětským partnerům, jako byli Egypt a Sýrie. Izrael příležitostně pomáhal chránit i některé americké spojence (jako jordánského krále Husajna), a jeho vojenská obratnost nutila Moskvu vydávat na své prohrávající partnery více prostředků. Izrael Spojeným státům také poskytoval užitečné zpravodajské informace ohledně sovětských možností.

Strategická hodnota Izraele v této době by však neměla být přeceňována.¹³ Podpora Izraele nebyla levná a komplikovala vztahy Ameriky s arabským světem. Například rozhodnutí Spojených států poskytnout Izraeli 2,2 miliardy dolarů během říjnové války mělo za následek embargo ze strany OPEC, které západním ekonomikám způsobilo značné škody. Izraelská armáda navíc nemohla chránit americké zájmy v regionu. Spojené státy se například nemohly spoléhat na Izrael, když revoluce v Iránu v roce 1979 zapříčinila zvýšenou obavu o zabezpečení dodávek ropy z Perského zálivu, a USA místo toho musely vytvořit vlastní „síly rychlého nasazení“.

Dokonce i když byl Izrael během Studené války strategickou výhodou, první válka v Perském zálivu (1990-91) odhalila, že se stal strategickou přítěží. Spojené státy nemohly využívat izraelské základny bez narušení anti-irácké koalice, a to znamenalo k zajištění, aby Tel Aviv nedělal nic, co by mohlo alianci proti Saddámovi zničit, nutnost rozptylovat zdroje (například baterie střel Patriot). V roce 2003 se historie opakovala: ačkoliv Izrael dychtil po tom, aby Spojené státy napadly Saddáma, prezident Bush nemohl požadovat jeho pomoc, aniž by spustil arabský odpor. Izrael tak opět zůstal na vedlejší koleji.¹⁴

Počátkem 90. let a zejména po 11.9. byla americká podpora Izraele ospravedlňována tím, že jsou obě země ohroženy teroristickými skupinami, pocházejícími z arabského světa, a sborem „darebných států“, které tyto skupiny podporují a usilují o zisk zbraní hromadného ničení. Logický pohled na věc naznačuje, že by Washington měl dát Izraeli volnou ruku v zacházení s Palestinci a netlačit Izrael k ústupkům, dokud nebudou všichni palestínští teroristi uvězněni nebo mrtví. Také nutně vede k závěru, že by Spojené státy měly pronásledovat země, jako je Islámská republika Irán, Irák Saddáma Hussajna a Sýrie Bašára al-Assada. Izrael tak vypadá jako rozhodující spojenec ve válce proti terorismu, protože jeho nepřátelé jsou i nepřátelé Ameriky.

Tento nový logický pohled na věc se zdá být přesvědčivý, ale Izrael je ve válce proti terorismu a v širším úsilí o jednání s darebnými státy přítěží.

Za prvé, „terorismus“ je taktika, kterou může použít široké pole politických skupin; není to jediný unifikovaný protivník. Teroristické organizace představující hrozbu pro Izrael (například Hamás nebo Hizballáh) neohrožují Spojené státy, pokud proti nim tyto nezasahují (jako v Libanonu roku 1982). Mimoto, palestínský terorismus není nahodilé násilí směřující proti Izraeli nebo „Západu“; je to hlavně odpověď na dlouhodobou osidlovací kampaň Izraele na Západním břehu a v pásmu Gazy.

Co je však nejdůležitější, tvrzení, že Izrael a Spojené státy sjednocuje společná teroristická hrozba, má i opačnou příčinnou souvislost: Spojené státy mají z velké části problémy s terorismem kvůli svému těsnému spojení s Izraelem, ne naopak. Podpora Izraele ze strany Spojených států není jediným zdrojem antiamerického terorismu, je to však důležitý prvek a činí vítězství války proti terorismu těžším.¹⁵ Nemůže být sporu například o tom, že mnoho vůdců Al-Kajdy, včetně bin Ladina, je motivováno přítomností Izraele v Jeruzalému a špatnou situací Palestinců. Podle americké komise pro 11.9. bin Ladin explicitně usiloval o potrestání Spojených států za jejich politiku na Středním východě, včetně jejich podpory Izraele, a snažil se načasovat útoky tak, aby na tuto věc upozornil.¹⁶

Stejně důležitá je skutečnost, že bezpodmínečná americká podpora Izraele usnadňuje extremismům, jako je bin Ladin, získání všelidové podpory a rekrutů. Ankety potvrzují, že arabská populace je k americké podpoře Izraele hluboce nepřátelská, a poradní skupina ministerstva zahraničí pro arabský a muslimský svět zjistila, že „občané těchto zemí jsou nepříjemnou situací Palestinců skutečně zasaženi a Spojené státy vidí v této věci jako hráče číslo jedna“.¹⁷

Co se týče takzvaných darebných států na Středním východě, nepředstavují pro zásadní zájmy USA, bez ohledu na závazek Ameriky vůči Izraeli, žádnou extrémní hrozbu. Ačkoliv Spojené státy mají s těmito režimy několik sporů, nebýt onoho těsného provázání s Izraelem, Washington by si s Irákem, Iránem ani Sýrií nemusel dělat téměř žádné starosti. Dokonce i kdyby tyto státy získaly jaderné zbraně – což je samozřejmě nežádoucí – nebyla by to pro Spojené státy žádná strategická pohroma. Ani Amerika ani Izrael by nemohli být vyděračem, opatřeným jadernými zbraněmi, vydírání, protože vyděrač by svou hrozbu nemohl uskutečnit, aniž by se mu dostalo drtivé odplaty. Stejně tak realitě vzdálené je nebezpečí „jaderné přihrávky“ teroristům, protože darebný stát by si nemohl být jistý, že takový transfer nebude odhalen, nebo že nebude obviněn a poté potrestán.

Americké vztahy s Izraelem ve skutečnosti činí jednání s těmito státy ještě těžšími. Jediným důvodem, proč někteří sousedi Izraele chtějí jaderné zbraně, je jeho vlastní jaderný arzenál, a vyhrožování změnou režimů v těchto zemích touhu po vlastnění jaderných zbraních jen zvyšuje. Přesto, když Spojené státy uvažují o použití síly proti těmto režimům, není Izrael příliš aktivní, protože se nemůže účastnit boje.

Zkrátka zacházet s Izraelem jako s nejdůležitějším americkým spojencem v kampani proti terorismu a různým středněvýchodním diktaturám znamená zveličovat schopnost Izraele pomoci tyto problémy řešit a ignorovat, jak politika Izraele snahy USA ztěžuje.

Podpora Izraele oslabuje pozici USA i mimo Blízký východ. Zahraniční elity shodně považují americkou podporu Izraele za příliš velkou a její toleranci izraelského útlaku na okupovaných územích za morálně stupidní a ve válce proti terorismu nevýhodnou.¹⁸ Například v dubnu 2004 poslalo 52 bývalých britských diplomatů premiérovi Tonymu Blairovi dopis, v němž prohlásili, že izraelsko-palestinský konflikt „otrávil vztahy mezi Západem a Araby a islámským světem“ a upozorňovali na to, že politika Bushe a premiéra Ariela Šarona je „jednostranná a nezákonná“.¹⁹

A konečným důvodem, proč se ptát na strategickou hodnotu Izraele je to, že se nechová jako loajální spojenec. Izraelští představitelé často ignorují přání Spojených států a porušují sliby, které dali vrcholným představitelům USA (včetně slibů o zastavení osidlování a zdržení se „cílených atentátů“ na palestinské vůdce).²⁰ Izrael navíc poskytuje citlivé americké vojenské technologie potenciálním protivníkům USA, jako je Čína, což generální inspektor ministerstva zahraničí USA nazval „příkladem systematických a rostoucích neautorizovaných transferů“.²¹ Podle nejvyššího účetního úřadu (General Accounting Office) Izrael rovněž „provádí nejvíce aktivních špiónážních operací proti USA ze všech spojenců“.²² Kromě případu Jonathana Pollarda, jenž na začátku 80. let poskytl Izraeli velké množství utajovaných materiálů (které Izrael údajně předal Sovětskému svazu, aby získal více výjezdních víz pro sovětské Židy), vypukla nová diskuse v roce 2004, kdy bylo odhaleno, že klíčový pracovník Pentagonu (Larry Franklin) předal utajované informace izraelskému diplomatovi, údajně za pomoci dvou úředníků AIPAC.²³ Izrael je sotva jedinou zemí, která provádí proti USA špiónáž, ale jeho špiónážní horlivost vůči svému hlavnímu ochránci přináší další pochybnosti o jeho strategické hodnotě.

OTÁZKA UPADAJÍCÍ MORÁLKY

Nehledě na jeho údajnou strategickou hodnotu stoupenci Izraele tvrdí, že si zaslouží bezpodmínečnou americkou podporu, protože 1) je slabý a obklopený nepřáteli, 2) je to demokracie, která je jedinou morálně přijatelnou formou vlády, 3) židovský národ v minulosti trpěl zločiny, proto si zaslouží zvláštní zacházení, a 4) Izrael jedná na mravně vyšší úrovni než jeho protivníci.

Při bližším pohledu je však každý z těchto argumentů nepřesvědčivý. Pro podporu existence Izraele existují silné morální důvody, ale jeho existence v ohrožení není. Objektivně vzato, minulé ani současné chování Izraele mu nad Palestinci neposkytuje žádnou morální výhodu.

Podpora prohrávajících?

Izrael je často popisován jako slabý a v obležení, židovský David obklopený nepřátelským arabským Goliášem. Tento obraz je poctivě živen izraelskými vůdci a sympatizujícími spisovateli, ale opak je pravdě blíž. Oproti obecnému přesvědčení měli sionisté během války o nezávislost v letech 1947-49 větší, lépe vybavené a lépe vedené vojsko a izraelské obranné síly ve válkách proti Egyptu v roce 1956 a proti Egyptu, Jordánsku a Sýrii v roce 1967 zvítězily snadno a rychle – a to v době *ještě než* začala do Izraele přitékat masivní americká pomoc.²⁴ Tato vítězství jsou výmluvným důkazem izraelského vlastenectví, organizačních schopností a vojenské obratnosti, ale zároveň toho, že Izrael měl i ve svých nejranějších letech do bezmocnosti daleko.

Dnes Izrael představuje největší vojenskou sílu na Středním východě. Jeho konvenční síly jsou mnohem lepší, než mají okolní sousedé, a je to jediný stát v regionu s jadernými zbraněmi. Egypt a Jordánsko podepsali s Izraelem mírové smlouvy a Saudská Arábie se nabídla, že to učiní rovněž. Sýrie přišla o svého sovětského ochránce, Irák je zdecimován třemi ničivými válkami a Irán je stovky mil daleko. Palestinci nemají ani dostatečně efektivní policii, natož armádu, která by mohla Izrael ohrozit. Podle analýzy prestižního Jaffee Center for Strategic Studies univerzity v Tel Avivu z roku 2005 „je strategická rovnováha rozhodně příznivá pro Izrael, který kvalitativní rozdíl mezi svými vojenskými možnostmi a odstrašujícími silami, a silami sousedů, stále zvětšuje“.²⁵ Pokud by byla přesvědčivým důvodem podpora prohrávající strany, Spojené státy by podporovaly protivníky Izraele.

Pomoc spřátelené demokracii?

Americká podpora je často ospravedlňována tvrzením, že Izrael je spřátelená demokracie, obklopená nepřátelskými diktaturami. Toto odůvodnění zní přesvědčivě, ale současnou úroveň americké podpory vysvětlit nemůže. Konec konců na světě je mnoho demokracií, ale tak štědrá podpora jako Izrael nedostává žádná. Spojené státy, když to pokládaly za svůj zájem, v minulosti svrhávaly i demokracie a podporovaly diktátory, a dodnes mají s některými diktaturami dobré vztahy. Čili demokracie americkou podporu Izraeli ani neospravedlňuje ani nevysvětluje.

Odůvodnění „sdílenou demokracií“ také oslabují některé aspekty izraelské demokracie, jež jsou s duchem amerických hodnot v rozporu. Spojené státy jsou liberální demokracií, kde se lidé všech ras, náboženství nebo etnik těší stejným právům. Naproti tomu byl Izrael zřízen výslovně jako židovský stát, a občanství je tu založeno na principu pokrevní spřízněnosti.²⁶ Vzhledem k tomuto pojmu občanství nepřekvapuje, že 1,3 milionů izraelských Arabů jsou považovány za občany druhé kategorie, nebo že izraelská vládní komise nedávno zjistila, že se k nim Izrael chová „nedbalým a diskriminačním“ způsobem.²⁷

Izrael taktéž nedovoluje Palestincům, kteří si vezmou izraelské občany, aby se sami stali občany, a nedává těmto manželům právo žít v Izraeli. Izraelská organizace za lidská práva *B'tselem* nazvala toto omezení „rasistickým zákonem, který podle rasistických kritérií určuje, kdo tu může žít“.²⁸ Takové zákony pochopitelně mohou vycházet z principů, na nichž byl Izrael založen, ale neshodují se s americkou představou demokracie.

Status izraelské demokracie také podkopává jeho odmítání umožnit Palestincům vznik jejich vlastního životaschopného státu. Izrael ovládá životy asi 3,8 milionů Palestinců v Gaze a na Západním břehu, přičemž kolonizuje půdu, kde mají Palestinci dlouhodobě žít. Izrael je formálně demokratický, ale milionům Palestinců, které ovládá, jsou odepřena plná politická práva, a odůvodnění „sdílení demokracie“ je tak odpovídajícím způsobem oslabováno.

Kompenzace za někdejší zločiny

Třetím morálním ospravedlněním je historie židovského utrpení na křesťanském Západě, zejména tragická epizoda holocaustu. Jelikož Židé byli po staletí perzekuováni a v bezpečí mohou být jen ve své židovské domovině, mnoho lidí věří, že si ze strany Spojených států zaslouží speciální zacházení.

Není pochyb o tom, že Židé kvůli odpornému antisemitismu velmi trpěli, a že vytvoření Izraele bylo odpovídající reakcí na dlouhou historii zločinů. Tato historie, jak známo, nabízí pro podporu existence Izraele silné mravní důvody. Jenže vytvoření Izraele vedlo k dalším zločinům proti, do značné míry nevinné, třetí straně: Palestincům.

Historie těchto událostí je dobře známá. Když politický sionismus koncem 19. století doopravdy zahájil svou činnost, bylo v Palestině jen asi 15 000 Židů.²⁹ Například v roce 1893 tvořili Arabové zhruba 95 procent obyvatelstva, a ačkoliv byli pod tureckou nadvládou, vlastnili tuto půdu nepřetržitě po 1300 let.³⁰ Dokonce i po založení Izraele tvořili Židé jen asi 35 % obyvatel Palestiny a vlastnili 7 % půdy.³¹

Mainstreamové sionistické vedení nechtělo založit binární stát nebo přistoupit na trvalé rozdělení Palestiny. Sionistické vedení bylo občas ochotné akceptovat rozdělení jako první krok, ale to byl jen taktický manévr, ne jeho skutečný cíl. Jak uvedl koncem 30. let David Ben-Gurion: „Po vytvoření velké armády, bezprostředně po vytvoření státu, zrušíme rozdělení a budeme expandovat do celé Palestiny.“³²

K dosažení tohoto cíle museli sionisté z území, jenž se poté stalo Izraelem, vyhnat velké množství Arabů. Prostě pro ně neexistovala jiná možnost, jak tohoto cíle dosáhnout. Ben-Gurion viděl tento problém naprosto jasně a v roce 1941 napsal: „Je nemožné si představit všeobecnou evakuaci [arabského obyvatelstva] bez nátlaku, a to brutálního nátlaku.“³³ Neboli jak uvádí izraelský historik Benny Morris, „představa odsunu je tak stará jako moderní sionismus a provázela jeho vývoj a praxi po celé minulé století“.³⁴

Tato možnost přišla v letech 1947-1948, kdy židovské ozbrojené síly vyhnaly do exilu 700 000 Palestinců.³⁵ Izraelské úřady dlouho tvrdily, že Arabové uprchli, protože jim to jejich vůdci řekli, ale pečliví vědci (většinou izraelské historici jako Morris) tento mýtus zbořili. Většina arabských vůdců ve skutečnosti naléhala na palestinské obyvatelstvo, aby zůstalo doma, jenže strach z násilné smrti rukama sionistických jednotek vedl většinu lidí k útěku.³⁶ Po válce Izrael návratu palestinských vyhnanců zabránil.

Skutečnost, že vytvoření Izraele znamená morální zločin vůči palestinskému národu, byla izraelským vůdčům dobře známa. Jak řekl Ben-Gurion Nahumovi Goldmanovi, prezidentovi Světového židovského kongresu: „Kdybych byl arabský vůdce, nikdy bych se s Izraelem nedohodl. Je to přirozené: Vzali jsme jim jejich zem... Vzešli jsme z Izraele, ale před dvěma tisíci let, a co je

jim po tom? Byl tu antisemitismus, nacisti, Hitler, Osvětim, ale byla to jejich chyba? Oni vidí jedinou věc: Přišli jsme sem a ukradli jejich zemi. Proč by to měli akceptovat?³⁷

Od té doby se izraelští vůdci stále snažili palestinské národnostní ambice potlačovat.³⁸ Premiérka Golda Meirová prohlásila, že „nic jako Palestinci neexistuje“ a dokonce i premiér Jicchak Rabin, jenž v roce 1993 podepsal dohodu v Oslu, byl proti vytvoření plnohodnotného palestinského státu.³⁹ Extremistické násilí a nárůst palestinské populace přinutily další izraelské vůdce odejít z některých okupovaných území a hledat územní kompromisy, ale žádná izraelská vláda nebyla ochotná nabídnout Palestincům vlastní životaschopný stát. Dokonce i údajně velkorysá nabídka premiéra Ehuda Baraka z Camp Davidu v červenci 2000 dávala Palestincům pouze možnost odzbrojení a několika oddělených „bantustanů“ *de facto* pod kontrolou Izraele.⁴⁰

Evropské zločiny vůči Židům poskytují Izraeli jasné morální ospravedlnění jeho práva na existenci. Ale přežití Izraele není v ohrožení – i přes odporné a nereálné návrhy některých islámských extremistů na jeho „vymazání z mapy“ – a tragická historie židovského národa nezavazuje Spojené státy, aby Izraeli pomáhaly bez ohledu na to, co dnes dělá.

„Ctnostní Izraelci“ versus „zlí Arabové“

Poslední morální argument popisuje Izrael jako zemi, jenž při každé příležitosti usiluje o mír a prokazuje velkou zdrženlivost, dokonce i když je vyprovokována. O Arabech je naopak prohlášováno, že se chovají velice špatně. Tato historka – která je izraelskými vůdci a jeho americkými obhájci, jako je Alan Dershowitz, donekonečna omílána – je jen dalším mýtem.⁴¹ Co se týče současného chování, není jednání Izraele od činů jeho protivníků mravně odlišitelné.

Izraelští vědci dokládají, že ranní sionisté měli ve vztahu vůči palestinským Arabům daleko k laskavosti.⁴² Arabští obyvatelé sionistům vzdorovali, což je vzhledem k tomu, že sionisté chtěli vytvořit svůj stát v arabských zemích, sotva překvapivé. Sionisti reagovali s důrazem a vysoký morální kredit si v této době nezachovala ani jedna strana. Títož vědci rovněž odhalují, že vytvoření Izraele provázely v letech 1947-1948 explicitní akty etnických čistek včetně poprav, masakrů a znásilnění ze strany Židů.⁴³

I další chování Izraele vůči jeho arabským protivníkům a Palestincům v jeho područí bylo často brutální, což odporuje jakémukoliv tvrzení o morálně nadřazeném jednání. Například v letech 1949 až 1956 zabily izraelské bezpečnostní síly něco mezi 2700 až 5000 Arabů, z nichž drtivá většina byla neozbrojena.⁴⁴ Izraelská armáda vedla v ranních 50. letech mnoho útoků za hranicemi svých sousedů, a přestože tyto akce byly popisovány jako obranná reakce, byly ve skutečnosti součástí širší snahy o rozšíření hranic Izraele. Expanzivní ambice Izraele vedly také k zapojení Británie a Francie do napadení Egypta v roce 1956, a Izrael se získaného území vzdal až po tvrdém americkém nátlaku.⁴⁵

Izrael ve válkách v letech 1956 a 1957 zavraždil stovky egyptských válečných zajatců.⁴⁶ V roce 1967 vyhnal z nově vybojovaného Západního břehu mezi 100 000 až 260 000 Palestinců a z Golanských výšin 80 000 Syřanů.⁴⁷ Rovněž nese spoluvinu na masakru 700 nevinných Palestinců v uprchlických táborech Sabra a Šatila po jeho invazi v Libanonu roku 1982, a izraelská vyšetřovací komise zjistila, že ministr obrany Šaron byl za tato zvěrstva „osobně zodpovědný“.⁴⁸

Izraelci mučí spoustu palestinských vězňů, systematicky ponižují a obtěžují palestinské civilisty a při mnoha příležitostech proti nim nevybíravě používají sílu. Například během první intifády (1987-1991) izraelská armáda rozdávala svým vojákům obušky a povzbuzovala je k lámání kostí protestujících Palestinců. Švédská organizace „Save the Children“ odhaduje, že „v prvních dvou letech intifády potřebovalo lékařské ošetření zranění způsobených bitím 23 600 až 29 900 dětí“,

z nichž téměř třetina měla zlomeniny kostí. Téměř jedna třetina zbitých dětí byla ve věku do deseti let.⁴⁹

Reakce Izraele na druhou intifádu (2000-2005) byla ještě násilnější, což vedlo *Ha'aretz* k prohlášení, že „izraelská armáda... se mění ve vražednou mašinerii, jejíž efektivita nahání hrůzu a je šokující“.⁵⁰ Izraelská armáda vystřílela jen v prvních dnech povstání milion kulek, což má do přiměřené reakce daleko.⁵¹ Od té doby byli na každého mrtvého Izraelce zabiti 3,4 Palestinci, z nichž většinu tvořili nevinní kolemjdoucí; poměr zabitých palestinských dětí vůči izraelským je dokonce ještě vyšší (5,7 ku 1).⁵² Izraelské jednotky také zabily několik zahraničních mírových aktivistů, včetně 23-leté Američanky rozdrčené v březnu 2003 buldozerem.⁵³

Tato fakta byla dostatečně zdokumentována mnoha organizacemi pro lidská práva – včetně předních izraelských skupin – a objektivní pozorovatelé je nepopírají. A proto v listopadu 2003 odsoudili chování Izraele během druhé intifády i čtyři bývalí příslušníci Shin Bet (izraelské bezpečnostní služby). Jeden z nich řekl „chováme se ostudně“ a druhý označil chování Izraele za „jasně nemorální“.⁵⁴

Ale nemá Izrael právo dělat cokoli, co může ochránit jeho občany? Neospravedlňuje specifickou terorismu pokračování americké podpory, i když Izrael často reaguje krutě?

Ve skutečnosti tento argument není ani přesvědčivý ani ospravedlnitelný. Palestinci vůči izraelským okupantům praktikují terorismus a jejich ochota útočit na nevinné civilisty je špatná. Toto chování však není překvapivé, protože Palestinci věří, že pro ně neexistuje žádný jiný způsob, jak si od Izraele vynutit ústupky. Jak jednou přiznal bývalý premiér Barak, kdyby se narodil jako Palestinec, „přidal by se k teroristické organizaci“.⁵⁵

Nakonec bychom neměli zapomínat, že sionisté, když byli podobně slabí a snažili se získat svůj stát, také využívali terorismus. Mezi lety 1944 až 1947 provádělo několik sionistických organizací bombové útoky, aby dostaly Brity z Palestiny, což stálo životy mnoha nevinných civilistů.⁵⁶ Izraelští teroristé v roce 1948 také zavraždili vyjednavatele OSN Folke Bernadotteho, protože byli proti jeho návrhu zmezinárodnit Jeruzalém.⁵⁷ Ani pachatelé tohoto činu nebyli izolovaní extremisté: vůdcům vražedného spiknutí nakonec izraelská vláda udělila milost a jeden z nich byl zvolen do Knesetu. Další teroristický vůdce, jenž schvaloval vraždění, ale nebyl souzen, byl budoucí premiér Jicchak Šamír. Ten veřejně prohlašoval, že „ani židovská etika ani židovská tradice nevyklučuje terorismus jako prostředek boje“. Terorismus má spíš „hrát velkou roli... v naší válce proti okupantovi [Británii]“.⁵⁸ Pokud je dnešní praktikování terorismu Palestinců morálně hanebné, tak to v minulosti platilo i pro Izrael a nikdo nemůže ospravedlňovat americkou podporu Izraele tím, že jeho jednání bylo v minulosti morálně nadřazené.⁵⁹

Izrael se možná nechová hůř než řada dalších zemí, ale rozhodně se nechová lépe. A pokud americkou podporu Izraele nemůžou vysvětlit strategické ani morální důvody, jak si ji máme vysvětlovat?

IZRAELSKÁ LOBBY

Vysvětlení spočívá v bezkonkurenční síle izraelské lobby. Nebýt schopnosti lobby manipulovat s americkým politickým systémem, vztah mezi Izraelem a Spojenými státy by byl mnohem méně důvěrný, než je dnes.

Co je to lobby?

Slovo lobby používáme jako výraz popisující volné sdružení jednotlivců a organizací, kteří se aktivně zasazují o směřování americké zahraniční politiky v proizraelském kursu. Používáním tohoto termínu nenaznačujeme, že „lobby“ je jednotné hnutí s centrálním vedením, nebo že jednotlivci v rámci lobby nemají na některé otázky rozdílné názory.

Jádro lobby tvoří američtí Židé, kteří ve svých každodenních životech významně usilují o směřování americké zahraniční politiky tak, aby podporovala zájmy Izraele. Jejich aktivity přesahují pouhé hlasování pro proizraelské kandidáty; zahrnují psaní dopisů, finanční příspěvky a podporu proizraelských organizací. Samozřejmě ne všichni židovští Američané jsou součástí lobby, protože pro řadu z nich není Izrael důležitý. Například v průzkumu z roku 2004 uvedlo zhruba 36 % židovských Američanů, že mají buď „malý“ nebo „vůbec žádný“ citový vztah k Izraeli.⁶⁰

Židovští Američané se liší i v názorech na konkrétní politiku Izraele. Řadu klíčových lobbyistických organizací, jako jsou AIPAC a Conference of Presidents of Major Jewish Organizations (CPMJO – Asociace prezidentů hlavních židovských organizací), ovládají zastánci tvrdé linie, kteří podporují expanzivní politiku strany Likud, včetně jejího nepřátelství k mírovému procesu z Osla. Na druhou stranu je převážná část amerického židovstva více nakloněna ústupkům vůči Palestincům a několik skupin – jako Jewish Voice for Peace (Židovský hlas pro mír) – takové kroky důrazně obhajuje.⁶¹ Navzdory těmto rozdílným americkou podporu Izraele podporují jak umírnění tak zastánci tvrdé linie.

Není překvapující, že se američtí židovští vůdci často radí s izraelskými činiteli, aby mohli svůj vliv ve Spojených státech maximalizovat. Jak napsal jeden aktivista z významné židovské organizace: „Pro nás je normální říkat: ‚Toto je naše politika v určité věci, ale musíme si ověřit, co si myslí Izraelci.‘ Naše komunita to dělá pořád.“⁶² Také existuje přísné pravidlo nekritizovat izraelskou politiku a vůdci amerických Židů jen zřídka podporují vytváření nátlaku na Izrael. Tak byl Edgar Bronfman senior, prezident Světového židovského kongresu, obviněn ze „zrady“, když uprostřed roku 2003 napsal dopis prezidentovi Bushovi, v němž ho vyzval k vyvíjení nátlaku na Izrael, aby omezil budování jeho kontroverzní „bezpečnostní zdi“. ⁶³ Kritici tvrdili, že „je neslušné, aby prezident Světového židovského kongresu kdykoliv agitoval u prezidenta Spojených států za postavení se proti politice podporované vládou Izraele“.

V podobném případě, kdy prezident Izraelského politického fóra (Israel Policy Forum) Seymour Reich v listopadu 2005 doporučil ministryni zahraničí Condoleeze Riceové vyvinutí nátlaku na Izrael, aby znovu otevřel kritický hraniční přechod v pásmu Gazy, odsoudili kritici jeho vystoupení jako „nezodpovědné chování“ a prohlásili, že „v židovském hlavním proudu není absolutně žádné místo pro aktivní agitaci proti bezpečnostní politice... Izraele“. ⁶⁴ Reich, zaleknutý se těchto útoků, prohlásil: „Pokud jde o Izrael, není slovo nátlak v mém slovníku.“

Židovští Američané vytvořili imponující pole organizací, ovlivňujících americkou zahraniční politiku, z nichž nejmocnější a nejznámější je AIPAC. Časopis *Fortune* v roce 1997 požádal členy Kongresu a jejich zaměstnance, aby vyjmenovali nejmocnější lobby ve Washingtonu.⁶⁵ AIPAC skončil na druhém místě za Americkou asociací důchodců (American Association of Retired People – AARP), ale před lobbyistickými těžkými váhami jako AFL-CIO* a Národní zbrojní

---

* American Federation of Labor and Congress of Industrial Organizations – Americká federace práce a kongres průmyslových organizací; pozn. překl.

asociace.** Studie *National Journal* v březnu 2005 skončila s podobným výsledkem, AIPAC se (spolu s AARP) umístil mezi washingtonskými „svalovci“ na druhém místě.⁶⁶

Do lobby patří také prominentní evangelíci jako Gary Bauer, Jerry Falwell, Ralph Reed a Pat Robertson, stejně jako Dick Armey a Tom DeLay, někdejší vůdci většiny ve Sněmovně reprezentantů. Ti věří, že znovuzrození Izraele je součástí biblického proroctví, podporují jeho program expanze, a nátlak na Izrael považují za jednání proti Boží vůli.⁶⁷ Kromě toho patří mezi členy lobby neokonzervativní nežidé jako John Bolton, někdejší editor *Wall Street Journal* Robert Bartley, bývalý ministr školství William Bennett, bývalá vyslankyně u OSN Jeanne Kirkpatricková a publicista George Will.

Zdroje moci

Spojené státy mají rozdělený systém vlády, nabízející mnoho způsobů, jak ovlivnit politický proces. Následkem toho mohou zájmové skupiny formovat politiku mnoha různými cestami – lobbováním u volených zástupců a členů exekutivy, zajišťováním volebních příspěvků, hlasováním ve volbách, formováním veřejného mínění atd.

Mimoto zájmové skupiny při prosazování konkrétních věcí využívají svou disproporční sílu a zájmy většiny obyvatelstva jsou nedůležité. Tvůrci politiky mají tendenci vyhovět těm, kteří se v dané věci angažují, i když je jejich počet malý, pokud je jisté, že je za to zbytek obyvatelstva nebude trestat.

Síla izraelské lobby vyplývá z její bezkonkurenční schopnosti hrát tuto politickou hru zájmových skupin. Ve své podstatě se nijak neliší od zájmových skupin jako zemědělská lobby, lobby ocelářských a textilních dělníků, nebo ostatních etnických lobby. Čím se izraelská lobby odlišuje je její mimořádné efektivita. Ovšem na tom, že se američtí Židé a jejich křesťanští spojenci snaží směřovat americkou politiku směrem k Izraeli, není nic špatného. Aktivity lobby nejsou žádným typem konspirace zobrazované v antisemitských traktátech jako *Protokoly siónských mudrců*. Jedinci a skupiny tvořící lobby dělají z větší části to, co dělají i ostatní zájmové skupiny, jen to dělají mnohem lépe. Proarabské zájmové skupiny jsou navíc slabé až neexistující, což činí práci lobby ještě snazší.⁶⁸

Strategie pro úspěch

Lobby vyvíjí k podněcování americké podpory Izraele dvě široké strategie. Za prvé má vliv ve Washingtonu, nutí Kongres i exekutivu k podpoře Izraele. Ať jsou názory jednotlivého zákonodárce nebo politika jakékoliv, lobby se snaží udělat z podpory Izraele „chytrou“ politickou volbu.

Za druhé se lobby snaží zajistit, aby veřejná rozprava zobrazovala Izrael v pozitivním světle opakováním mýtů o Izraeli a jeho založení a propagováním izraelského pohledu v politických debatách. Cílem je zabránit tomu, aby se kritickým komentářům o Izraeli dostalo v politické aréně řádného slyšení. Ovládnutí debaty je základním garantem americké podpory, jelikož objektivní debata o americko-izraelských vztazích by Američany mohla vést k podpoře jiné politiky.

** National Rifle Association - nezisková skupina propagující střelectví, lov a právo na osobní ochranu střelnou zbraní; pozn. překl.

Ovlivňování Kongresu

Klíčovým pilířem efektivity lobby je její vliv v americkém Kongresu, kde je Izrael před kritikou prakticky imunní. Tento stav je pozoruhodný sám o sobě, protože Kongres se jinak problematickým tématům skoro nikdy nevyhýbá. Pokud se bude jednat o potrately, zvýhodňování menšin, nebo sociální péči, na Capitoll Hill bude určitě živá debata. Pokud se však jedná o Izraeli, potenciální kritici umlkají a málokdy se vede vůbec nějaká debata.

Jedním z důvodů úspěchu lobby v Kongresu je to, že některými jeho klíčovými členy jsou křesťanští sionisté jako Dick Armeý, jenž v září 2002 řekl: „V zahraniční politice je mojí prioritou číslo 1 chránit Izrael.“⁶⁹ Člověk by si myslel, že pro každého kongresmana bude prioritou číslo 1 „chránit Ameriku“, ale to není to, co Armeý řekl. Také jsou tu židovští senátoři a kongresmani, kteří pracují na tom, aby americká zahraniční politika podporovala zájmy Izraele.

Dalším zdrojem síly lobby jsou zaměstnanci Kongresu. Jak jednou přiznal Morris Amitay, někdejší šéf AIPAC: „Je tu hodně chlapů, kteří tu působí [v Capitol Hill]... kteří jsou náhodou Židé, kteří jsou ochotní... se na určité problémy dívat v rámci svého židovství... To jsou všechno chlapi, kteří mají možnost dělat v těchto oblastech rozhodnutí za ty senátory... Už jen na zaměstnanecké úrovni toho můžete udělat strašně moc.“⁷⁰

Nicméně je to sám AIPAC, kdo tvoří jádro lobby v Kongresu. Úspěch AIPAC se skrývá v jeho schopnosti odměňovat zákonodárce a kandidáty, kteří ho podporují, a trestat ty, kteří to odmítají. V amerických volbách jsou rozhodující peníze (jak nám připomíná nedávný skandál kolem různých čachrů lobbyisty Jacka Abramoffa) a AIPAC nabízí jistotu, že jeho přátelé dostanou od nespočetných proizraelských politických akčních výborů velkou finanční podporu. Naopak ten, kdo se vůči Izraeli jeví jako nepřátelský, si může být jistý, že AIPAC bude směřovat příspěvky na volební kampaň jeho politickým protivníkům. AIPAC rovněž organizuje dopisové kampaně a povzbuzuje redaktory v novinách k podpoře proizraelských kandidátů.

O síle této taktiky nemůže být pochyb. Uvedeme si pouze jeden příklad, kdy AIPAC v roce 1984 napomohl porážce senátora Charlese Percyho z Illinois, který, podle jednoho prominenta z lobby, měl „vyjádřit necitlivost a dokonce nepřátelství k našim zájmům“. Thomas Dine, tehdejší šéf AIPAC, vysvětlil, co se stalo: „Všichni Židé v Americe, od pobřeží k pobřeží, se spojili, aby se zbavili Percyho. A američtí politici – ti, kteří teď zastávají veřejné úřady i ti, kteří o ně usilují – dostali zprávu.“⁷¹ AIPAC si samozřejmě své pověsti strašného protivníka cení, protože ta každého od zkoumání jeho agendy odrazuje.

Vliv AIPAC na Capitoll Hill však jde ještě dál. Podle Douglase Bloomfielda, bývalého příslušníka AIPAC, „je u členů a zaměstnanců Kongresu běžné, že když potřebují informaci, před hledáním v kongresové knihovně, parlamentní vyhledávací službě, mezi pověřeným personálem nebo administrativními odborníky se nejprve obrací na AIPAC“.⁷² Co je ještě důležitější, dále znamená, že „AIPAC je často zván k navrhování projevů, práci na legislativě, poradám o taktice, vykonávání průzkumů, vybírání spolupodporovatelů a pořádání voleb“.

Konečný výsledek je ten, že AIPAC, *de facto* agent cizí vlády, drží americký Kongres pod krkem.⁷³ Otevřená debata o americké politice vůči Izraeli se v něm nevyskytuje, přestože tato politika má vážné důsledky pro celý svět. A tak je jedno ze tří hlavních ramen americké vlády pevně oddáno podpoře Izraele. Jak řekl senátor Ernest Hollings, když končil ve funkci: „Ohledně Izraele nemůžete vést jinou politiku, než jakou vám tady určuje AIPAC.“⁷⁴ Nelze se divit, že izraelský premiér Ariel Šaron americkému publiku jednou řekl: „Když se mě lidé ptají, jak můžou pomoci Izraeli, říkám jim – pomáhejte AIPAC.“⁷⁵

Ovlivňování exekutivy

Lobby má významný vliv rovněž v exekutivní složce. Tato síla se částečně odvíjí od vlivu židovských voličů v prezidentských volbách. Navzdory svému malému zastoupení v populaci (méně než 3 %) dávají kandidátům obou stran velké volební dary. *Washington Post* jednou odhadnul, že prezidentští kandidáti Demokratů „dostávají od židovských podporovatelů až 60 % peněz“.⁷⁶ Kromě toho mají židovští voliči vysokou volební účast a jsou koncentrováni v klíčových státech jako Kalifornie, Florida, Illinois, New York a Pensylvánie. A protože na nich v těsných volbách záleží, prezidentští kandidáti si dávají velký pozor, aby si židovské voliče neznepřátelili.

Klíčové lobbyistické organizace se také zaměřují přímo na administrativu. Proizraelské síly například zajišťují, aby kritici židovského státu nedostali žádný důležitý post v zahraniční politice. Jimmy Carter chtěl svým prvním ministrem zahraničí udělat George Balla, jenž věděl, že Ball je vnímán jako kritik Izraele a lobby by se jeho jmenování vzepřela.⁷⁷ Každý ambiciózní politik se musí stát jasným podporovatelem Izraele. To je důvod, proč se otevření kritici izraelské politiky stali v establishmentu americké zahraniční politiky ohroženým druhem.

Tato omezení platí i dnes. Když prezidentský kandidát Howard Dean v roce 2004 volal po „ne-strannější roli“ Spojených států v arabsko-izraelském konfliktu, senátor Joseph Lieberman ho obvinil z toho, že Izrael pustil k vodě a řekl, že jeho vyjádření bylo „nezodpovědné“.⁷⁸ Prakticky všichni nejvyšší Demokráté ve Sněmovně podepsali útočný dopis, určený Deanovi, kritizující jeho komentáře, a *Chicago Jewish Star* oznámila, že „anonymní útočníci... zahlcují e-maily židovských vůdců po celé zemi, varujíc – bez nějakých velkých důkazů – že Dean by byl pro Izrael určitým způsobem špatný“.⁷⁹

Tato obava však byla absurdní, protože Dean je ve skutečnosti naprosto proizraelský.⁸⁰ Spoluvedoucí jeho kampaně byl bývalý prezident AIPAC, a Dean řekl, že jeho názory na Blízký východ odrážely víc názory AIPAC než umírněných Americans for Peace Now. Dean pouze navrhol, že pokud „se mají dát obě strany dohromady“, měl by se Washington chovat jako spravedlivý prostředník. To lze sotva označit za radikální myšlenku, ale pro lobby, která ohledně arabsko-izraelského konfliktu žádnou myšlenku spravedlivého prostřednictví netoleruje, jde o anatemu.*

Cílům lobby rovněž slouží, když proizraelské jednotlivci zabírají místa v exekutivní složce. Například za Clintonovy vlády byla středněvýchodní politika z velké míry utvářena úředníky s blízkými vazbami na Izrael nebo na prominentní proizraelské organizace – včetně Martina Indyka, bývalého zástupce ředitele výzkumu v AIPAC a spoluzakladatele proizraelského Washingtonského institutu pro blízkovýchodní politiku (Washington Institute for Near East Policy – WINEP); Dennise Rosse, který do WINEP vstoupil po odchodu z vlády v roce 2001; a Aarona Millera, který žil v Izraeli a často ho navštěvuje.⁸¹

Tito muži patřili na summitu v Camp Davidu v červenci 2000 mezi nejbližší poradce prezidenta Clintona. Ačkoliv všichni tři podporovali mírový proces dohodnutý v Oslu a vytvoření palestinského státu, činili tak jen v mezích přijatelných pro Izrael.⁸² Americká delegace především nenabízela vlastní nezávislé návrhy na urovnání konfliktu, ale vycházela z pokynů izraelského premiéra Ehuda Baraka, s nímž stanoviska pro jednání předem koordinovala. Nepřekvapí, že si palestínští vyjednavací stěžovali, že „vyjednávali se dvěma izraelskými týmy – jedním pod izraelskou vlajkou a druhým pod americkou“.⁸³

Tento stav je ještě výraznější v Bushově administrativě, v jejichž řadách jsou zapálení proizraelské jedinci jako Elliot Abrams, John Bolton, Douglas Feith, I. Lewis („Scooter“) Libby, Richard

---

* Prokletí spojené s exkomunikací; pozn. překl.

Perle, Paul Wolfowitz a David Wurmser. Jak uvidíme, tito úředníci konzistentně prosazují politiku podporovanou Izraelem a lobbyistickými organizacemi.

Mediální manipulace

Kromě přímého ovlivňování vládní politiky se lobby snaží formovat veřejné vnímání Izraele a Blízkého východu. Proto nemá zájem na otevření debaty kolem Izraele, protože zahájení debaty by mohlo způsobit, že by Američané začali proti úrovni podpory, jakou momentálně poskytují, protestovat. Proizraelské organizace tudíž tvrdě pracují na ovlivňování médií, mozkových trustů a akademického světa, protože tyto prvky jsou v utváření názorů veřejnosti stěžejní.

Ve velké části hlavního mediálního proudu se široce odráží lobbyistický pohled na Izrael, protože většina amerických komentátorů je proizraelská. Jak píše novinář Eric Alterman, debata mezi odborníky na Střední východ je „ovládána lidmi, kteří si kritiku Izraele nedokáží představit“.⁸⁴ Vyjmenovává 61 „publicistů a komentátorů, které lze okamžitě a bez výhrad počítat mezi podporovatele Izraele“. A naopak našel pouze pět odborníků, kritizujících chování Izraele nebo podporujících proarabské pozice. Noviny občas uveřejní názor kritizující politiku Izraele, ale rozložení rovnováhy názorů jasně hraje pro druhou stranu.

Tato proizraelská zaujatost se odráží v článcích hlavních novin. Robert Bartley, bývalý editor *Wall Street Journal*, jednou řekl, že „Šamír, Šaron, Bibi – ať ti chlapi chtějí cokoli, v mém podání to zní to moc pěkně“.⁸⁵ Nepřekvapí, že *Journal*, spolu s dalšími prominentními novinami jako *Chicago Sun-Times* a *Washington Times*, pravidelně zveřejňuje silně proizraelské články. Izrael při každé příležitosti horlivě obhajují rovněž časopisy jako *Commentary*, *New Republic* a *Weekly Standard*.

Zaujaté komentáře jsou i v novinách jako *New York Times*. *Times* občas kritizují izraelské politiky a někdy připustí, že Palestinci mají oprávněné důvody ke stížnostem, ale není to nestranné. Například bývalý zodpovědný redaktor *Times* Max Frankel ve svých pamětech uznal, jaký dopad měl jeho vlastní proizraelský postoj na jeho výběr článků. Napsal: „Byl jsem mnohem hlouběji oddán Izraeli, než jsem si odvažoval přiznat.“ A pokračuje: „Utvrzen znalostí Izraele a mými přátelstvími v něm jsem většinu našich komentářů ke Střednímu východu psal sám. A ačkoliv to poznali spíš arabští než židovští čtenáři, psal jsem je z proizraelské perspektivy.“⁸⁶

Zpravodajství ohledně Izraele je poněkud nestrannější než komentáře redaktorů, částečně proto, že se reportéři snaží být objektivní, ale také protože je těžké popsat dění na okupovaných územích bez popisu chování Izraele. Lobby kvůli zastrašení před podáváním nepříznivých zpráv o Izraeli pořádá dopisové kampaně, demonstrace a bojkoty médií, jejichž obsah považuje za antiizraelský. Jeden pracovník *CNN* řekl, že někdy dostane za jediný den 6000 e-mailů, stěžujících si, že příběh byl antiizraelský.⁸⁷ Rovněž proizraelský Výbor pro správné informování o Středním východu v Americe (Committee for Accurate Middle East Reporting in America – CAMERA) organizoval před Národními veřejnými rozhlasovými stanicemi (NPR) ve 33 městech v květnu 2003 demonstrace a snažil se přesvědčit přispěvatele, aby NPR neposkytovali podporu, dokud se jejich pokrytí Středního východu nestane více sympatizujícím s Izraelem.⁸⁸ Bostonská stanice *WBUR* následkem tohoto úsilí údajně přišla na přispěvcích o víc než 1 milion dolarů. Tlak na NPR vyvinuli rovněž přátelé Izraele z Kongresu, kteří požadovali vnitřní audit a větší dozor nad jejich informováním o Středním východě.

Tyto faktory pomáhají vysvětlit, proč americká média obsahují málo kritiky politiky Izraele, zřídka se dotknou vztahů mezi Washingtonem a Izraelem a jen občas debatují o hlubokém vlivu lobby na americkou politiku.

Mozkové trusty myslící jednostranně

V amerických mozkových trustech, jež hrají důležitou roli ve formování veřejné debaty i politiky, převládají proizraelské síly. Lobby si založila svůj mozkový trust v roce 1985, když Martin Indyk pomohl založit WINEP.⁸⁹ Ačkoliv WINEP své spojení s Izraelem bagatelizuje a tvrdí, že na středněvýchodní problémy nabízí „vyvážený a realistický“ pohled, není to pravda.⁹⁰ WINEP je financován a řízen jedinci hluboce oddanými izraelskému programu.

Vliv lobby v mozkových trustech se rozšířil i mimo WINEP. Během posledních 25 let získaly proizraelské síly vedoucí postavení v Americkém institutu pro podnikání (American Enterprise Institute), Brookings Institution, Středisku pro bezpečnostní politiku (Center for Security Policy), Výzkumném ústavu zahraniční politiky (Foreign Policy Research Institute), Fondu dědictví (Heritage Foundation), Hudson Institute, Institutu pro analýzy zahraniční politiky (Institute for Foreign Policy Analysis) a Židovském institutu pro záležitosti národní bezpečnosti (Jewish Institute for National Security Affairs). Tyto mozkové trusty jsou rozhodně proizraelské a je v nich jen málo, pokud vůbec, kritiků americké podpory židovského státu.

Dobrym ukazatelem vlivu lobby na svět mozkových trustů je vývoj Brookings Institution. Jeho hlavním odborníkem na středněvýchodní problematiku byl po mnoho let William B. Quandt, slavný akademik a bývalý činitel NSC s dobrou pověstí nestrannosti ohledně arabsko-izraelského konfliktu. Dnes jsou však práce Brookings na toto téma vypracovávány jeho Sabanovým centrem pro středněvýchodní studia (Saban Center for Middle East Studies), které je financováno Haimem Sabanem, bohatým izraelsko-americkým obchodníkem a horlivým sionistou.⁹¹ Ředitelem Saban Center je všudypřítomný Martin Indyk. Tak je nyní to, co kdysi bylo nestranným politickým institutem, zabývajícím se středněvýchodními záležitostmi, součástí chóru převážně proizraelských mozkových trustů.

Kontrola akademického světa

Lobby měla největší problém s udušením debaty o Izraeli na univerzitní půdě, protože akademická svoboda je klíčovou hodnotou a zastrašit nebo umlčet profesory je těžké. Přesto na ní v 90. letech, kdy se projednával mírový proces z Osla, existovala jen slabá kritika Izraele. Kritika začala narůstat poté, když se na počátku roku 2001 dostal k moci Ariel Šaron a proces ztroskotál, a obzvláště zesílila, když izraelská armáda na jaře 2002 znovu obsadila Západní břeh a nasadila proti druhé intifádě masivní síly.

Lobby, aby „získala zpět školní prostory“, zahájila agresivní manévry. Rychle vznikly nové skupiny jako Karavana za demokracii (Caravan for Democracy), které přivedly na americké vysoké školy izraelské mluvčí.⁹² Tradiční skupiny jako Židovská rada pro veřejné záležitosti (Jewish Council for Public Affairs) a Hillel se pustily do boje, a nové – Koalice Izrael na školní půdě (Israel on Campus Coalition) – byly vytvořeny za účelem koordinace skupin, jež se snažily dostat Izrael na školní půdu. AIPAC nakonec víc než ztrojnásobil výdaje na programy pro monitorování univerzitních aktivit a výchovu mladých obhájců Izraele, aby se „maximálně rozšířil počet studentů na školní půdě... v celostátním proizraelském úsilí“.⁹³

Lobby také kontroluje, co profesori píšou a učí. Například v září 2002 založili Martin Kramer a Daniel Pipes, dva vášnivě proizraelské neokonzervativci, web (Campus Watch) zveřejňující posudky podezřelých akademiků a povzbuzující studenty, aby oznamovali komentáře nebo chování učitelů, které lze považovat za nepřátelské Izraeli.⁹⁴ Tento otevřený pokus o vytváření černých listin a zastrašování akademiků vyvolal ostrou reakci a Pipes a Kramer tyto dokumenty později

odstranili, ale website studenty stále vyzývá, aby údajné antiizraelské chování na amerických vysokých školách oznamovali.

Lobbyistické skupiny rovněž přímo ovládají konkrétní profesory a univerzity, které si platí. Častým cílem proizraelských sil byla Columbijská univerzita, jež měla na fakultě palestinského vědce Edwarda Saida. Jonathan Cole, bývalý děkan Columbijské univerzity, prohlásil: „Člověk si může být jistý, že jakékoliv veřejné prohlášení na podporu Palestinců od vynikajícího literárního kritika Edwarda Saida přinese stovky e-mailů, dopisů a novinářských článků, vyzývajících nás, abychom Saida odsoudili a buď ho potrestali, nebo vyhodili.“⁹⁵ Když Columbijská univerzita přivedla z Chicagské univerzity historika Rashida Khalidiho, podle Coleho „začaly přicházet stížnosti od lidí, kteří nesouhlasili s jeho politickými názory“. Když o pár let později usiloval o získání Khalidiho z Columbie Princeton, stál před tímž problémem.⁹⁶

Klasický příklad snahy o kontrolu akademického světa nastal koncem roku 2004, kdy „David Project“ vytvořil propagandistický film, obviňující fakultu středněvýchodních studií Columbijské univerzity z antisemitismu a zastrašování židovských studentů, kteří obhajovali Izrael.⁹⁷ Proizraelské kruhy Columbiu proslidily od sklepa až na půdu, ale fakultní výbor prošetřující obvinění žádný důkaz antisemitismu nenašel a jediný incident stojící za řeč byl ten, že jeden profesor měl „rozhořčeně odpovědět“ na studentovu otázku.⁹⁸ Výbor rovněž zjistil, že obviněný profesor byl cílem otevřené zastrašovací kampaně.

Možná nejznepokojivějším aspektem kampaně za odstranění kritiky Izraele z univerzit je snaha židovských skupin dotlačit Kongres k ustanovení mechanismů monitorování toho, co profesori říkají o Izraeli.⁹⁹ Školy posouzené jako antiizraelsky zaujaté by nedostaly federální finance. Snaha donutit americkou vládu k dozorování na školní půdě zatím není úspěšná, ale tyto pokusy ilustrují, jaký význam kontrole diskuse o těchto problémech proizraelské skupiny přikládají.

A konečně, několik židovských filantropů vytvořilo izraelské studijní programy (kromě zhruba 130 již existujících židovských studijních programů), aby se na školní půdě zvýšil počet Izraeli přátelsky nakloněných vědců.¹⁰⁰ Newyorská univerzita (NYU) 1. května 2003 oznámila založení Taubova centra pro izraelská studia (Taub Center for Israel Studies), a podobné programy byly zřízeny i na dalších školách jako Berkeley, Brandeis a Emory. Akademičtí organizátoři zdůrazňují pedagogický význam těchto programů, ale pravda je, že se z velké části snaží hájit na školní půdě obraz Izraele. Fred Laffer, šéf Taub Center, vysvětluje, že jeho nadace financuje centrum NYU, aby pomohla oponovat „arabským (sic!) názorům“, o nichž si myslí, že ve středněvýchodních programech NYU převládají.¹⁰¹

Celkově vzato se lobby ve značné míře daří Izrael před kritikou na univerzitách chránit. V akademickém světě sice není tak úspěšná jako na Capitol Hill, ale na udušení kritiky Izraele ze strany profesorů i studentů tvrdě pracovala, a dnes je ve školních prostorách kritiky Izraele mnohem méně.¹⁰²

Velký tlumič kritiky

Žádná debata o fungování lobby by nebyla úplná bez prozkoumání jedné z jejích největších zbraní: obvinění z antisemitismu. Kdokoliv kritizuje chování Izraele nebo říká, že proizraelské skupiny mají významný vliv na americkou středněvýchodní politiku – vliv, který AIPAC oslavuje – má dobrou šanci získat nálepku antisemita. Ve skutečnosti riskuje obvinění z antisemitismu každý, kdo jen konstatuje, že nějaká izraelská lobby vůbec existuje, třebaže se na americkou „židovskou lobby“ odvolávají i izraelská média. Lobby se svou silou sama chlubí a pak útočí na každého, kdo na ni upozorní. Tato taktika je velmi efektivní, protože antisemitismus je odporný a žádný slušný člověk z něj nechce být obviňován.

Evropané byli v posledních letech více ochotní kritizovat politiku Izraele než Američané, což někteří přičítají obnovení antisemitismu v Evropě. Americký velvyslanec u Evropské unie na začátku roku 2004 řekl: „Dostáváme se do bodu, kde to je tak špatné jako ve 30. letech.“¹⁰³ Měřit antisemitismus je těžká věc, ale důkazy prokazují opak. Například na jaře 2004, kdy bylo ovzduší v Americe plné obvinění z evropského antisemitismu, provedly Anti-Defamation League a Pew Research Center for the People and the Press na sobě nezávislé průzkumy evropského veřejného mínění, jež prokázaly, že antisemitismus ve skutečnosti klesá.¹⁰⁴

Vezměme si Francii, kterou proizraelské síly často zobrazují jako nejantisemitštější stát v Evropě. Průzkumem mezi francouzskými občany v roce 2002 bylo zjištěno, že: 89 % si dokáže představit život se Židem; 97 % věří, že dělat antisemitské graffiti je vážný zločin; 87 % si myslí, že útoky proti francouzským synagogám jsou skandální; a 85 % praktikujících francouzských katolíků odmítá tvrzení, že Židé mají příliš velký vliv v obchodu a financích.¹⁰⁵ Nepřekvapuje, že šéf francouzské židovské komunity v létě 2003 uznal, že „Francie není antisemitštější než Amerika“.¹⁰⁶ Podle nedávného článku v *Ha'aretz* francouzská policie oznámila, že počet antisemitských incidentů ve Francii v roce 2005 klesl téměř o 50 %; a to navzdory skutečnosti, že Francie má víc muslimského obyvatelstva než jakákoliv jiná evropská země.¹⁰⁷

A konečně, když byl minulý měsíc muslimským gangem brutálně zavražděn francouzský Žid, do ulic vyšly desítky tisíc francouzských demonstrantů, aby odsoudili antisemitismus. Kromě toho prezident Jacques Chirac a premiér Dominique de Villepin navštívili vzpomínkovou akci na veřejné přehlídce solidarity s francouzským židovstvem.¹⁰⁸ Také stojí za zmínku, že se v roce 2002 přestěhovalo víc Židů do Německa než do Izraele, čímž tam, podle článku v židovských novinách *Forward*, vytvořili „nejrychleji rostoucí židovskou komunitu na světě“.¹⁰⁹ Je těžké si představit, že by se do Evropy, kdyby se skutečně vracela do 30. let, hrnul velký počet Židů.

Nicméně uznáváme, že Evropa není metlí antisemitismu zcela prostá. Nikdo nepopírá, že v Evropě ještě jsou nějací zlovolní autochtonní* antisemité (stejně jako jsou ve Spojených státech), ale je jich málo a jejich názory jsou velkou většinou Evropanů odmítány.

Nikdo také nepopírá, že mezi evropskými muslimy existuje antisemitismus, částečně vyprovokovaný chováním Izraele vůči Palestincům a částečně přímo rasistický.¹¹⁰ Tento problém je znepokojující, ale sotva ho lze označit za nevladatelný. Muslimové tvoří méně než pět procent obyvatel Evropy a evropské vlády proti tomuto problému tvrdě bojují. Proč? Protože většina Evropanů podobně nenávistné názory odmítá.¹¹¹ Stručně řečeno, pokud jde o antisemitismus, dnešní Evropa se sotva podobá Evropě ve 30. letech.

Proto proizraelské síly, když jsou dotlačeny k prohlášení, tvrdí, že tu je „nový antisemitismus“, který se podle nich rovná kritice Izraele.¹¹² Jinak řečeno, kritizujte izraelskou politiku a budete definováni jako antisemité. Když sněm anglikánské církve nedávno hlasoval za stažení investic z Caterpillar Inc. na základě toho, že Caterpillar vyrábí buldozery používané k bourání palestinských domů, hlavní rabín si stěžoval, že to „má na židovsko-křesťanské vztahy v Británii ten nejnepříznivější dopad“, zatímco rabín Tony Bayfield, hlava Reformního hnutí, řekl: „Je to jasný problém antisionistických postojů – hraničících s antisemitismem – objevujících se u prostých lidí, a dokonce i mezi církevními hodnostáři.“¹¹³ Církev se však antisionismem ani antisemitismem neprovinila; byl to pouhý protest proti politice Izraele.¹¹⁴

Kritici jsou také obviňováni z toho, že Izrael posuzují podle nespravedlivých měřítek, nebo zpochybňují jeho právo na existenci. Jenže i tato obvinění jsou falešná. Západní kritici Izraele jeho právo na existenci skoro nikdy nezpochybňují. Pouze prověřují jeho chování vůči Palestincům, což je legitimní kritika: dělají to i sami Izraelci. Izrael není ani nespravedlivě posuzován.

---

* Pocházející z místa, kde se nachází; pozn. překl.

Zacházení Izraele s Palestinci vyvolává kritiku, protože je v rozporu se široce uznávanými normami lidských práv a mezinárodním právem, stejně jako s právem na národní sebeurčení. A stěží je to jediný stát, který na základě těchto věcí čelí ostré kritice.

Když to shrneme, ostatní etnické lobby mohou o politické síle proizraelských organizací jen snít. Otázka tedy zní, jaký vliv má lobby na americkou zahraniční politiku.

OCAS VRTÍCÍ PSEM

Kdyby se vliv lobby omezoval jen na americkou pomoc Izraeli, nemusel by být její vliv tak znepokojující. Zahraniční pomoc je důležitá, ale ne tak užitečná jako využití obrovských kapacit jediné světové supervelmoci ve prospěch Izraele. Proto lobby usiluje i o formování hlavních prvků americké středněvýchodní politiky. Zvláště úspěšná je v přesvědčování amerických vůdců, aby podporovali pokračující izraelskou represi Palestinců a aby si vzali na mušku tři primární protivníky Izraele v regionu: Irán, Irák a Sýrii.

Démonizace Palestinců

Dnes už je to z větší části zapomenuto, ale na sklonku roku 2001 a zejména na jaře 2002 se Bushova vláda snažila redukovat antiamerické cítění v arabském světě a narušovat podporu teroristickým skupinám jako Al-Kajda pozastavením izraelské expanzivní politiky na okupovaných územích a obhajobou vytvoření palestinského státu.

Bush měl k dispozici silné páky. Mohl omezit ekonomickou a diplomatickou podporu Izraele a americký národ by ho skoro určitě podpořil. Průzkum v květnu 2003 ukázal, že kdyby Izrael vzdoroval americkému tlaku na vyřešení konfliktu, přes 60 % Američanů by bylo ochotných odepřít mu pomoc, a mezi „politicky aktivními“ Američany toto číslo dosáhlo 70 %.¹¹⁵ 73 % dotázaných řeklo, že by Spojené státy neměly podporovat ani jednu stranu.

Přesto Bushova vláda politiku Izraele změnit nedokázala a Washington nakonec skončil u podpory izraelského nekompromisního přístupu. Americká vláda postupem času přijala za své rovněž izraelské ospravedlňování tohoto přístupu, takže se americká a izraelská rétorika staly podobnými. V únoru 2003 shrnul titulěk ve *Washington Post* situaci takto: „Bush a Šaron se na středněvýchodní politice téměř shodují.“¹¹⁶ Hlavním důvodem tohoto přehození výhybky je lobby.

Celý příběh začíná koncem září 2001, kdy prezident Bush začal tlačit izraelského premiéra Šarona ke zdrženlivosti na okupovaných územích. Také ho tlačil k tomu, aby umožnil ministru zahraničí Šimonu Peresovi setkat se s palestinským vůdcem Jásirem Arafatem, třebaže Bush byl k Arafatovu vůdcovství vysoce kritický.¹¹⁷ Bush také veřejně řekl, že podporuje palestinský stát.¹¹⁸ Šaron, znepokojený tímto vývojem, obvinil Bushe, že se snaží „uspokojit Araby na náš účet“ a varoval, že „Izrael nebude Československo“.¹¹⁹

Bush byl údajně Šaronovým přirovnáním k Nevillu Chamberlainovi rozrušen a tiskový mluvčí Bílého domu Ari Fleischer nazval Šaronovu poznámku „nepřijatelnou“.¹²⁰ Izraelský premiér nabídl formální omluvu, ale rychle spojil síly s lobby, aby Bushovu vládu a americký národ přesvědčil, že Spojené státy a Izrael čelí společně hrozbě terorismu.¹²¹ Představitelé Izraele a lobby opakovaně zdůrazňovali, že mezi Arafatem a Usamou bin Ladinem neexistuje žádný skutečný rozdíl, a trvali na tom, že by Spojené státy a Izrael měli Palestinci zvoleného vůdce izolovat a nikak s ním nejednat.¹²²

Lobby začala pracovat i v Kongresu. 16. listopadu poslalo Bushovi 89 senátorů dopis, chválící ho za odmítnutí setkat se s Arafatem, ale i požadující, aby Spojené státy Izrael v jeho opatřeních

vůči Palestincům nijak neomezovaly, a naléhající, aby vláda veřejně oznámila, že stále stojí za Izraelem. Podle *New York Times* tento dopis „vzešel před dvěma týdny ze setkání vůdců americké židovské komunity a klíčových senátorů“ a AIPAC byl „v radách ohledně sestavení tohoto dopisu obzvláště aktivní“.¹²³

Koncem listopadu se vztahy mezi Tel Avivem a Washingtonem výrazně zlepšily. To bylo částečně způsobeno snahou lobby nachýlit americkou politiku izraelským směrem, ale také prvotními vítězstvími v Afghánistánu, díky kterým se zmenšilo pochopení pro nutnost arabské podpory ve věci Al-Kajdy. Šaron začátkem prosince navštívil Bílý dům a měl s Bushem přátelskou schůzku.¹²⁴

Jenže nové potíže nastaly v dubnu 2002, kdy izraelská armáda zahájila operaci Obranný štít a znovu začala kontrolovat prakticky všechny významnější palestinské oblasti na Západním břehu.¹²⁵ Bush věděl, že akce Izraele poškozují americký obraz v arabském a islámském světě a podkopávají válku proti terorismu, takže 4. dubna požadoval, aby Šaron „zastavil pronikání na další území a zahájil stahování“. O dva dny později tento požadavek zdůraznil prohlášením, že to znamená „bezodkladné stažení“. Bushova poradkyně pro národní bezpečnost Condoleezza Riceová řekla 7. dubna novinářům: „Bezodkladné znamená bezodkladné. Znamená to hned.“ Tentýž den se vydal ministr zahraničí Colin Powell na Blízký východ vyvíjet tlak na všechny strany, aby zastavily boj a zahájily jednání.¹²⁶

Izrael a lobby se pustili do akce. Klíčovým cílem se stal Powell, jenž začal brzy pociťovat intenzivní hněv proizraelských úředníků z úřadu viceprezidenta Cheneyho a Pentagonu, i od neokonzervativních vědátorů, jako jsou Robert Kagan a William Kristol, kteří ho obvinili, že „prakticky smazal rozdíl mezi teroristy a těmi, kteří proti nim bojují“.¹²⁷ Druhým cílem byl Bush sám. Na něj tlačili židovští vůdci a křesťanští evangelíci, pozdější klíčové složky jeho politické moci. O nutnosti podporovat Izrael mluvili obzvláště otevřeně Tom DeLay a Dick Arney, a DeLay s vůdcem menšiny v Senátu Trentem Lottem navštívili Bílý dům a osobně varovali Bushe před couvnutím.¹²⁸

První znamení, že se Bush podvolil, přišlo 11. dubna – jediný týden poté, co řekl Šaronovi, aby stáhnul svou armádu – když Ari Fleischer prohlásil, že Bush věří, že Šaron je „muž míru“.¹²⁹ Bush to veřejně zopakoval po Powellově návratu z nepodařené mise a řekl novinářům, že Šaron na jeho žádost o naprosté a okamžité stažení odpověděl uspokojivě.¹³⁰ Šaron sice nic takového neudělal, ale prezident Spojených států to už nechtěl řešit.

Mezitím se za Šarona postavil i Kongres. 2. května nedbal na námitky vlády a schválil dvě rezoluce, opětovně potvrzující podporu Izraele (Senát hlasoval 94 ku 2; sněmovní verze prošla poměrem 352 ku 21). Obě rezoluce zdůrazňovaly, že Spojené státy „pokračují v solidaritě s Izraelem“ a že tyto dvě země jsou, podle citátu Sněmovny, „společně zapojeny do boje proti terorismu“. Sněmovní verze rovněž odsoudila „pokračující podporu terorismu ze strany Jásira Arafata“, který byl vyobrazen jako ústřední element problému terorismu.¹³¹ Parlamentní delegace dvou politických stran, zkoumající situaci v Izraeli, o několik dní později veřejně prohlásila, že by Šaron měl vzdorovat tlaku USA na vyjednávání s Arafatem.¹³² 9. května se sešel finanční podvýbor Kongresu, aby zvážil poskytnutí zvláštní částky 200 milionů dolarů pro Izrael na boj s terorismem. Ministr zahraničí Powell se proti tomu postavil, ale lobby návrh podpořila, stejně jako pomohla autorovi zmíněných dvou kongresových rozhodnutí.¹³³ Powell prohrál.

Šaron a lobby zkrátka udeřili na prezidenta Spojených států a vyhráli. Hemi Shalev, novinář izraelského listu *Ma'ariv*, oznámil, že Šaronovi pomocníci „nemohli skrýt své uspokojení nad Powellovým neúspěchem“. Chlubili se, že Šaron hleděl Bushovi do očí a prezident mrknul jako první.¹³⁴ Jenže tím, kdo hrál ve vítězství nad Bushem klíčovou roli, nebyl Šaron nebo Izrael, ale proizraelské síly ve Spojených státech.

Od té doby se situace změnila jen málo. Bushova vláda už s Arafatem až do jeho smrti v listopadu 2004 odmítala jednat. Následně uvítala nového palestinského vůdce Mahmúda Abbáse, ale získat životaschopný stát mu příliš nepomáhala. Šaron dále rozvíjel plány jednostranného „odpoutání se“ od Palestinců, založené na stažení z Gazy s pokračující expanzí na Západním břehu, které znamenalo postavení tzv. „bezpečnostního plotu“, obsazování palestinské půdy a rozšiřování osad a silničních sítí. Šaronova strategie odmítat jednat s Abbásem (který je zastáncem sjednaných dohod) a znemožňovat mu získat hmatatelné výhody pro palestinský národ přímo přispěla k nedávnému volebnímu úspěchu Hamásu.¹³⁵ S Hamásem u moci však Izrael má další záminku, proč nevyjednávat. Vláda podporovala Šaronovy akce (i akce jeho následovníka Ehuda Olmerta) a Bush dokonce, v naprostém rozporu s politikou každého prezidenta od dob Lyndona Johnsona, schválil jednostranné izraelské zábery na okupovaných územích.¹³⁶

Vládní činitelé několik izraelských akcí lehce kritizovali, ale pro pomoc vytvoření životaschopného palestinského státu udělali málo. Bývalý poradce pro národní bezpečnost Brent Scowcroft dokonce v říjnu 2004 prohlásil, že Šaron má prezidenta Bushe „omotaného kolem prstu“.¹³⁷ Když se Bush snaží distancovat Spojené státy od Izraele, nebo dokonce kritizuje izraelské akce na okupovaných územích, čelí hněvu lobby a jejích podporovatelů v Kongresu. Těmto věcem rozumí i prezidentští kandidáti za Demokratickou stranu, proto John Kerry v roce 2004 tak široce propagoval svou ryzí podporu Izraele a proto dnes Hillary Clintonová dělá to samé.¹³⁸

Hlavním cílem lobby je udržovat americkou podporu izraelské politiky vůči Palestincům, ale její ambice se tady rozhodně nezastavují. Lobby potřebuje, aby Amerika pomáhala Izraeli zůstat dominantní silou v regionu. Nepřekvapuje, že izraelská vláda pracovala společně s proizraelskými skupinami ve Spojených státech na formování politiky Bushovy vlády vůči Iráku, Sýrii a Iránu, stejně jako na jejím velkém plánu nového uspořádání Blízkého východu.

Izrael a válka v Iráku

Tlak Izraele a lobby nebyl jediným faktorem stojícím za rozhodnutím USA napadnout v březnu 2003 Irák, ale byl to kritický prvek. Někteří Američané věří, že to byla „válka o ropu“, ale na podporu tohoto tvrzení stěží existuje nějaký přímý důkaz. Tato válka byla z velké části motivována spíše touhou udělat Izrael bezpečnějším. Podle Philipa Zelikowa, člena prezidentovy dozorní rady zahraničních zpravodajských služeb (President's Foreign Intelligence Advisory Board) v letech 2001-2003, výkonného ředitele komise pro 11.9. a současného poradce ministryně zahraničí Condoleezy Riceové, nespočívala „skutečná hrozba“ Iráku v hrozbě vůči Spojeným státům.¹³⁹ „Nevyjádrěná hrozba“ byla „hrozbou vůči Izraeli,“ řekl Zelikow v září 2002 publiku University of Virginia a dále poznamenal, že se „americká vláda nechce opírat o příliš tvrdou rétoriku, protože to není populární zboží.“ 16. srpna 2002, jedenáct dní před zahájením kampaně za válku ze strany viceprezidenta Chaneyho jeho nekompromisním projevem k válečným veteránům, *Washington Post* oznámil, že „Izrael tlačí na americké představitele, aby s vojenským úderem proti Iráku Saddáma Hussajna neotáleli.“¹⁴⁰ Podle Šarona tímto bodem dosáhla strategická koordinace mezi Izraelem a USA „nebývalých rozměrů“ a izraelští zpravodajci poskytovali Washingtonu o iráckém programu zbraní hromadného ničení různé znepokojivé zprávy.¹⁴¹ Jak později vypověděl jeden vysloužilý izraelský generál, „izraelská zpravodajská služba se popisu iráckých nekonvenčních kapacit, prezentovaného americkými a britskými zpravodajskými službami, plně účastnila.“¹⁴²

Když se prezident Bush rozhodl usilovat o schválení války u Rady bezpečnosti OSN, byli izraelští vůdci hluboce sklíčení, a ještě ustaranější byli, když Saddám souhlasil s návratem inspektorů OSN do Iráku, protože tyto vývojové trendy snižovaly pravděpodobnost války. Ministr zahraničí

Šimon Peres řekl v září 2002 reportérům, že „kampaň proti Saddámu Hussajnovi je nutnost. Inspekce a inspektoři jsou dobré pro slušné lidi, ale nepoctiví lidé mohou inspekce a inspektory snadno obelstít.“¹⁴³

V téže době napsal bývalý premiér Ehud Barak do *New York Times* otevřené upozornění, že „největší riziko teď spočívá v nečinnosti“.¹⁴⁴ Jeho předchůdce, Benjamin Netanjahu, publikoval ve *Wall Street Journal* podobný článek, nazvaný „Důvod pro svržení Saddáma“.¹⁴⁵ Netanjahu prohlásil: „Dnes nejde o nic menšího než o odstranění jeho režimu“ a „věřím, že mluvím za drtivou většinu Izraelců, podporující preventivní úder proti Saddámovu režimu.“ Neboli jak v únoru 2003 napsal *Ha'aretz*: „(Izraelská) armáda a politické vedení po válce v Iráku touží.“¹⁴⁶

Jak Netanjahu naznačuje, touha po válce se neomezovala jen na izraelské vůdce. Kromě Kuvajtu, který Saddám dobyl v roce 1990, byl Izrael jedinou zemí na světě, kde jak politici, tak i občané nadšeně podporovali válku.¹⁴⁷ Jak si tehdy všiml novinář Gideon Levy, „je Izrael jedinou západní zemí, jejíž vůdci otevřeně podporují válku, a v níž není vyjadřován žádný alternativní názor“.¹⁴⁸ Izraelci byli ve skutečnosti pro válku tak nadšením bez sebe, že spojenci Izraele v Americe museli jejich jestřábí rétoriku tlumit, aby to nevypadalo jako válka pro Izrael.¹⁴⁹

Lobby a válka v Iráku

Uvnitř Spojených států byla hlavní hnací silou za iráckou válkou malá skupina neokonzervativců, z nichž řada má úzké vazby na izraelskou stranu Likud.¹⁵⁰ Kampani za vedení války navíc propůjčili své hlasy klíčoví vůdci hlavních lobbyistických organizací.¹⁵¹ V jednom článku ve *Forwardu* se uvádí, že „když se prezident Bush snažil prosadit... válku v Iráku, nejdůležitější americké židovské organizace se postavily na jeho obranu jako jeden muž. Vůdci komunity zdůrazňovali nutnost zbavit svět Saddáma Hussajna a jeho zbraní hromadného ničení v jednom prohlášení za druhým“.¹⁵² Článek pokračuje tvrzením, že se „do úvah hlavních židovských skupin promítala oprávněná obava o bezpečnost Izraele“.

Ačkoliv byli neokonzervativci a další vůdci lobby napadením Iráku posedlí, pro širší americkou židovskou komunitu to neplatilo.¹⁵³ Samuel Freedman ve skutečnosti hned po zahájení války prohlásil, že „celostátní průzkum Pew Research Center ukázal, že Židé podporují válku v Iráku méně než celková populace, podporovalo ji 52 % až 62 %“.¹⁵⁴ Takže by bylo nesprávné svalovat vinu za válku v Iráku na „židovský vliv“. Tato válka ve velké míře souvisela především s vlivem lobby, a zejména neokonzervativců.

Neokonzervativci byli rozhodnutí svrhnout Saddáma Hussajna ještě před zvolením Bushe prezidentem.¹⁵⁵ Hladinu rozčeřili už začátkem roku 1998 zasláním dvou otevřených dopisů prezidentovi Clintonovi, v nichž volali po odstavení Saddáma od moci.¹⁵⁶ Signatáři, z nichž mnozí měli úzké vazby na proizraelské skupiny jako JINSA nebo WINEP, a mezi něž patřili lidé jako Elliot Abrams, John Bolton, Douglas Feith, William Kristol, Bernard Lewis, Donald Rumsfeld, Richard Perle a Paul Wolfowitz, neměli velký problém přesvědčit Clintonovu vládu, aby přijala odstranění Saddáma za svůj hlavní cíl.¹⁵⁷ Jenže neokonzervativci nedokázali propagovat válku tak účinně, aby tohoto cíle dosáhli. Příliš nadšení pro napadení Iráku se jim nepodařilo vyvolat ani v počátečních měsících Bushovy vlády.¹⁵⁸ Zahájení války s Irákem bylo pro neokonzervativce důležité, ale k dosažení tohoto cíle potřebovali pomoc.

Tato pomoc přišla s 11. zářím. Bushe a Cheneyho vedly události tohoto osudného dne k obrácení kurzu, a stali se z nich silní zastánci preventivní války, vedoucí ke svržení Saddáma. Obzvláště kritickou roli v přesvědčování prezidenta a viceprezidenta ve prospěch války hráli neokonzervativní lobbyisté – z nichž nejpozoruhodnější jsou Scooter Libby, Paul Wolfowitz a historik z Princetonu Bernard Lewis.

11.9. pro neokonzervativce představovalo jedinečnou možnost přednést vážné důvody pro válku s Irákem. Wolfowitz na klíčové schůzce s Bushem 15. září v Camp Davidu obhajoval útok na Irák ještě před Afghánistánem, ačkoliv o zapojení Saddáma do útoků na Ameriku neexistoval žádný důkaz a o bin Ladinovi bylo známo, že je v Afghánistánu.¹⁵⁹ Bush tuto radu odmítl a zvolil útok na Afghánistán, ale válka s Irákem již byla považována za reálně možnou a prezident dal 21. listopadu 2001 vojenským plánovačům za úkol vyvinout konkrétní plány pro invazi.¹⁶⁰

Mezitím další neokonzervativci pracovali v kuloárech. Ještě neznáme celou historii, ale klíčovou roli v přesvědčování viceprezidenta Cheneyho ve prospěch války údajně hráli vědci jako Lewis a Fouad Ajami z John Hopkins University.¹⁶¹ Cheneyho názory byly rovněž silně ovlivňovány neokonzervativci v jeho štábu, obzvláště Ericem Edelmanem, Johnem Hannahem a šéfem kanceláře viceprezidenta Libbym, jedním z nejmocnějších jednotlivců v administrativě USA.¹⁶² Viceprezidentův vliv pomohl začátkem roku 2002 přesvědčit i prezidenta Bushe. S Bushem a Cheneyem na palubě bylo o smrtící válce rozhodnuto.

Pokud jde o mimovládni aktivity, neokonzervativní vědátoři nelenili a přednášeli argumenty, proč je pro vítězství ve válce proti terorismu útok na Irák zásadní věcí. Jejich snaha byla částečně zaměřena na udržení Bushe pod tlakem a částečně na překonání odporu proti válce uvnitř i vně vlády. 20. září napsala skupina prominentních neokonzervativců a jejich spojenců další otevřený dopis, v němž prezidentovi sdělovali, že „ačkoliv důkazy Irák s útokem (11.9.) přímo nespojují, jakákoliv strategie, mající za cíl vymýtit terorismus a jeho sponzory, musí být spojena s úsilím odstranit z Iráku vládu Saddáma Hussajna“.¹⁶³ V tomto dopise bylo Bushovi rovněž připomenuto, že „Izrael byl a zůstává neochvějným americkým spojencem v boji proti terorismu“. Ve vydání *Weekly Standard* z 1. října volali Robert Kagan a William Kristol po změně režimu v Iráku ihned po porážce Talibanu. Tentýž den napsal Charles Krauthammer ve *Washington Post*, že poté, co skončíme s Afghánistánem, by měla být na řadě Sýrie, pak Irán a Irák. „Válka proti terorismu,“ tvrdil, „skončí v Bagdádu,“ kde dorazíme „nejnebezpečnější teroristický režim na světě“.¹⁶⁴

Tyto výpady byly začátkem neúprosné kampaně práce s veřejností za účelem získání podpory pro napadení Iráku.¹⁶⁵ Klíčovou částí této kampaně byla taková manipulace se zpravodajskými informacemi, aby Saddám vypadal jako bezprostřední hrozba. Libby například několikrát navštívil CIA s úmyslem vyvíjet na analytiku tlak, aby našli důkazy, jež by mohly odůvodnit válku, a počátkem roku 2003 pomáhal připravovat detailní briefing o irácké hrozbě, což vyvinulo tlak na Colina Powella, který pak připravil svůj neblaze proslulý projev o irácké hrozbě, přednesený na půdě Rady bezpečnosti OSN.¹⁶⁶ Podle Boba Woodwarda byl Powell „tím, co pokládal za přehnané a zveličené, zděšen. Libby z fragmentů a jemných nitek vykreslil jen ty nejhorší závěry“.¹⁶⁷ Ačkoliv Powell Libbyho nejfantasknější tvrzení vyřadil, jeho prezentace před OSN byla i tak plná chyb, jak teď sám uznává.

Do kampaně na zmanipulování zpravodajských informací se zapojily i dvě organizace, jež byly vytvořeny po 11.9. a podléhaly přímo náměstkovi ministra obrany Douglasu Feithovi.¹⁶⁸ Protiteroristická vyhodnocovací skupina (Policy Counterterrorism Evaluation Group) měla za úkol najít spojení mezi Al-Kajdou a Irákem, což se jí podle všech předpokladů nepovedlo. Jejími dvěma klíčovými členy byli Wurmser z tvrdého jádra neokonzervativců a Michael Maloof, libanonský Američan, který měl blízké vztahy s Perlem. Úřad pro zvláštní plánování (Office of Special Plans) měl za úkol hledat důkazy, jež by mohly být použity k propagaci války s Irákem. V jeho čele stál Abram Shulsky, neokonzervativce s dlouholetými vazbami na Wolfowitz, a do jeho řad patřili rekruti z proizraelských mozkových trustů.¹⁶⁹

Jako všichni neokonzervativci je i Feith hluboce oddán Izraeli. Také má dlouholeté vazby na stranu Likud. V 90. letech psal články podporující kolonizaci a tvrdil, že by si Izrael měl obsazena území udržet.¹⁷⁰ Co je ještě důležitější, spolu s Perlem a Wurmserem napsal v červnu 1996 pro

nastávajícího izraelského premiéra Benjamina Netanjahua proslulou zprávou „Clean Break“ (Čistý průlom).¹⁷¹ Kromě dalších věcí se v ní doporučovalo, aby se Netanjahu „soustředil na odstranění Saddáma Hussajna od moci“ – jako na důležitý strategický bod, který je v jeho zájmu. Rovněž v ní byl požadavek, aby Izrael směřoval ke znovu uspořádání celého Středního východu. Netanjahu jejich radu nerealizoval, ale Feith, Perle a Wurmser se brzo zasadili o to, že Bushova vláda sleduje tytéž cíle. Publicista *Ha'aretz* Akiva Eldar okamžitě upozornil, že Feith a Perle „uhlazeně balancují mezi svou loajalitou vůči americkým vládám... a izraelským zájmům“.¹⁷²

Stejně tak je Izraeli oddán Wolfowitz. *Forward* ho jednou popsal jako „hlavní jestřábí proizraelský hlas ve vládě USA“; a v roce 2002 ho vybral jako prvního z padesátky prominentů, kteří „vědomě pěstují židovský aktivismus“.¹⁷³ V téže době dal JINSA Wolfowitzovi svou cenu Henry M. Jackson Distinguished Service Award za propagaci pevné spolupráce mezi Izraelem a Spojenými státy, a *Jerusalem Post*, popisující ho jako „oddaně proizraelského“, ho v roce 2003 jmenoval „mužem roku“.¹⁷⁴

A konečně je na místě krátká zmínka o předválečné podpoře, vyjadřované neokonzervativci Ahmedovi Chalabímu, bezskrupulóznímu iráckému exulantovi, jenž vedl Irácký národní kongres (INC). S Chalabím si padli do náruče, protože pracoval na nastolení úzkých vztahů s americkými židovskými skupinami a svým podporovatelům sliboval, až se jednou dostane k moci, dobré vztahy s Izraelem.¹⁷⁵ Proizraelská zastánci změny režimu chtěli přesně tohle slyšet, takže Chalabího na oplátku podporovali. Novinář Matthew Berger vyložil podstatu tohoto obchodu v *Jewish Journal*: „INC viděl zlepšení vztahů jako cestu k využití židovského vlivu ve Washingtonu a Jeruzalému a k získání větší podpory pro svou věc. Židovské skupiny zase viděly, v případě zapojení INC do změny režimu Saddáma Hussajna, možnost připravit cestu pro lepší vztahy mezi Izraelem a Iráskem.“¹⁷⁶

Vzhledem k oddanosti neokonzervativců Izraeli, jejich posedlosti Iráskem a jejich vlivu v Bushově vládě nepřekvapuje, že si mnoho Američanů myslí, že tato válka byla vedena kvůli zájmům Izraele. Například Barry Jacobs z Amerického židovského výboru v březnu 2005 potvrdil, že přesvědčení o spiknutí Izraele a neokonzervativců za účelem dostat Spojené státy do války v Iráku bylo mezi americkými zpravodajci „všudypřítomné“.¹⁷⁷ Takto veřejně to zatím řeklo jen málo lidí a většina z těch, kteří to udělali – včetně senátora Ernesta Hollingse (Demokrat, Jižní Karolina) a poslance Jamese Morana (Demokrat, Virginie) – byla za vytahování těchto věcí odsuzována.¹⁷⁸ Michael Kinsley trefil hřebíček na hlavičku, když koncem roku 2002 napsal, že „nedostatek veřejné diskuse o roli Izraele... je příslovečným slonem v pokoji: každý ho vidí, ale nikdo o něm nemluví“.¹⁷⁹ Důvodem této nechuti, jak si všiml, byl strach z označení za antisemitu. O tom, že při formování rozhodnutí zahájit válku byly klíčovými faktory Izrael a lobby, lze pochybovat jen stěží. Bez nátlaku lobby by byla pravděpodobnost zahájení války v březnu 2003 mnohem menší.

Sny o transformaci regionu

To, že se z Iráku stane tak drahá bažina, se nepředpokládalo. Spíše byl považován za první krok ve větším plánu nového uspořádání Blízkého východu. Tato ambiciózní strategie představovala dramatický odklon od dřívější americké politiky a kritickými hybnými silami za tímto posunem byli lobby a Izrael. Zmíněný plán postupu po irácké válce objasnil článek z titulní strany *Wall Street Journal*. Titulek byl vše říkající: „Prezidentův sen: změna nejen režimu, ale regionu: cílem, jenž má izraelské a neokonzervativní kořeny, je proamerická, demokratická oblast.“¹⁸⁰

Proizraelské síly se dlouho snažily o přímější zapojení americké armády na Středním východě, aby mohla pomáhat chránit Izrael.¹⁸¹ Během studené války však na této frontě měly jen omezené

úspěchy, protože Amerika působila jako „pobřežní vyvažovatel“ v regionu. Většina amerických jednotek, určených pro Blízký východ, jako jednotky rychlého nasazení, zůstávala „za horizontem“ a mimo nebezpečí. Washington udržoval příznivou rovnováhu rozehráváním místních sil proti sobě, což je důvod, proč Reaganova vláda během iránsko-irácké války (1980-1988) podporovala Saddáma proti revolučnímu Iránu.

Tato politika se změnila po první válce v Perském zálivu, kdy Clintonova vláda přijala strategii „duální kontroly“. Ta si vyžadovala umístit v regionu značné americké síly ke hlídání jak Iránu, tak Iráku, místo využití jednoho ke kontrole druhého. Otcem duální kontroly nebyl nikdo jiný než Martin Indyk, který tuto strategii jako první formuloval v květnu 1993 v proizraelském mozkovém trustu WINEP, a pak ji jako šéf úseku pro záležitosti Blízkého východu a jižní Asie Rady národní bezpečnosti (Director for Near East and South Asian Affairs at the National Security Council) realizoval.¹⁸² Uprostřed 90. let panovala s duální kontrolou značná nespokojenost, protože ze Spojených států učinila smrtelného nepřítele dvou zemí, jež se vzájemně nenáviděly, a to Washington nutilo nést břemeno kontroly obou dvou.¹⁸³ Nepřekvapuje, že lobby v Kongresu na zachování duální kontroly aktivně pracovala.¹⁸⁴ Clinton navíc pod tlakem AIPAC a dalších proizraelských sil na jaře 1995 tuto politiku posílil obrovským ekonomickým embargem na Irán. Jenže AIPAC chtěl ještě víc. Výsledkem byl zákon o sankcích na Irán a Libyi (Iran and Libya Sanctions Act) z roku 1996, jenž ukládal sankce všem zahraničním společnostem, investujícím v Iránu nebo Libyi do rozvoje ropných zdrojů víc než 40 milionů dolarů. Jak tehdy poznamenal Ze'ev Schiff, válečný zpravodaj *Ha'aretz*, „Izrael je jen malá částička ve velkém plánu, ale nikdo by z toho neměl usuzovat, že nemůže ovlivňovat ty uvnitř Beltway“.^{185*}

Od konce 90. let však neokonzervativci tvrdili, že duální kontrola je nedostatečná a že hlavní věcí je změna režimu v Iráku. Říkali, že odstraněním Saddáma a nastolením demokracie v Iráku by Spojené státy spustily dalekosáhlý proces změn po celém Blízkém východu. Tento způsob myšlení byl samozřejmě evidentní i ve studii „Clean Break“, napsané neokonzervativci pro Netanjahu. Od roku 2002, kdy se napadení Iráku stalo nejžhavější otázkou, se transformace regionu stala v neokonzervativních kruzích součástí víry.¹⁸⁶

Charles Krauthammer popisuje tento velkolepý projekt jako duchovní dítě Natana Sharanskyho, izraelského politika, jehož spisy udělaly dojem i na prezidenta Bushe.¹⁸⁷ Ale Sharansky v Izraeli sotva představoval ojedinělý hlas. Izraelci ve skutečnosti věřili, že by odstranění Saddáma změnilo Blízký východ ve prospěch Izraele, napříč celým politickým spektrem. Aluf Benn v *Ha'aretz* (17. února 2003) napsal: „Vysocí důstojníci izraelské armády a lidé kolem premiéra Ariela Šarona, jako je poradce pro národní bezpečnost Ephraim Halevy, vykreslují růžový obrázek báječného budoucího Izraele, jaký můžeme čekat po válce. Předpovídají domino efekt, jaký s pádem Saddáma Hussajna nastane i u dalších nepřátel Izraele... Spolu s těmito vůdci zmizí terorismus a zbraně hromadného ničení.“¹⁸⁸

Krátce řečeno, izraelské vůdci, neokonzervativci a Bushova vláda, ti všichni viděli válku s Irákem jako první krok v ambiciózní kampani na přetvoření Blízkého východu. A s první vlnou vítězství obrátili svou pozornost na další protivníky Izraele v této oblasti.

---

* Narážka na mezistátní silnici I-495, obklopující Washington, D.C., známou jako Capital Beltway nebo prostě Beltway, tvořící základ fráze „inside the Beltway – uvnitř Beltway“, používané v souvislosti s americkou vládou a její politikou; pozn. překl.

Výpad proti Sýrii

Izraelští vůdci před březnem 2003 netlačili Bushovu vládu, aby zamířila na Sýrii, protože měli napilno s protlačováním války proti Iráku. Jenže jakmile uprostřed dubna padl Bagdád, Šaron a jeho zástupci začali nutit Washington, aby zamířil na Damašek.¹⁸⁹ Například 16. dubna zaujali Šaron a Saul Mofaz, jeho ministr obrany, v rozhovorech pro různé izraelské noviny jednoznačné stanovisko. Šaron v *Yedioth Ahronoth* volal po „velmi silném“ tlaku Spojených států na Sýrii.¹⁹⁰ Mofaz řekl pro *Ma'ariv*: „Máme dlouhý seznam problémů, jejichž vyřešení po Syřanech požadujeme a je vhodné, aby to proběhlo prostřednictvím Američanů.“¹⁹¹ Šaronův poradce pro národní bezpečnost, Ephraim Halevy, řekl posluchačům WINEP, že teď je pro Spojené státy důležité tvrdě se vypořádat se Sýrií, a *Washington Post* oznámil, že Izrael „podporuje kampaň“ proti Sýrii dodáváním informací o akcích syrského prezidenta Bašára Assada americkým zpravodajským službám.¹⁹²

Prominentní příslušníci lobby měli po pádu Bagdádu tytéž argumenty.¹⁹³ Wolfowitz deklaroval, že „v Sýrii musí dojít ke změně režimu“ a Richard Perle řekl novinářům: „Mohli bychom [dalším nepřátelským režimům na Středním východě] poslat krátkou zprávu, trojslovnou zprávu: ‚Jste na řadě.‘“¹⁹⁴ WINEP začátkem dubna uvolnil oznámení, uvádějící, že „Sýrie by neměla přehlížet zprávu, že země pokračující v Saddámově bezohledném, nezodpovědném a vzdorovitém chování by mohly skončit jako on.“¹⁹⁵ Yossi Klein Halevi napsal 15. dubna v *Los Angeles Times* článek nazvaný „Příště se utáhnou šrouby Sýrii“, zatímco Zev Chafets napsal příštího dne v *New York Daily News* článek „Terorismu přátelsky nakloněná Sýrie také potřebuje změnu“. Ani Lawrence Kaplan se nenechal zahanbit a 21. dubna napsal v *New Republic*, že syrský vůdce Assad představuje pro Ameriku vážnou hrozbu.¹⁹⁶

Kongresman Eliot Engel (Demokrat, New York) představil na Capitol Hill 12. dubna zákon o syrské zodpovědnosti a obnově libanonské svrchovanosti (Syria Accountability and Lebanese Sovereignty Restoration Act).¹⁹⁷ Ten hrozil Sýrii sankcemi, pokud by se nestáhla z Libanonu, nevzdala se zbraní hromadného ničení a nezastavila podporu terorismu, a rovněž po Sýrii a Libanonu žádal učinění konkrétních kroků k usmíření s Izraelem. Tento zákon byl silně podporován lobby – obzvláště AIPAC – a „sestrojen“, podle *Jewish Telegraph Agency*, „některými z nejlepších přátel Izraele v Kongresu.“¹⁹⁸ Dlouho stál na vedlejší koleji, velkou měrou proto, že pro něj Bushova vláda projevovala jen málo nadšení, ale antisyrský zákon nakonec prošel přesvědčivě (398 ku 4 ve Sněmovně, 89 ku 4 v Senátu) a Bush ho 12. prosince 2003 podepsal.¹⁹⁹

Bushova vláda však byla v této době v úvahách o zaměření se na Sýrii stále rozdělena. Ačkoliv neokonzervativci horlivě podporovali boj s Damaškem, CIA a ministerstvo zahraničí se stavěli proti. A dokonce i po podpisu nového zákona Bush zdůrazňoval, že by v jeho zavádění postupoval pomalu.²⁰⁰

Bushova rozpolcenost je pochopitelná. Za prvé, syrská vláda poskytuje od 11.9. Spojeným státům důležité zpravodajské informace o Al-Kaidě a také Washington varovala před plánovaným teroristickým útokem v Perském zálivu.²⁰¹ Sýrie rovněž umožnila přístup vyšetřovatelů CIA k Mohammadovi Zammarovi, údajnému náboráři některých únosců z 11.9. Zaměření se na Assadův režim by tato cenná spojení ohrozilo, čímž by došlo k podkopání širší války proti terorismu.

Za druhé, Sýrie před iráckou válkou neměla s Washingtonem špatné vztahy (např. společně s USA hlasovala pro rezoluci OSN číslo 1441) a nepředstavovala pro Spojené státy žádnou hrozbu. Zahrávání si se Sýrií by mohlo způsobit, že by Spojené státy vypadaly jako rváč s neukojitelnou chutí napadat arabské státy. A konečně, přidání Sýrie na americký seznam států, na něž bude udeřeno, by Damašku dalo silný motiv pro způsobování potíží v Iráku. I kdyby někdo chtěl vyvíjet tlak na Sýrii, musel by logicky nejprve skončit svou práci v Iráku.

Přesto Kongres ve vztahu k Damašku, převážně díky tlaku izraelských představitelů a proizraelských skupin jako AIPAC, trval na utazení šroubů.²⁰² Kdyby nebyla lobby, nebyl by zákon o syrské zodpovědnosti a americká politika vůči Damašku by byla více ve shodě s americkými národními zájmy.

Zacílení na Irán

Izraelci mají sklon popisovat každou hrozbu tím nejdramatičtějším způsobem, ale Irán je obecně chápán jako jejich nejnebezpečnější nepřítel, protože to je s největší pravděpodobností nepřítel pořizující si jaderné zbraně. Prakticky všichni Izraelci pohlíží na islámské země na Středním východě s jadernými zbraněmi jako na existenční hrozbu. Jak měsíc před iráckou válkou poznamenal izraelský ministr obrany Binyamin Ben-Eliezer: „Irák je problém... Ale měli byste pochopit, pokud se mě ptáte, že nebezpečnější než Irák je dnes Irán.“²⁰³

Šaron začal Spojené státy veřejně tlačit do konfrontace s Iránem v listopadu 2002 v rozhovoru pro *Times*.²⁰⁴ Irán popsal jako „centrum světového terorismu“, usilující o získání jaderných zbraní, a prohlásil, že by silná ruka Bushovy vlády měla dopadnout na Irán „den poté“, kdy zvítězí v Iráku. *Ha'aretz* koncem dubna 2003 oznámil, že izraelský velvyslanec ve Washingtonu nyní volá po změně režimu v Iránu.²⁰⁵ Svržení Saddáma, jak poznamenal, bylo „nedostačující“. Podle jeho slov Amerika „musí dotáhnout věc až do konce. Stále čelíme velkým hrozbám, přicházejícím ze Sýrie a Iránu“.

S vymyšlením vážných důvodů pro změnu režimu v Teheránu nelenili ani neokonzervativci.²⁰⁶ AEI 6. května spolupodporovala celodenní konferenci o Iránu s proizraelskými organizacemi Nadace pro ochranu demokracie (Foundation for the Defense of Democracies) a Hudson Institute.²⁰⁷ Všichni řečníci byli silně proizraelští a mnoho z nich volalo po tom, aby Spojené státy nahradily iránský režim demokracií. Prominentní neokonzervativci jako obvykle vymysleli řadu článků s důvody, proč jít po Iránu. Například William Kristol napsal 12. května ve *Weekly Standard*, že „osvobození Iráku bylo první velkou bitvou o budoucnost Blízkého východu... Ale další velká bitva – doufáme, že ne vojenská – bude o Irán.“²⁰⁸

Bushova vláda reagovala na nátlak lobby tím, že pracovala na zastavení iránského jaderného programu přesčas. Ale Washington dosáhl jen malých úspěchů a zdá se, že Irán je rozhodnut jaderný arzenál získat. V důsledku toho lobby za použití všech svých strategií tlak na vládu ještě zesílila.²⁰⁹ Články nyní upozorňovaly na nebezpečí hrozící ze strany jaderného Iránu, varovaly před ústupky „teroristickému režimu“ a temně narážely na preventivní akce, jež by měly přijít, kdyby selhala diplomacie. Lobby rovněž tlačí na Kongres, aby schválil zákon o podpoře svobody v Iránu (Iran Freedom Support Act), který by rozšířil již existující sankce vůči Iránu. I izraelští představitelé varují, že mohou přistoupit k preventivní akci, kdyby Irán pokračoval ve své jaderné cestě, čímž se částečně snaží udržet pozornost Washingtonu u této záležitosti.

Někdo by mohl namítnout, že Izrael a lobby nemají na americkou politiku vůči Iránu velký vliv, protože Spojené státy mají vlastní důvody, proč Iránu zabránit, aby se stal jadernou velmocí. To je částečně pravda, ale iránské jaderné ambice pro Spojené státy nepředstavují existenciální hrozbu. Když USA mohly žít s jaderným Sovětským svazem, jadernou Čínou, nebo dokonce jadernou Severní Koreou, pak můžou žít i s jaderným Iránem. A proto musí lobby na americké politiky konstantně tlačit, aby šli do konfrontace s Teheránem. Kdyby lobby neexistovala, Irán a Spojené státy by sotva byli spojenci, ale americká politika by byla mnohem umírněnější a preventivní válka by nebyla seriózní možností.

Shrnutí

Nepřekvapuje, že Izrael a jeho američtí podporovatelé chtějí, aby se Spojené státy vypořádávaly s veškerými možnými ohroženími bezpečnosti Izraele. Když je jejich snaha formovat americkou politiku úspěšná, pak jsou nepřátelé Izraele oslabováni nebo svrhováni, Izrael dostává volnou ruku v zacházení s Palestinci a Spojené státy nesou většinu tíhy boje, umírání, oprav a placení.

Ale dokonce ani za situace, kdy se Spojeným státům transformace Blízkého východu nedaří a nachází se v konfliktu se stále více se radikalizujícím arabským a islámským světem, ochrana Izraele ze strany jediné světové supervelmoci stále nekončí.²¹⁰ Z pohledu lobby to není zrovna dokonalý výsledek, ale je to samozřejmě lepší, než kdyby se Washington od Izraele vzdaloval, nebo používal své páky k donucení Izraele ke smíření s Palestinci.

ZÁVĚR

Může být síla lobby omezena? Po debaklu v Iráku, zjevné nutnosti vybudovat nový obraz Ameriky v arabském a islámském světě, a po nedávných odhaleních ohledně předávání amerických vládních tajemství od představitelů AIPAC do Izraele by člověk rád předpokládal, že ano. Rovněž by se dalo předpokládat, že Arafatova smrt a zvolení umírněnějšího Abu Mazena bude důvodem, aby Washington důrazně prosazoval mírovou dohodu. Proto, aby se američtí vůdci od lobby distancovali a středněvýchodní politiku více přizpůsobili širším americkým zájmům, prostě existuje spousta důvodů. K pokroku ve snaze dosáhnout širších cílů v boji proti extremismu a propagovat demokracii na Středním východě by pomohlo především využití americké síly k prosazení spravedlivého míru mezi Izraelem a Palestinci.

Jenže to se v dohledné době nestane. AIPAC a jeho spojenci (včetně křesťanských sionistů) nemají ve světě lobby žádné skutečné protivníky. Oni vědí, že prosadit věc Izraele se dnes stalo těžším, a reagují na to expanzí svých aktivit a členů.²¹¹ Kromě toho jsou američtí politici akutně citliví na příspěvky pro volební kampaně a ostatní formy politického nátlaku, a hlavní média pravděpodobně zůstanou solidární s Izraelem bez ohledu na to, co dělá.

Tato situace je hluboce znepokojující, protože vliv lobby způsobuje potíže na několika frontách. Zvyšuje se nebezpečí terorismu, kterému čelí všechny státy – včetně evropských spojenců Ameriky. Lobby, aby zabránila tlaku amerických vůdců na Izrael, vedoucímu k uzavření míru, také znemožnila ukončení izraelsko-palestinského konfliktu. Takový stav dává extremistům silný náborový nástroj, zvyšuje okruh potenciálních teroristů a stoupenců a přispívá k radikalismu islámu po celém světě.

Kampaň lobby za změnu režimů v Iráku a Sýrii by mohla vést k tomu, že Spojené státy tyto země napadnou, i se všemi potenciálními katastrofickými dopady. My nepotřebujeme další Irák. Nepřátelství lobby vůči těmto zemím Washingtonu přinejmenším ztěžuje snahu získat je proti Al-Kajdě a iráckým povstalcům, kde je jejich pomoc nezbytně potřebná.

Tento problém má také morální rozměr. Kvůli lobby se Spojené státy umožněním expanze na okupovaných územích fakticky staly spoluvinníkem zločinů spáchaných vůči Palestincům. Tato situace podkopává snahu Washingtonu podporovat zahraniční demokracie, a když vláda nutí jiné země respektovat lidská práva, vypadá pokrytecky. Stejně pokrytecky se jeví snaha Spojených států omezit šíření jaderných zbraní, zatímco ochotně akceptují jaderný arzenál Izraele, jenž povzbuzuje Irán a další země v usilování o získání podobných kapacit.

Kromě toho je kampaň lobby za umlčení diskuse o Izraeli škodlivá pro demokracii. Umlčování skeptiků vytvářením černých listin a bojkoty – nebo naznačováním, že kritici jsou antisemité – porušuje princip otevřené debaty, na němž demokracie stojí. Neschopnost amerického Kongresu

vést skutečnou debatu o těchto zásadních problémech paralyzuje celý proces demokratického rokování. Podporovatelé Izraele by měli za svou věc bojovat s těmi, kdo s nimi nesouhlasí, otevřeně. Snaha o potlačení debaty zastrašováním musí být těmi, kdo věří ve svobodu projevu a v otevřenou diskusi o důležitých veřejných problémech, ostře odsouzena.

A konečně, vliv lobby škodí i Izraeli. Její schopnost přimět Washington k podpoře expanzivní politiky odrazuje Izrael od přijetí řešení – včetně mírové smlouvy se Sýrií a okamžité a plné realizace mírové smlouvy z Osla – která by ušetřila izraelské životy a snížila počet palestinských extremistů. Odpírání legitimních politických práv Palestincům Izrael jistě neučinilo bezpečnějším, a dlouhodobá kampaň za zabíjení nebo opomíjení generace palestinských vůdců posiluje extremistické skupiny jako Hamás, a snižuje počet palestinských vůdců, kteří by byli jak ochotní přijmout spravedlivou dohodu, tak schopní ji prosadit. Tento kurz zvyšuje nebezpečí, že Izrael jednoho dne získá status vyvrhele, kdysi rezervovaný pro státy apartheidu jako byla Jihoafrická republika. Je ironií, že Izrael by byl pravděpodobně bohatší, kdyby byla lobby slabší a americká politika nestrannější.

Ale je tu paprsek naděje. Ačkoliv lobby zůstává mocnou silou, skrýt negativní dopady jejího vlivu je stále těžší. Silné státy mohou nějakou dobu vést špatnou politiku, ale realita nemůže být ignorována navždy. Proto je nezbytná upřímná diskuse o vlivu lobby a ještě otevřenější debata o amerických zájmech v této zásadní oblasti. Jedním z těchto zájmů je prospěch Izraele, ale není jím jeho pokračující okupace Západního břehu nebo širší agenda v regionu. Otevřená debata určí hranice strategických a morálních důvodů pro jednostrannou americkou podporu a mohla by Spojené státy posunout do pozice, která by byla více v souladu s jejich národními zájmy, stejně jako s dlouhodobými zájmy Izraele.

- 1 Ve skutečnosti již pouhá existence lobby naznačuje, že bezvýhradná podpora Izraele není v americkém národním zájmu. Kdyby byla, nikdo by nepotřeboval organizovat zvláštní zájmovou skupinu, která by o tom přesvědčovala. Ale protože Izrael je strategickou a morální zátěží, k udržení americké podpory vyvíjí neúprosný politický tlak. Jak řekl Richard Gephardt, bývalý vůdce menšiny ve Sněmovně, Americko-izraelskému výboru pro veřejné záležitosti (AIPAC): „Bez [vaší] stálé podpory... a všech vašich každodenních bojů za posílení tohoto vztahu by neexistoval.“ Tento citát byl stažen z webu AIPAC [<http://www.aipac.org/>] 12. ledna 2004. Viz. také Michael Kinsley, „J'Accuse, Sort Of,“ *Slate*, March 12, 2003.
- 2 Podle „Zelené knihy“ Americké agentury pro mezinárodní rozvoj (USAID), v níž jsou evidovány „zámožné půjčky a příspěvky“, Izrael od Spojených států do roku 2003 obdržel 140 142 800 000 dolarů (v konstantní ceně dolaru pro rok 2003). Staženo 8. listopadu 2005 z webu „Zelené knihy“ [<http://quesdb.cdie.org/gbk/>].
- 3 Podle „Zelené knihy“ Izrael od Spojených států v roce 2003 obdržel zhruba 3,7 miliardy přímé pomoci. Izrael má podle Mezinárodního institutu pro strategické studie (International Institute for Strategic Studies) [IISS] a CIA 6 276 883 obyvatel. IISS, *The Military Balance: 2005-2006* (Oxfordshire: Routledge, 2005), p. 192; <http://www.cia.gov/cia/publications/factbook/>. To činí průměr 589 dolarů na jednoho Izraelce. Když budeme uvažovat stejnou velikost populace a 3 miliardy celkové pomoci, pak každý Izraelce dostává 478 dolarů.
- 4 Viz. <http://www.cia.gov/cia/publications/factbook/>; *World Bank Atlas* (Washington, DC: Development Data Group, World Bank, September 2004), pp. 64-65.
- 5 K debatě o různých zvláštních zacházeních viz. Clyde R. Mark, „Israel: U.S. Foreign Assistance“, Issue Brief for Congress (Washington, DC: Congressional Research Service, April 26, 2005).
- 6 Avner Cohen, *Israel and the Bomb* (New York: Columbia University Press, 1999); Seymour M. Hersh, *The Samson Option: Israel's Nuclear Arsenal and American Foreign Policy* (New York: Random House, 1991).
- 7 „Report of the Open-Ended Working Group on the Question of Equitable Representation on and Increase in the Membership of the Security Council and Other Matters Related to the Security Council“, Annex III, U.N. General Assembly Official Records, 58th Session, Supplement No. 47, 2004, pp. 13-14; Donald Neff, „An Updated List of Vetoes Cast by the United States to Shield Israel from Criticism by the U.N. Security Council“, *Washington Report on Middle East Affairs*, květen/červen 2005; Stephen Zunes, „U.S. Declares Open Season on UN Workers“, *CommonDreams.org*, January 10, 2003. Také bylo mnoho rezolucí, o nichž se ani nehlasovalo, protože členové Rady bezpečnosti věděli, že by je Spojené státy vetovaly. Jelikož je kritika konkrétních akcí Izraele v Radě bezpečnosti obtížná, často přichází z Valného shromáždění OSN, kde žádný stát veto nemá. V těchto případech Spojené státy pravidelně tahají za kratší konec vřetel, řekněme, 133-134 členům, kde mezi nesouhlasící patří, kromě Izraele a Spojených států, Mikronésie a Maršalovy ostrovy. *Forward* v roce 2003 napsal, že Bushova vláda na podnět Amerického židovského výboru „zahájila nekomplexnější kampaň v posledních letech za snížení počtu antiizraelských rezolucí, běžně procházejících Valným shromážděním OSN“. Marc Perelman, „Washington Seeking to Reduce Number of Anti-Israel Votes at U.N.“, *Forward*, November 14, 2003.
- 8 Marc Perelman, „International Agency Eyes Israeli Nukes“, *Forward*, September 5, 2003.
- 9 William B. Quandt, *Peace Process: American Diplomacy and the Arab-Israeli Conflict since 1967*, 3. vydání (Washington, DC: Brookings Institution Press, 2005), kapitoly 5-7, 10-12.
- 10 Nathan Guttman, „U.S. Accused of Pro-Israel Bias at 2000 Camp David“, *Ha'aretz*, April 29, 2005. Viz. také Aaron D. Miller, „Israel's Lawyer“, *Washington Post*, May 23, 2005; „Lessons of Arab-Israeli Negotiating: Four Negotiators Look Back and Ahead“, přepis diskusního panelu, Middle East Institute, April 25, 2005. Pro obecnou debatu o tom, jak Spojené státy konzistentně podporují Izrael vůči Palestincům, viz. Noam Chomsky, *Fateful Triangle: The United States, Israel and the Palestinians* (Cambridge, MA: South End Press, 1999); Kathleen Christison, *Perceptions of Palestine: Their Influence on U.S. Middle East Policy* (Berkeley, CA: University of California Press, 2001); Naseer H. Aruri, *Dishonest Broker: The U.S. Role in Israel and Palestine* (Cambridge, MA: South End Press, 2003). Za zmínku rovněž stojí, že Britové v době britského mandátu (1919-1948) podporovali sionisty vůči Palestincům. Viz. Tom Segev, *One Palestine, Complete: Jews and Arabs under the British Mandate* (New York: Henry Holt, 2000).
- 11 Staženo 12. ledna 2006 z webu AIPAC [<http://aipac.org/documents/unitedefforts.html>].
- 12 Viz. například Warren Bass, *Support Any Friend: Kennedy's Middle East and the Making of the US-Israel Alliance* (NY: Oxford University Press, 2003); A.F.K. Organski, *The \$36 Billion Bargain: Strategy and Politics in U.S. Assistance to Israel* (New York: Columbia University Press, 1990); Steven L. Spiegel, „Israel as a Strategic Asset“, *Commentary*, June 1983, pp. 51-55; tentýž autor, *The Other Arab-Israeli Conflict: Making America's Middle East Policy, from Truman to Reagan* (Chicago: University of Chicago Press, 1985).
- 13 Na tuto věc nezapomněl Moshe Dayan, který, vzpomínaje na rozhovor s Henry Kissingerem v době říjnové války v roce 1973, napsal: „Ačkoliv jsem poznamenal, že Spojené státy jsou jediná země připravená stát při nás, mlčky jsem si pomyslel, že Spojené státy by ve skutečnosti raději podporovaly Araby.“ Moshe Dayan, *Moshe Dayan: Story of My Life* (NY: William Morrow, 1976), pp. 521-513. Viz. také Zach Levey, „The United States' Skyhawk Sale to Israel, 1966: Strategic Exigencies of an Arms Deal“, *Diplomatic History*, Vol. 28, No. 2 (April 2004), pp.255-276.
- 14 Bernard Lewis v roce 1992 napsal: „Ať měl Izrael během studené války jako strategická výhoda jakoukoliv hodnotu, tato hodnota zřejmě skončila s koncem studené války. Tato změna se zjevně ukázala loni ve válce v Perském zálivu, když hlavním požadavkem Spojených států vůči Izraeli bylo, aby se držel stranou – byl zticha, nečinný a pokud možno neviditelný... Izrael nebyl výhodný, ale bezvýznamný – někteří dokonce říkali, že na obtíž. Některé z věcí, které izraelská vláda později řekla a udělala, učinily změnu tohoto vnímání nepravděpodobnou.“ „Rethinking the Middle East“, *Foreign Affairs*, Vol. 71, No. 4, (Fall 1992), pp. 110-111.
- 15 Podle odborníka na Střední východ Shibley Telhamiho „nemá žádná jiná otázka u veřejnosti v arabském světě, a v mnoha jiných částech muslimského světa, hlubší ohlas než Palestina. Žádná jiná otázka neurčuje vnímání Ameriky v tomto regionu zásadnějším způsobem než otázka Palestiny.“ *The Stakes: America and the Middle East* (Boulder, CO: Westview Press, 2002), p. 96. Lakhdar Brahimi, bývalý zvláštní vyslanec OSN v Iráku, který Bushově vládě v červnu 2004 pomohl vytvořit prozatímní iráckou vládu, řekl, že politika Izraele vůči Palestincům je „velký jed v tomto regionu“ a že „v tomto regionu i mimo něj“ lidé poznali „nespravedlnost této politiky a stejně nespravedlivou podporu Spojených států této politice.“ Viz. Warren Hoge, „U.N. Moves to Disassociate Itself from Remarks by Envoy to Iraq“, *New York Times*, April 23, 2004; „Brahimi's Israel Comments Draw Annan, Israel Ire“, *Ha'aretz*, April 24, 2004. Viz. také komentáře egyptského prezidenta Husního Mubaraka v „Mubarak: Arab Hatred of America Growing“, *Washington Post*, April 20, 2004. A konečně, viz. Ami Eden, „9/11 Commission Finds Anger at Israel Fueling Islamic Terrorism Wave“, *Forward*, July 30, 2004.

- 16 National Commission on Terrorist Attacks against the United States, „Outline of the 9/11 Plot“, Staff Statement No. 16, June 16, 2004. Viz. také Nathan Guttman, „Al-Qaida Planned Attacks during PM's Visit to White House“, *Ha'aretz*, June 17, 2004; a Marc Perelman, „Bin Laden Aimed to Link Plot to Israel“, *Forward*, June 25, 2004. Proizraelská zastánci často tvrdí, že se bin Ladin začal o izraelsko-palestinský konflikt zajímat až po 11.9., a to jen protože si myslel, že to je dobré pro získání rekrutů. Proto podle nich tedy mezi událostmi z 11.9. a americkou podporou Izraele není prakticky žádná souvislost. Viz. Andrea Levin, „Don't Scapegoat Israel“, *Boston Globe*, October 6, 2001; Norman Podhoretz, „Israel Isn't the Issue“, *Wall Street Journal*, September 20, 2001. Všimněte si, že oba články byly publikovány brzo po pádu Dvojčat. Nicméně existuje značné množství bin Ladinových spisů a projevů z 80. a 90. let, z nichž je jasné, že se o záležitosti kolem Jeruzaléma a Palestinců intenzivně zajímal dávno před 11.9. Viz. například „Jihad against Jews and Crusaders“, World Islamic Front Statement, February 23, 1998; Překlad interview bin Ladina z 20. března 1997 s Peterem Arnettem z *CNN* (poprvé vysíláno 10. května 1997). Také „New Osama bin Laden Video Contains Anti-Israel and Anti-American Statements“, staženo 8. března 2004 z webu Anti-Defamation League (ADL) [http://www.adl.org/terrorism_america/bin_1_print.asp].
- 17 *Changing Minds, Winning Peace: A New Strategic Direction for U.S. Public Diplomacy in the Arab and Muslim World*, Report of the Advisory Group on Public Diplomacy for the Arab and Muslim World, Submitted to the Committee on Appropriations, U.S. House of Representatives, October 1, 2003, p. 18. Viz. také The Pew Global Attitudes Project, *Views of a Changing World 2003: War With Iraq Further Divides Global Publics* (Washington, DC: The Pew Research Center for the People and the Press, June 3, 2003); *Report of the Defense Science Board Task Force on Strategic Communication* (Washington, DC: Office of the Undersecretary of Defense for Acquisition, Technology, and Logistics, September 2004); Shibley Telhami, „Arab Public Opinion: A Survey in Six Countries“, *San Jose Mercury*, March 16, 2003; John Zogby, *The Ten Nation Impressions of America Poll* (Utica, NY: Zogby International, April 11, 2002); Idem, *Impressions of America 2004: How Arabs View America, How Arabs Learn about America (Six Nation Survey)*, (Utica, NY: Zogby International, 2004).
- 18 Viz. The Pew Global Attitudes Project, *America Admired, Yet Its New Vulnerability Seen As Good Thing, Say Opinion Leaders* (Washington, DC: The Pew Research Center for the People and the Press, December 19, 2001); Pew Global Attitudes Project, *Views of a Changing World 2003*, p. 5.
- 19 Kopie tohoto dopisu viz. „Doomed to Failure in the Middle East“, *The Guardian*, April 27, 2004. Viz. také Nicholas Blanford, „US Moves Inflamm Arab Moderates“, *The Christian Science Monitor*, April 26, 2004; Rupert Cornwell, „Allies Warn Bush that Stability in Iraq Demands Arab-Israeli Deal“, *The Independent*, June 10, 2004; Glenn Kessler and Robin Wright, „Arabs and Europeans Question 'Greater Middle East' Plan“, *Washington Post*, February 22, 2004; Paul Richter, „U.S. Has Fresh Hope for Mideast“, *Los Angeles Times*, November 7, 2004; Robin Wright and Glenn Kessler, „U.S. Goals for Middle East Falter“, *Washington Post*, April 21, 2004. Dokonce i někteří Izraelci chápou, že „pokračování tohoto konfliktu, včetně izraelské okupace, s největší jistotou povede k novým vlnám terorismu; mezinárodní terorismus, kterého se Američané tak obávají, se rozšíří“. Ze'ev Schiff, „Fitting into America's Strategy“, *Ha'aretz*, August 1, 2003. Stojí za zmínku, že podobný dopis, jaký poslali britští diplomaté Tonyemu Blairovi, poslalo v květnu 2004 nějakých 50 bývalých amerických diplomatů prezidentu Bushovi. Kopie tohoto dopisu byla publikována v *The New York Review of Books*, November 18, 2004.
- 20 Vemte si například polemiku, která vybuchla v roce 2005 nad rozhodnutím Izraele rozšířit své osídlení na Západním břehu. Viz. Aluf Benn, „We Can't Expect Explicit U.S. Okay to Build in Settlements“, *Ha'aretz*, March 28, 2005; Akiva Eldar, „Bush: End Expansion of Settlements“, *Ha'aretz*, May 27, 2005; „Bush Warns Israel over West Bank“, *BBC News Online*, April 11, 2005; Donald Macintyre, „Sharon Vows to Defy Bush over Expansion of Israeli Settlements“, *Independent*, April 22, 2005; „Sharon Brushes Off Warning from Bush“, *MSNBC.com*, April 12, 2005; Amy Teibel, „U.S. to Israel: Stop Expanding Settlements“, *Washington Post*, June 26, 2005; Ze'ev Schiff, „U.S.: Israel Shirking Its Promises on Settlement Boundaries“, *Ha'aretz*, March 15, 2005. Ohledně cílených vražd v květnu 2003 slibil premiér Šaron ministru zahraničí Colinu Powellovi, že se Izrael zdrží zabíjení palestinských vůdců, pokud tu nebude „tikající bomba“ (bezprostředně hroziící útok). Ze'ev Schiff, „Focus/Americans Fear Abu Mazen Is Further Weakened“, *Ha'aretz*, June 12, 2003. Později, po Bushově vysoce přínosné návštěvě Blízkého východu, kdy vyhlídky na vyjednávání mezi nepřátelskými stranami vypadaly slibně, vyslal Šaron v pěti dnech sedm vražedných misí, z nichž ani jedna nebyla „tikající bombou“. Bradley Burston, „Background: Has Sharon's Hamas Hitlist Converted Bush?“ *Ha'aretz*, June 17, 2003. Viz. také Uri Avnery, „Avoiding a Road Map to the Abyss“, *Arab News (online)*, August 26, 2003; Glenn Kessler, „White House Backs Latest Israeli Attacks“, *Washington Post*, June 13, 2003; Laura King, „Sharon Lauds Hebron Killing“, *Los Angeles Times*, June 23, 2003; Gideon Levy, „Who Violated the Hudna?“ *Tikkun (online)*, August 17, 2003. V březnu 2004 izraelská armáda zabila duchovního vůdce Hamásu šejka Jasína, ačkoliv nepředstavoval žádnou bezprostřední hrozbu a ačkoliv jeho smrt poškodila pozici Ameriky na Středním východě. Georgie Anne Geyer, „Ariel Sharon Complicates U.S. Mission“, *Chicago Tribune*, March 26, 2004; H.D.S. Greenway, „Assassination Fallout Bodes Ill for US“, *Boston Globe*, March 26, 2004; Tony Karon, „How Israel's Hamas Killing Affects the U.S.“, *Time*, March 23, 2004; David R. Sands, „Israel's Killing of Yassin Puts US in Line of Fire“, *Washington Times*, March 23, 2004. Jak řekl bezprostředně po vraždě Jasína Jim Hoagland: „Možná s výjimkou Charlese de Gaullea žádný spřátelený zahraniční vůdce nekomplikoval moderní americkou diplomaci konzistentnějším nebo vážnějším způsobem než Ariel Šaron. Ten sleduje zájmy Izraele s válečnickou houževnatostí a přímocí, která všem ostatním bere dech a možnost volby.“ Viz. „Consequences for Sharon – and the U.S.“, *Chicago Tribune*, March 26, 2004.
- 21 Citováno v Duncan L. Clarke, „Israel's Unauthorized Arms Transfers“, *Foreign Policy*, No. 99 (Summer 1995), p. 94. Tento článek nabízí prvotřídní debatu o zmiňovaném problému. V letech 2004-2005 probíhala mezi Spojenými státy a Izraelem hořká polemika ohledně izraelského prodeje zbraní Číně. Viz. Aluf Benn and Amnon Barzilai, „Pentagon Official Wants Yaron Fired“, *Ha'aretz*, December 16, 2004; Aluf Benn, „U.S. Keeps Israel Out of New Fighter-Jet Development Program“, *Ha'aretz*, October 12, 2005; Nina Gilbert, „Yaron Won't Give Info on Arms Sales to China“, *Jerusalem Post*, December 30, 2004; „Israeli, U.S. Talks on Weapons Deals with China End without Result“, *Ha'aretz*, June 29, 2005; Marc Perelman, „Spat Over Sales of Weapons Chilling Ties between Jerusalem and Beijing“, *Forward*, December 23, 2004; Marc Perelman, „China Crisis Straining U.S.-Israel Ties“, *Forward*, August 5, 2005; Marc Perelman, „Israel Miffed over Lingering China Flap“, *Forward*, October 7, 2005; Ze'ev Schiff, „U.S.-Israel Crisis Deepens over Defense Exports to China“, *Ha'aretz*, July 27, 2005.
- 22 Citováno v Duncan L. Clarke, „Israel's Economic Espionage in the United States“, *Journal of Palestine Studies*, Vol. 27, No. 4 (Summer 1998), p. 21. Viz. také Bob Drogin and Greg Miller, „Israel Has Long Spied on U.S. Say Officials“, *Los Angeles Times*, September 3, 2004; „FBI Says Israel a Major Player in Industrial Espionage“, *Jewish Bulletin*, January 16, 1998; Clyde R. Mark, „Israeli-United States Relations“, Issue Brief for Congress (Washington, DC: Congressional Research Service, November 9, 2004), pp. 14-15; Joshua Mitnick, „U.S. Accuses Officials of Spying“, *Washington Times*, December 16, 2004.

- 23 Ohledně Pollardovy aféry viz. Hersh, *Samson Option*, pp. 285-305; Idem, „The Traitor: Why Pollard Should Never Be Released“, *New Yorker*, Vol. 74, issue 42 (January 18, 1999), pp. 26-33. Na internetu je obrovské množství článků o Franklinově aféře. Pro celkové shrnutí případu viz. Jeffrey Goldberg, „Real Insiders: A Pro-Israel Lobby and an F.B.I. Sting“, *New Yorker*, Vol. 81, issue 19 (July 4, 2005), pp. 34-40.
- 24 Trevor N. Dupuy, *Elusive Victory: The Arab-Israeli Wars, 1947-1974* (New York: Harper and Row, 1978), pp. 3-19, 121-125, 146-147, 212-214, 231-244, 333-340, 388-390, 597-605, 623-633; Simha Flapan, *The Birth of Israel: Myths and Realities* (New York: Pantheon Books, 1987), pp. 189-199; Rashid Khalidi, „The Palestinians and 1948: The Underlying Causes of Failure“, v Eugene L. Rogan and Avi Shlaim, eds., *The War for Palestine: Rewriting the History of 1948* (NY: Cambridge University Press, 2001), pp. 12-36; Haim Levenberg, *Military Preparations of the Arab Community in Palestine, 1945-1948* (London: Frank Cass, 1993); Benny Morris, *The Birth of the Palestinian Refugee Problem Revisited* (New York: Cambridge University Press, 2004), chapters 1,3. Idem, *Righteous Victims: A History of the Zionist-Arab Conflict, 1881-1999* (New York: Alfred Knopf, 1999), pp. 187-189, 191-196, 217-223, 235-236, 241-242, 286-291, 311-313, 393-395; Martin Van Creveld, *The Sword and the Olive: A Critical History of the Israeli Defense Forces* (NY: Public Affairs, 1998), pp. 77-82, 137-138, 179-182.
- 25 Amos Harel, „Israel Maintains Its Strategic Advantage, Says Jaffee Center“, *Ha'aretz*, November 23, 2005. Viz. také Uri Bar-Joseph, „The Paradox of Israeli Power“, *Survival*, Vol. 46, No. 4 (Winter 2004-05), pp. 137-156; Martin Van Creveld, „Opportunity Beckons“, *Jerusalem Post*, May 15, 2003.
- 26 Jako tři poučné články v této věci z izraelského tisku viz. Amiram Barkat, „Majority of Israelis Are Opposed to Inter-marriage, Survey Finds“, *Ha'aretz*, September 15, 2003; Nicky Blackburn, „Better a Jew“, *Ha'aretz*, April 21, 2004; Lily Galili, „Hitting Below the Belt“, *Ha'aretz*, August 8, 2004.
- 27 Viz. „The Official Summation of the Or Commission Report“, vydaný v *Ha'aretz*, September 2, 2003. Jako důkaz, jak nepřátelsky nálezy a doporučení této zprávy mnozí Izraelci přijali, viz. „No Avoiding the Commission Recommendations“, *Ha'aretz*, September 4, 2003; Molly Moore, „Israeli Report Is Welcomed, Dismissed“, *Washington Post*, September 3, 2003. Viz. také Bernard Avishai, „Saving Israel from Itself: A Secular Future for the Jewish State“, *Harper's Magazine*, January 2005. Rovněž stojí za zmínku, že Izraelský institut demokracie (Israel Democracy Institute) v květnu 2003 oznámil, že: 53 % izraelských Židů „je proti plně rovnoprávnosti Arabů“; 77 % izraelských Židů věří, že „rozhodující politická rozhodnutí by měla dělat židovská většina“; pouze 31 % podporuje, „aby ve vládě byly arabské politické strany“; a 57 % „si myslí, že by měla být povzbuzována emigrace Arabů“. Viz. „The Democracy Index: Major Findings 2003.“ Představte si ten poprask, kdyby většina bílých Američanů prohlašovala, že černoši, hispánci a asiati „by měli být povzbuzováni“, aby ze Spojených států odešli. Pro novější průzkumy, které ukazují jen malou změnu v postojích Izraelců, viz. Yulie Khromchenko, „Survey: Most Jewish Israelis Support Transfer of Arabs“, *Ha'aretz*, June 22, 2004; Yoav Stern, „Poll: Most Israeli Jews Say Israeli Arabs Should Emigrate“, *Ha'aretz*, April 4, 2005.
- 28 Citováno v Justin Huggler, „Israel Imposes ‚Racist‘ Marriage Law“, *Guardian*, August 1, 2003. Viz. také James Bennet, „Israel Blocks Palestinians from Marrying into Residency“, *New York Times*, July 31, 2003; „Racist Legislation“, *Ha'aretz* editorial, July, 19, 2004; „Racist Legislation“, *Ha'aretz* editorial, January 18, 2005. Tento zákon kritizovala dokonce i Anti-Defamation League (ADL), i když jen mírně. Nathan Guttman, Yair Ettinger, Sharon Sadeh, „ADL Criticizes Law Denying Citizenship to Palestinians“, *Ha'aretz*, August 5, 2003.
- 29 První vlna evropských Židů, přicházejících do Palestiny, je známá jako První alija a spadá do období let 1882 až 1903. V roce 1882 bylo v Palestině jen něco málo přes 15 000 Židů. Justin McCarthy, *The Population of Palestine: Population History and Statistics of the Late Ottoman Period and the Mandate* (NY: Columbia University Press, 1990), p.11, kde jsou pro období let 1850 až 1915 zaznamenána vynikající data. Viz. také Mark Tessler, *A History of the Israeli-Palestinian Conflict* (Bloomington, IN: Indiana University Press, 1994), p. 124.
- 30 Palestina měla v roce 1893 zhruba 530 000 obyvatel, z nichž asi 19 000 (3,6 %) bylo Židů. Velká většina zbývajících obyvatelstva byli Arabové. McCarthy, *Population of Palestine*, p. 11.
- 31 Flapan, *Birth of Israel*, p. 44; Morris, *Righteous Victims*, p. 186.
- 32 Flapan, *Birth of Israel*, p. 22. Ben-Gurion také řekl svému synovi: „Jsem si jistý, že se usadíme ve všech částech této země, ať už díky souhlasu a vzájemně dohodě s našimi arabskými sousedy, nebo jinak.“ Dále řekl: „Založíme židovský stát hned, i když to není celá země. Zbytek přijde časem. Musí přijít.“ Avi Shlaim, *The Iron Wall: Israel and the Arab World* (NY: Norton, 2000), p. 21. Viz. také Flapan, *Birth of Israel*, pp. 13-53; Nur Masalah, *Expulsion of the Palestinians: The Concept of Transfer in Zionist Political Thought, 1882-1948* (Washington, DC: Institute for Palestine Studies, 1992), chapter 2; Morris, *Righteous Victims*, pp. 138-139; Avi Shlaim, *The Politics of Partition: King Abdullah, the Zionists, and Palestine, 1921-1951* (NY: Oxford University Press, 1999).
- 33 Masalah, *Expulsion of the Palestinians*, p. 128. Viz. také Morris, *Righteous Victims*, pp. 140, 142, 168-169.
- 34 Benny Morris, „A New Exodus for the Middle East?“, *Guardian*, October 3, 2002. Ohledně všudypřítomnosti myšlenky odsunu mezi sionisty ještě před založením Izraele v roce 1948 viz. Masalah, *Expulsion of the Palestinians*; Morris, „Revisiting the Palestinian Exodus of 1948“, v Rogan and Shlaim, *War for Palestine*, pp. 39-48; Morris, *Birth Revisited*, chapter 2; Ari Shavit, „Survival of the Fittest“, *Ha'aretz*, January 9, 2004.
- 35 Morris, *Birth Revisited*, poskytuje detailní popis této události. Viz. také Meron Benvenisti, *Sacred Landscape: The Buried History of the Holy Land since 1948*, trans. Maxine Kaufman-Lacusta (Berkeley, CA: University of California Press, 2000), chapters 3-4. Jediným zbývajícím sporem ohledně vyhnání Palestinců z jejich domoviny, který má reálný význam, je to, zda bylo „zrozeno z války“, jak tvrdí Morris, nebo bylo plánované, jak tvrdí Norman Finkelstein v *Image and Reality of the Israel-Palestine Conflict* (London: Verso, 1995), chapter 3.
- 36 Erskine Childers, „The Other Exodus“, *Spectator*, May 12, 1961; Flapan, *Birth of Israel*, pp. 81-118; Walid Khalidi, „Why Did the Palestinians Leave Revisited“, *Journal of Palestine Studies*, Vol. 34, No. 2 (Winter 2005), pp. 42-54; Idem, „The Fall of Haifa“, *Middle East Forum*, Vol. 35, No. 10 (December, 1959), pp. 22-32; Morris, *Birth Revisited*.
- 37 Nahum Goldmann, *The Jewish Paradox*, trans. Steve Cox (NY: Grosset and Dunlap, 1978), p. 99. Ze'ev Jabotinsky, zakládající otec izraelské pravice, učinil v podstatě tentýž závěr, když napsal: „Kolonizace je sebevysvětlující pojem a co znamená je každému rozumnému Židovi i Arabovi naprosto jasné. Kolonizace může mít jen jeden účel. Pro Arabů v této zemi je její účel zásadně nepřijatelný. To je přirozená reakce a nic jí nezmění.“ Citováno v Ian Lustick, „To Build and To Be Built By: Israel and the Hidden Logic of the Iron Wall“, *Israel Studies*, Vol. 1, No. 1 (Spring 1996), p. 200.

- 38 Viz. Geoffrey Aronson, *Israel, Palestinians, and the Intifada: Creating Facts on the West Bank* (London: Kegan Paul International, 1990); Amnon Barzilai, „A Brief History of the Missed Opportunity“, *Ha'aretz*, June 5, 2002; Idem, „Some Saw the Refugees as the Key to Peace“, *Ha'aretz*, June 11, 2002; Moshe Behar, „The Peace Process and Israeli Domestic Politics in the 1990s“, *Socialism and Democracy*, Current Issue Number 32, Vol. 16, No. 2 (Summer-Fall 2002), pp. 34-47; Adam Hanieh and Catherine Cook, „A Road Map to the Oslo Cul-de-Sac“, *Middle East Report Online*, May 15, 2003; „Israel's Interests Take Primacy: An Interview with Dore Gold“, na *bitterlemons.org*, „What Constitutes a Viable Palestinian State?“ March 15, 2004, Edition 10; Nur Masalha, *Imperial Israel and the Palestinians: The Politics of Expansion* (London: Pluto Press, 2000); Sara Roy, „Erasing the 'Optics' of Gaza“, *The Daily Star On Line*, February 14, 2004; „36 Years, and Still Counting“, *Ha'aretz*, September 26, 2003.
- 39 Rahid Khalidi, *Palestinian Identity: The Construction of Modern National Consciousness* (NY: Columbia University Press, 1997), p. 147. Meirová také řekla: „Není pravda, že by byli v Palestině Palestinci, považující se za palestinský národ a my jsme přišli, vyhnali je a vzali jim jejich zemi. Oni neexistovali.“ Masalha, *Imperial Israel*, p. 47. Rabin řekl v roce 1995, dva roky po podepsání dohody z Osla: „Usiluji o pokojné soužití uprostřed Izraele jako židovského státu, ne po celém Izraeli, nebo jeho většině; o jeho hlavní město, sjednocený Jeruzalém; o přebudování jeho bezpečnostní hranice s Jordánskem; a vedle toho o palestinskou entitu bez státu, který by řídil život Palestinců... To je můj cíl, ne návrat k hranicím před Šestidenní válkou, ale vytvoření dvou entit, oddělení Izraele a Palestinců, kteří žijí na Západním břehu a v pásmu Gazy.“ Hanieh and Cook, „Road Map.“ Viz. také Akiva Eldar, „On the Same Page, Ten Years On“, *Ha'aretz*, November 5, 2005; David Grossman, „The Night Our Hope for Peace Died“, *Guardian*, November 4, 2005; Michael Jansen, „A Practice that Prevents the Emergence of a Palestinian State“, *Jordan Times*, November 10, 2005. Stojí za zmínku, že na jaře 1998 Izrael a jeho američtí podporovatelé ostře kritizovali první dámu Hillary Clintonovou za to, že řekla: „V dlouhodobém zájmu míru na Středním východě by bylo, aby tu byl palestinský stát, fungující moderní stát, který je na stejné úrovni jako ostatní státy.“ Tom Rhodes and Christopher Walker, „Congress Tells Israel to Reject Clinton's Pullout Plan“, *New York Times*, May 8, 1998; James Bennet, „Aides Disavow Mrs. Clinton on Mideast“, *New York Times*, May 8, 1998.
- 40 Charles Enderlein, *Shattered Dreams: The Failure of the Peace Process in the Middle East, 1995-2002*, trans. Susan Fairfield (NY: Other Press, 2003), pp. 201, 207-208; Jeremy Pressman, „Visions in Collision: What Happened at Camp David and Taba?“, *International Security*, Vol. 28, No. 2 (Fall 2003), p. 17; Deborah Sontag, „Quest for Mideast Peace: How and Why It Failed“, *New York Times*, July 26, 2001; Clayton E. Swisher, *The Truth about Camp David: The Untold Story about the Collapse of the Peace Process* (NY: Nation Books, 2004), pp. 284, 318, 325. Barak sám po Camp Davidu řekl, že „Palestincům byla slíbena souvislá část svrchovaného území, až na uzoučký izraelský klín, vyběhající od Jeruzaléma přes Maale Adumim (město s 28 000 obyvateli na území západně od Jordánu, poblíž Jeruzaléma; pozn. překl.) až po řeku Jordán,“ který by měl být pod kontrolou Izraele. Benny Morris, „Camp David and After: An Exchange (1. An Interview with Ehud Barak)“, *New York Review of Books*, Vol. 49, No. 10 (June 13, 2002), p. 44. Viz. také mapu izraelských vyjednávačů, předloženou Palestincům v Camp Davidu, jejíž kopie je v Roane Carey, ed., *The New Intifada: Resisting Israel's Apartheid* (London: Verso, 2001), p. 36.
- 41 Viz. Alan Dershowitz, *The Case for Israel* (Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, 2003). Pro shlednutí kritiky Dershowitzovy knihy viz. Norman G. Finkelstein, *Beyond Chutzpah: On the Misuse of Anti-Semitism and the Abuse of History* (Berkeley: University of California Press, 2005). Viz. také „Dershowitz v. Desch“, *American Conservative*, January 16, 2005.
- 42 Morris, *Righteous Victims*, chapters 2-5.
- 43 Morris, *Birth Revisited*. Mělo by být poznamenáno, že mnoho izraelských dokumentů, vztahujících se k událostem z roku 1948, zůstává utajeno; Morris předpokládá, „že co se týče vyhnání a zvěrstev, můžeme očekávat jejich odhalování v průběhu dalších let, jak budou zpřístupňovány další izraelské archivy“. Morris, „Revisiting the Palestinian Exodus“, v Rogan and Shlaim, *War for Palestine*, p. 49. Ve skutečnosti zastává názor, že oznámená znásilnění, o nichž ví, jsou jen „špička ledovce“. Viz. Shavit, „Survival of the Fittest“.
- 44 Benny Morris, *Israel's Border Wars, 1949-1956* (New York: Oxford University Press, 1997), p. 432. Viz. také *ibid.*, pp. 126-153, 178-184. Ohledně důkazů o podobném chování po válce v roce 1967 viz. Uri Avnery, „Crying Wolf?“ *CounterPunch*, March 15, 2003; Ami Kronfeld, „Avnery on Ethnic Cleansing and a Personal Note“, v Jewish Voice for Peace, *Jewish Peace News*, March 17, 2003; Katherine M. Metres, „As Evidence Mounts, Toll of Israeli Prisoner of War Massacres Grows“, *Washington Report on Middle East Affairs*, February/March 1996, pp. 17, 104-105.
- 45 Během jednání s francouzskou a britskou vládou před zahájením války v roce 1956 Ben-Gurion navrhl velký plán přeskupení regionu, podle kterého by bylo Jordánsko rozděleno mezi Izrael a Irák, Izrael by dostal celý Libanon jižně od řeky Litání, a rovněž část Sinaje. K politice Izraele v 50. letech viz. Morris, *Israel's Border Wars*; Morris, *Righteous Victims*, chapter 6, obzvláště pp. 289-290; Shlaim, *Iron Wall*, chapters 3-4, obzvláště pp. 184-185; Kennett Love, *Suez: the Twice Fought War* (New York: McGraw-Hill, 1969), pp. 589-638; Michael Brecher, *Decisions in Israel's Foreign Policy* (New Haven: Yale University Press, 1975), pp. 282-283.
- 46 Gabby Bron, „Egyptian POWs Ordered to Dig Graves, Then Shot by Israeli Army“, *Yedioth Ahronoth*, August 17, 1995; Ronal Fisher, „Mass Murder in the 1956 Sinai War“, *Ma'ariv*, August 8, 1995 [Kopie těchto dvou článků lze najít v *Journal of Palestine Studies*, Vol. 25, No. 3 (Spring 1996), pp. 148-155]; Galal Bana, „Egypt: We Will Turn to the International War Crimes Tribunal in the Hague if Israel Will Not Compensate Murdered Prisoners of War“, *Ha'aretz*, July 24, 2002; Zehavat, Friedman, „Personal Reminiscence: Remembering Ami Kronfeld“, v Jewish Voice for Peace, *Jewish Peace News*, September 25, 2005; Metres, „As Evidence Mounts“.
- 47 Avnery, „Crying Wolf“; Robert Blecher, „Living on the Edge: The Threat of 'Transfer' in Israel and Palestine“, MERIP, Middle East Report 225, Winter 2002; Baruch Kimmeling, *Politicide: Ariel Sharon's War against the Palestinians* (London: Verso, 2003), p. 28. Viz. také Chomsky, *Fateful Triangle*, p. 97; Morris, *Righteous Victims*, pp. 328-329; Tanya Reinhart, *Israel/Palestine: How to End the War of 1948* (NY: Seven Stories Press, 2002), p. 8. Morris udává (p. 329), že 120 000 Palestinců požádalo o návrat do svých domovů hned po válce v roce 1967, ale Izrael umožnil návrat jen asi 17 000. Amnesty International uprostřed roku 2003 odhadovala, že od získání Západního břehu a pásma Gazy Izraelem zde bylo zničeno víc než 10 000 palestinských domovů. Danny Rubinstein, „Roads, Fences and Outposts Maintain Control in the Territories“, *Ha'aretz*, August 12, 2003.
- 48 „Report of the Commission of Inquiry into the Events at the Refugee Camps in Beirut“, February 7, 1983. Tato zpráva se obvykle nazývá „zpráva Kahanovy komise“ po jejím předsedovi Jicchakovi Kahanovi.
- 49 Swedish Save the Children, „The Status of Palestinian Children during the Uprising in the Occupied Territories“, Excerpted Summary Material, Jerusalem, 1990, v *Journal of Palestine Studies*, Vol. 19, No. 4 (Summer 1990), pp. 136-146. Viz. také Joshua Brilliant, „Officer Tells Court Villagers Were Bound, Gagged and Beaten. 'Not Guilty' Plea at 'Break Bones' Trial“, *Jerusalem Post*, March 30, 1990; Joshua Brilliant, „Rabin Ordered Beatings“, Meir Tells Military Court“, *Jerusalem Post*, June 22, 1990; Jackson Diehl,

- „Rights Group Accuses Israel of Violence Against Children in Palestinian Uprising“, *Washington Post*, May 17, 1990; James A. Graff, „Crippling a People: Palestinian Children and Israeli State Violence“, *Alif*, No. 13 (1993), pp. 46-63; Ronald R. Stockton, „Intifada Deaths“, *Journal of Palestine Studies*, Vol. 19, No. 4 (Summer 1990), pp. 86-95. Ehud Barak, zástupce náčelníka štábu izraelské armády během první intifády, tenkrát řekl: „Za žádných okolností nechceme, aby byly stříleny děti... Když vidíte dítě, nestřílejte.“ Nicméně švédská zpráva Save the Children odhadovala, že během prvních dvou let intifády bylo postřeleno 6 500 až 8 000 dětí. Výzkumníci prošetřovali 66 ze 106 zaznamenaných případů „zastřelení dítěte“. Jejich závěr zněl: Většina z nich „byla zasažena cílenou – ne náhodnou nebo odraženou – střelbou“; téměř 20 % utrpělo mnohačetná střílná zranění; 12 % bylo zastřeleno zezadu; 15 % byly děti ve věku do 10 let; „většina dětí se, když byla zastřelena, neúčastnila házení kamení“; a „téměř jedna pětina dětí byla zastřelena doma nebo do 10 metrů od domova“.
- 50 „Unbridled Force“, *Ha'aretz* editorial, March 16, 2003. Pro další důkazy viz. Jonathan Cook, „Impunity on Both Sides of the Green Line“, MERIP, Middle East Report Online, November 23, 2005; „When Everything Is Permissible“, *Ha'aretz* editorial, June 6, 2005; „It Can Happen Here“, *Ha'aretz* editorial, November 22, 2004; Chris McGreal, „Snipers with Children in Their Sights“, *Guardian*, June 28, 2005; Idem, „Israel Shocked by Image of Soldiers Forcing Violinist to Play at Roadblock“, *Guardian*, November 29, 2004; Greg Myre, „Former Israeli Soldiers Tell of Harassment of Palestinians“, *New York Times*, June 24, 2004; Reuven Pedatzur, „The Message to the Soldiers Was Clear“, *Ha'aretz*, December 13, 2004; Conal Urquhart, „Israeli Soldiers Tell of Indiscriminate Killings by Army and A Culture of Impunity“, *Guardian*, September 6, 2005.
- 51 Viz. Swisher, *Truth about Camp David*, p. 387.
- 52 Podle *B'tselem* bylo mezi 29. zářím 2000 a 31. prosincem 2005 Izraelci zabito 3 386 Palestinců, z nichž 676 byly děti. Z tohoto počtu úmrtí bylo 1 185 kolemdoucích, 1 008 bylo zabito v boji a okolnosti 563 úmrtí jsou neznámé. Během téže doby bylo Palestinci zabito 992 Izraelců, z nichž 118 byly děti. Z těchto 992 bylo 683 civilistů a 309 příslušníků izraelských bezpečnostních sil. *B'tselem* press release, January 4, 2006.
- 53 Nathan Guttman, „It's a Terrible Thing, Living with the Knowledge that You Crushed Our Daughter“, *Ha'aretz*, April 30, 2004; Adam Shapiro, „Remembering Rachel Shapiro“, *Nation*, March 18, 2004; Tsahar Rotem, „British Peace Activist Shot by IDF Troops in Gaza Strip“, *Ha'aretz*, April 11, 2003.
- 54 Molly Moore, „Ex-Security Chiefs Turn on Sharon“, *Washington Post*, November 15, 2003; „Ex-Shin Bet Heads Warn of 'Catastrophe' without Peace Deal“, *Ha'aretz*, November 15, 2003. Tyto citáty jsou založeny na interview v izraelských novinách *Yedioth Ahronoth* ze 14. listopadu 2003. Pro kopii tohoto rozhovoru viz. „We Are Seriously Concerned about the Fate of the State of Israel“, The Alternative Information Center, December 1, 2003.
- 55 Bill Maxwell, „U.S. Should Reconsider Aid to Israel“, *St. Petersburg Times*, December 16, 2001.
- 56 Viz. J. Bowyer Bell, *Terror Out of Zion: The Fight for Israeli Independence* (New Brunswick, NJ: Transaction Publishers, 1996); Joseph Heller, *The Stern Gang: Ideology, Politics and Terror, 1940-1949* (London: Frank Cass, 1995); Bruce Hoffmann, *The Failure of British Military Strategy within Palestine, 1939-1947* (Israel: Bar-Ilan University, 1983); Morris, *Righteous Victims*, pp. 173-180; Segev, *One Palestine*, pp. 468-486. Podle Haima Levenberga představovali 210 ze 429 obětí židovského terorismu v Palestině v roce 1946 civilisté. Zbývajících 219 byli policisté a vojáci. Levenberg, *Military Preparations*, p. 72. Navíc to byli židovští teroristé z neblaze proslulého Irgunu, kteří koncem roku 1937 zahájili praxi umísťování bomb v autobusech a ve velkých davech lidí. Benny Morris spekuluje, že „se Arabové mohli docela dobře naučit poznávat cenu teroristických bombových útoků od Židů.“ *Righteous Victims*, pp. 147, 201. Viz. také Lenni Brenner, *The Iron Wall: Zionist Revisionism from Jabotinsky to Shamir* (London: Zed Books, 1984), p. 100; Yehoshua Porath, *The Palestinian Arab National Movement: from Riots to Rebellion*, Vol. II, 1929-1939 (London: Frank Cass, 1977), p. 238. A konečně Morris poznamenává, že během války v roce 1948 hlavní židovské teroristické skupiny „schválně pokládaly bomby na autobusových zastávkách s cílem zabít civilisty, včetně žen a dětí.“ *Birth Revisited*, p. 80.
- 57 Bell, *Terror Out of Zion*, pp. 336-340.
- 58 Citováno v Chomsky, *Fateful Triangle*, pp. 485-486. Izraelský premiér Levi Eškol nazýval Menachema Begina „teroristou.“ Barzilai, „Brief History“. Ohledně Shamira viz. Avishai Margalit, „The Violent Life of Yitzhak Shamir“, *New York Review of Books*, May 14, 1992, pp. 18-24.
- 59 Nárok Izraele na status morální nadřazenosti je kromě toho zpochybněn některými dalšími akty jeho politiky. Izrael v době apartheidu udržoval úzké vztahy s Jihoafrickou republikou a podporoval jaderný program vládoucí bělošské menšiny. Peter Liberman, „Israel and the South African Bomb“, *The Nonproliferation Review*, Vol. 11, No. 2 (Summer 2004), pp. 46-80. V roce 1954, v rámci brídilského pokusu zasít nesvár mezi Egypt a Spojené státy, provedla v Káhiře izraelská zpravodajská služba bombový útok na diplomatický objekt Spojených států. Shlaim, *Iron Wall*, pp. 110-113.
- 60 Steven M. Cohen, *The 2004 National Survey of American Jews* (národní průzkum mezi americkými Židy), sponzorovaný the Jewish Agency for Israel's Department of Jewish-Zionist Education, February 24, 2005. O dva roky dříve toto číslo činilo 28 %. Viz. Steven M. Cohen, *The 2002 National Survey of American Jews*, sponzorovaný the Jewish Agency for Israel's Department of Jewish-Zionist Education, provedený v listopadu-prosinci 2002. Viz. také Amiran Barkat, „Young American Jews Are More Ambivalent Toward Israel, Study Shows“, *Ha'aretz*, March 7, 2005; Steven M. Cohen, „Poll: Attachment of U.S. Jews to Israel Falls in Past 2 Years“, *Forward*, March 4, 2005; M.J. Rosenberg, „Letting Israel Sell Itself“, Israel Policy Forum Issue Brief #218, March 18, 2005.
- 61 J.J. Goldberg, „Old Friend, Shattered Dreams“, *Forward*, December 24, 2004; Esther Kaplan, „The Jewish Divide on Israel“, *Nation*, July 12, 2004; Michael Massing, „Conservative Jewish Groups Have Clout“, *Los Angeles Times*, March 10, 2002; Eric Yoffie, „Reform the Conference“, *Forward*, August 2, 2002.
- 62 Ori Nir, „FBI Probe: More Questions Than Answers“, *Forward*, May 13, 2005.
- 63 Inigo Gilmore, „U.S. Jewish Leader Hit over Letter“, *London Sunday Telegraph*, August 12, 2003; Isi Liebler, „When Seymour Met Condi“, *Jerusalem Post*, November 24, 2005. Viz. také Sarah Bronson, „Orthodox Leader: U.S. Jews Have No Right to Criticize Israel“, *Ha'aretz*, August 2, 2004.
- 64 Liebler, „When Seymour Met Condi“; Ori Nir, „O.U. Chief Decries American Pressure on Israel“, *Forward*, December 2, 2005; Idem, „Rice Trip Raises Concern over U.S. Pressure on Israel“, *Forward*, November 18, 2005; Seymour D. Reich, „Listen to America“, *Jerusalem Post*, November 13, 2005.
- 65 Jeffrey H. Birnbaum, „Washington's Power 25“, *Fortune*, December 8, 1997. AIPAC v podobné studii, vypracované v roce 2001, skončil na 4. místě. Viz. Jeffrey H. Birnbaum and Russell Newell, „Fat and Happy in D.C.“, *Fortune*, May 28, 2001.
- 66 Richard E. Cohen and Peter Bell, „Congressional Insiders Poll“, *National Journal*, March 5, 2005; James D. Besser, „Most Muscle? It's NRA, Then AIPAC and AARP“, *Chicago Jewish Star*, March 11-24, 2005.

- 67 Viz. Max Blumenthal, „Born-Again for Sharon“, *salon.com*, October 30, 2004; Darrell L. Bock, „Some Christians See a ‚Road Map‘ to End Times“, *Los Angeles Times*, June 18, 2003; Nathan Guttman, „Wiping Out Terror, Brining On Redemption“, *Ha'aretz*, April 29, 2002; Tom Hamburger and Jim VandeHei, „Chosen People: How Israel Became a Favorite Cause of Christian Right“, *Wall Street Journal*, May 23, 2002; Paul Nussbaum, „Israel Finds an Ally in American Evangelicals“, *Philadelphia Inquirer*, November 17, 2005. Daniel Pipes soudí, že „kromě armády mohou být pro židovský stát nejzazší strategickou výhodou američtí křesťanští sionisté“. „[Christian Zionism:] Israel's Best Weapon?“ *New York Post*, July 15, 2003.
- 68 Slabost „palestinské lobby“ ve Spojených státech je zachycena v titulcích těchto dvou článků: Nora Boustany, „Palestinians' Lone Hand in Washington“, *Washington Post*, April, 19, 2002; George Gedda, „PLO Loses D.C. Office Because of Unpaid Rent“, *Chicago Tribune*, April 12, 2002. Ohledně slabého vlivu „arabské lobby“ viz. Ali A. Mazrui, „Between the Crescent and the Star-Spangled Banner: American Muslims and U.S. Foreign Policy“, *International Affairs*, Vol. 72, No. 3 (July 1996), pp. 493-506; Nabeel A. Khoury, „The Arab Lobby: Problems and Prospects“, *Middle East Journal*, Vol. 41, No. 3 (Summer 1987), pp. 379-396; Andrea Barron, „Jewish and Arab Diasporas in the United States and Their Impact on U.S. Middle East Policy“, v Yehuda Lukacs and Abdalla M. Battah, eds., *The Arab-Israeli Conflict: Two Decades of Change* (London: Westview, 1988), pp. 238-259.
- 69 Jake Tapper, „Questions for Dick Army: Retiring, Not Shy“, *New York Times Magazine*, September 1, 2002. Rovněž Tom DeLay se nazval „v srdci Izraelcem“. Viz. James Bennet, „DeLay Says Palestinians Bear Burden for Achieving Peace“, *New York Times*, July 30, 2003.
- 70 Citováno v Mitchell Bard, „Israeli Lobby Power“, *Midstream*, Vol. 33, No. 1 (January 1987), pp. 6-8.
- 71 Citováno v Edward Tivnan, *The Lobby: Jewish Political Power and American Foreign Policy* (NY: Simon and Schuster, 1987), p. 191. J.J. Goldberg, editor *Forwardu*, v roce 2002 řekl: „V Kongresu vládně vědomí, že si tyto lidi nesmíte popudit, jinak vás srazí dolů.“ Citováno v John Diamond and Brianna B. Picc, „Pro-Israel Groups Intensify Political Front in U.S.“, *Chicago Tribune*, April 16, 2002.
- 72 Citováno v Camille Mansour, *Beyond Alliance: Israel in U.S. Foreign Policy*, trans. James A. Cohen (NY: Columbia University Press, 1994), p. 242.
- 73 Ačkoliv AIPAC dokáže používat své politické svaly tak, aby se nezapsal jako agent cizí vlády, je dnes znepokojen špiónážním skandálem Larryho Franklina, a tak se snaží velice zdůrazňovat svou „americkou stránku“. Viz. Ori Nir, „Leaders Fear Probe Will Force Pro-Israel Lobby to File as ‚Foreign Agent‘ Could Fuel Dual Loyalty Talk“, *Forward*, December 31, 2004; Idem, „Leaders Stress American Side of AIPAC“, *Forward*, May 27, 2005.
- 74 „Sen. Hollings Floor Statement Setting the Record Straight on His Mideast Newspaper Column“, May 20, 2004, kopii lze najít na webu bývalého senátora.
- 75 Publikováno v reklamě AIPAC v *Chicago Jewish Star*, August 29 – September 11, 2003. Šaron není sám, kdo ocenil sílu AIPAC. Vůdce menšiny v Senátu Harry Reid říká: „Nemohu si vzpomenout na žádnou politickou organizaci v zemi, která by byla tak dobře organizovaná nebo uznávaná [jako AIPAC]“ a bývalý předseda Sněmovny Newt Gingrich ho nazval „nejefektivnější globální zájmovou skupinou... na celém světě“. Bývalý prezident Bill Clinton popsál AIPAC jako „úžasně efektivní“ a „lepší než jakákoliv jiná lobby v tomto městě“. Citace staženy z webu AIPAC 14. ledna 2005 [www.aipac.org/documents/whowere.html#say].
- 76 Thomas B. Edsall and Alan Cooperman, „GOP Uses Remarks to Court Jews“, *Washington Post*, March 13, 2003. Viz. také James D. Besser, „Jews' Primary Role Expanding“, *Jewish Week*, January 23, 2004; Alexander Bolton, „Jewish Defections Irk Democrats“, *The Hill*, March 30, 2004; E.J. Kessler, „Ancient Woes Resurfacing as Dean Eyes Top Dem Post“, *Forward*, January 28, 2005. Hamilton Jordan napsal v červnu 1977 prezidentovi Jimmy Carterovi memorandum, v němž prohlásil: „Ze 125 členů národní finanční rady Demokratické strany (Democratic National Finance Council) je víc než 70 Židů; v roce 1976 bylo přes 60 % velkých donátorů Demokratické strany Židů; přes 60 % peněz získaných Nixonem v roce 1972 bylo od židovských přispěvatelů; přes 75 % peněz získaných v Humphreyho kampani v roce 1968 bylo od židovských přispěvatelů; přes 90 % peněz získaných Scoopem Jacksonem v primárkách Demokratů bylo od židovských přispěvatelů; Přestože sázka na Vás byla riskantní a přišel jste z oblasti, kde je menší židovská komunita, zhruba 35 % financí v našich primárkách pocházelo od židovských přispěvatelů. Kdekoliv v naší zemi dochází k významnějšímu politickému shromažďování financí, vždy zjistíte, že tam hrají významnou roli američtí Židé.“ Hamilton Jordan, Confidential File, Box 34, File „Foreign Policy/Domestic Politics Memo, HJ Memo, 6/77“, odtajněno June 12, 1990.
- 77 Douglas Brinkley, „Out of the Loop“, *The New York Times*, December 29, 2002. Lawrence Kaplan uvádí, že poté, co Bruce Riedel, odborník na Blízký východ v Radě národní bezpečnosti, odešel koncem roku 2001 z funkce, Pentagon „uskutečnil schůzku s jeho nástupkyní, odborníci na Střední východ Alinou Romanowski, kterou úředníci Pentagonu podezírali z nedostatečné podpory židovského státu.“ „Torpedo Boat: How Bush Turned on Arafat“, *New Republic*, February 18, 2003. Tato pozice byla posléze obsazena Eliotem Abramsem, zaníceným podporovatelem Izraele. „Pro vládu Izraele,“ napsal Nathan Guttman, „to byl opravdový dar z nebes.“ Viz. „From Clemency to a Senior Post“, *Ha'aretz*, December 16, 2002.
- 78 E.J. Kessler, „Lieberman and Dean Spar Over Israel“, *Forward*, September 9, 2003; Stephen Zunes, „Attacks on Dean Expose Democrats' Shift to the Right“, *Tikkun*, November/December 2003.
- 79 Zunes, „Attacks on Dean“; James D. Besser, „Dean's Jewish Problem“, *Chicago Jewish Star*, December 19, 2003 – January 8, 2004.
- 80 E.J. Kessler, „Dean Plans to Visit Israel, Political Baggage in Tow“, *Forward*, July 8, 2005; Zunes, „Attacks on Dean.“
- 81 Laura Blumenfeld, „Three Peace Suits; For These Passionate American Diplomats, a Middle East Settlement is the Goal of a Lifetime“, *Washington Post*, February 24, 1997.
- 82 Samuel („Sandy“) Berger, poradce pro národní bezpečnost prezidenta Clintona, informuje, že v jednu chvíli během vyjednávání v Camp Davidu (červenec 2000) pronesl Dennis Ross pozoruhodnou poznámku: „Jestliže Barak nenabízí nic víc, budu proti této dohodě.“ Nevydaný přepis „Comments by Sandy Berger at the Launch of *How Israelis and Palestinians Negotiate* (USIP Press, 2005)“, U.S. Institute of Peace, Washington, DC, June 7, 2005.
- 83 Citováno v Blumenfeld, „Three Peace Suits“.
- 84 Eric Alterman, „Intractable Foes, Warring Narratives“, *MSNBC.com*, March 28, 2002.
- 85 Citováno v Bret Stephens, „Eye on the Media by Bret Stephens: Bartley's Journal“, *Jerusalem Post*, November 21, 2002.
- 86 Max Frankel, *The Times of My Life And My Life with the Times* (NY: Random House, 1999), pp. 401-403.
- 87 Felicity Barringer, „Some U.S. Backers of Israel Boycott Dailies Over Mideast Coverage That They Deplore“, *New York Times*, May 23, 2002.
- 88 Barringer, „Some U.S. Backers“; Gaby Wenig, „NPR Israel Coverage Sparks Protests“, *The Jewish Journal of Greater Los Angeles*, May 9, 2003; Gila Wertheimer, „NPR Dismisses Protest Rallies“, *Chicago Jewish Star*, May 30 – June 12, 2003. Viz. také James D. Besser, „NPR Radio Wars Putting Jewish Groups in a Bind“, *Jewish Week*, May

- 20, 2005; Samuel Freedman, „From ‚Balance‘ to Censorship: Bush’s Cynical Plan for NPR“, *Forward*, May 27, 2005; Nathan Guttman, „Enough Already from Those Pro-Israel Nudniks“, *Ha’aretz*, February 1, 2005; E.J. Kessler, „Hot Seat Expected for New Chair of Corporation for Public Broadcasting“, *Forward*, October 28, 2005.
- 89 Joel Beinin, „Money, Media and Policy Consensus: The Washington Institute for Near East Policy“, *Middle East Report*, January-February 1993, pp. 10-15; Mark H. Milstein, „Washington Institute for Near East Policy: An AIPAC ‚Image Problem‘“, *Washington Report on Middle East Affairs*, July 1991.
- 90 Citováno v Milstein, „Washington Institute“.
- 91 „Brookings Announces New Saban Center for Middle East Policy“, Brookings Institution Press Release, May 9, 2002; Andrew Ross Sorkin, „Schlepping to Moguldom“, *New York Times*, September 5, 2004.
- 92 James D. Besser, „Turning up Heat in Campus Wars“, *Jewish Week*, July 25, 2003; Ronald S. Lauder and Jay Schottenstein, „Back to School for Israel Advocacy“, *Forward*, November 14, 2003; Rachel Pomerance, „Israel Forces Winning Campus Battle, Say Students Attending AIPAC Meeting“, *JTA*, December 31, 2002. Židovské skupiny se zaměřují rovněž na střední školy. Viz. Max Gross, „Israel Advocacy Coalition Targeting High Schools“, *Forward*, January 23, 2004; „New Pro-Israel Campaign Targets High School Students“, *JTA*, June 2, 2004.
- 93 Besser, „Turning up Heat“. V letech 2002 a 2003 AIPAC přivedl do Washingtonu 240 univerzitních studentů, aby se naučili intenzivně obhajovat Izrael, a pak je posílal zpátky do škol, aby naklonili vedoucí osobnosti na univerzitách pro izraelskou věc. Besser, „Turning up Heat“; Pomerance, „Israel Forces Winning“. Na jaře 2005 hostil 100 prezidentů studentských vlád (studentská vláda je studentská organizace obvyklá na mnoha amerických univerzitách, často s vlastní budovou na univerzitní půdě, věnující se sociálním a organizačním aktivitám studentů; pozn. překl.), z nichž 80 byli nežidé, na své výroční konferenci. Nathaniel Popper, „Pro-Israel Groups: Campuses Improving“, *Forward*, June 24, 2005.
- 94 Michael Dobbs, „Middle East Studies under Scrutiny in U.S.“, *Washington Post*, January 13, 2004; Michele Goldberg, „Osama University?“, *Salon.com*, November 6, 2003; Kristine McNeil, „The War on Academic Freedom“, *Nation*, November 11, 2002; Zachary Lockman, „Behind the Battle over US Middle East Policy“, *Middle East Report Online*, January 2004.
- 95 Jonathan R. Cole, „The Patriot Act on Campus: Defending the University Post-9/11“, *Boston Review*, Summer 2003.
- 96 Chanakya Sethi, „Khalidi Candidacy for New Chair Draws Fire“, *Daily Princetonian*, April 22, 2005; tentýž autor, „Debate Grows over Khalidi Candidacy“, *Daily Princetonian*, April 28, 2005.
- 97 Robert Gaines, „The Battle at Columbia University“, *Washington Report on Middle East Affairs*, April 2005, pp. 56-57; Caroline Glick, „Our World: The Columbia Disaster“, *Jerusalem Post*, April 4, 2005; Joseph Massad, „Witch Hunt at Columbia: Targeting the University“, *CounterPunch*, June 3, 2005; Nathaniel Popper, „Columbia Students Say Firestorm Blurs Campus Reality“, *Forward*, February 11, 2005; Scott Sherman, „The Mideast Comes to Columbia“, *Nation*, April 4, 2005; Chanan Weissman, „Columbia Unbecoming“, *Jerusalem Post*, February 6, 2005.
- 98 „Columbia University Ad Hoc Grievance Committee, Final Report, New York, 28 March 2005 (výňatek)“, v *Journal of Palestine Studies*, Vol. 34, No. 4 (Summer 2005), pp. 90-100.
- 99 Goldberg, „Osama University?“; Ron Kampeas, „Campus Oversight Passes Senate as Review Effort Scores a Victory“, *JTA*, November 22, 2005; Stanley Kurtz, „Reforming the Campus: Congress Targets Title VI“, *National Review Online*, October 14, 2003; McNeil, „War on Academic Freedom“; Ori Nir, „Groups Back Bill to Monitor Universities“, *Forward*, March 12, 2004; Sara Roy, „Short Cuts“, *London Review of Books*, April 1, 2004; Anders Strindberg, „The New Commissars“, *American Conservative*, February 2, 2004.
- 100 Číslo 130 vychází z Mitchell G. Bard, „Tenured or Tenuous: Defining the Role of Faculty in Supporting Israel on Campus“, Report published by The Israel on Campus Coalition and The American-Israeli Cooperative Enterprise, May 2004, p. 11. Viz. také Nacha Cattán, „NYU Center: New Addition to Growing Academic Field“, *Forward*, May 2, 2003; Samuel G. Freedman, „Separating the Political Myths from the Facts in Israel Studies“, *New York Times*, February 16, 2005; Jennifer Jacobson, „The Politics of Israel Studies“, *Chronicle of Higher Education*, June 24, 2005, pp. 10-12; Michael C. Kotzin, „The Jewish Community and the Ivory Tower: An Urgent Need for Israel Studies“, *Forward*, January 30, 2004; Nathaniel Popper, „Israel Studies Gain on Campus as Disputes Grow“, *Forward*, March 25, 2005.
- 101 Citováno v Cattán, „NYU Center“.
- 102 Jonathan Kessler, „Pro-Israel Activism Makes Comeback on Campus“, *Forward*, December 26, 2003; Popper, „Campuses Improving“; Barry Silverman and Randall Kaplan, „Pro-Israel College Activists Quietly Successful on Campus“, *JTA*, May 9, 2005; Chanan Tigay, „As Students Return to Campus, Activists Prepare a New Approach“, *JTA*, September 1, 2005. Nicméně efektivnost lobby je na školní půdě omezená. Viz. Joe Eskenazi, „Book: College Campuses Quiet, but Anti-Israel Feeling Is Growing“, *JTA*, November 29, 2005; Gary Rosenblatt, „U.S. Grad Students Seen Hostile to Israel“, *Jewish Week*, June 17, 2005.
- 103 Citováno v Tony Judt, „Goodbye to All That?“ *Nation*, January 3, 2005.
- 104 Anti-Defamation League (ADL), „Attitudes toward Jews, Israel and the Palestinian-Israeli Conflict in Ten European Countries“, April 2004; The Pew Global Attitudes Project, *A Year After Iraq War: Mistrust of America in Europe Even Higher, Muslim Anger Persists* (Washington, DC: The Pew Research Center for the People and the Press, March 16, 2004), pp. 4-5, 26. Ohledně průzkumu ADL viz. „ADL Survey Finds Some Decrease in Anti-Semitic Attitudes in Ten European Countries“, ADL Press Release, April 26, 2004; Shlomo Shamir, „Poll Shows Decrease in Anti-Semitic Views in Europe“, *Ha’aretz*, April 27, 2004. Tyto výsledky neměly na proizraelské vědátory, kteří pokračovali v tvrzení, že v Evropě bují antisemitismus, prakticky žádný vliv. Viz. například Daniel J. Goldhagen, „Europe’s Toothless Reply to Anti-Semitism: Conference Fails to Build Tools to Fight a Rising Sickness“, *Los Angeles Times*, April 30, 2004; Charles Krauthammer, „The Real Mideast ‚Poison‘“, *Washington Post*, April 30, 2004.
- 105 Martin Peretz, šéfredaktor *New Republic*, říká: „Centrem antisemitismu v Evropě je dnes, stejně jako za třetí republiky, Paříž.“, „Cambridge Diarist: Regres“, *New Republic*, April 22, 2002, p. 50. Tato data jsou převzata z „Anti-Semitism in Europe: Is It Really Rising?“ *Economist*, May 4, 2002.
- 106 Citováno v Marc Perelman, „Community Head: France No More Antisemitic Than U.S.“, *Forward*, August 1, 2003. Viz. také Francois Bujon de l’Estang, „A Slander on France“, *Washington Post*, June 22, 2002; „French President Accuses Israel of Conducting Anti-French Campaign“, *Ha’aretz*, May 12, 2002.
- 107 „French Police: Anti-Semitism in France Sharply Decreased in 2005“, *Ha’aretz*, January 19, 2006.
- 108 „French Protest for Murdered Jew“, *BBC News Online*, February 26, 2006; Michel Zlotowski, „Large Memorial Held for Parisian Jew“, *Jerusalem Post*, February 23, 2006.

- 109 Avi Beker, „The Eternally Open Gate“, *Ha'aretz*, January 11, 2005; Josef Joffe, „A Boom, if Not A Renaissance, in Modern-Day Germany“, *Forward*, July 25, 2003; Nathaniel Popper, „Immigrant Policy Eyed as German Community Swells“, *Forward*, July 25, 2003; Eliahu Salpeter, „Jews from the CIS Prefer Germany to the Jewish State“, *Ha'aretz*, May 28, 2005. *London Times* na jaře 2005 oznámily, že „se za několik posledních let vrátilo do Ruska odhadem 100 000 Židů, čímž v zemi s dlouhou historií antisemitismu zažehli dramatickou obrodu židovského života“. Jeremy Page, „Once Desperate to Leave, Now Jews Are Returning to Russia, Land of Opportunity“, *Times*, April 28, 2005. Viz. také Lev Krichevsky, „Poll: Russians Don't Dislike Jews, and More Are against Anti-Semitism“, *JTA*, February 2, 2006.
- 110 Předseda vzdělávacího oddělení Jewish Agency nedávno řekl: „Současný prudký antisemitismus pochází ze dvou zdrojů: od radikálních islamistů na Středním východě a v západní Evropě, stejně jako od mladých neonacistů ve východní Evropě a v Latinské Americe.“ Jonathan Schneider, „Anti-Semitism Still a World Problem“, *Jerusalem Post*, January 26, 2006.
- 111 V průzkumu ADL z dubna 2004 s názvem „Postoje k Židům, Izraeli a palestinsko-izraelskému konfliktu v deseti evropských zemích“ byla pokládána tato otázka: „Je podle vašeho názoru pro vládu v naší zemi velmi důležité, spíše důležité, spíše nedůležité, nebo naprosto nedůležité bojovat s antisemitismem?“ Procenta těch, kteří odpověděli velmi důležité nebo spíše důležité, byla: Itálie 92, Británie 83, Nizozemí 83, Francie 82, Německo 81, Belgie 81, Dánsko 79, Rakousko 76, Švýcarsko 74, Španělsko 73.
- 112 Phyllis Chesler, *The New Anti-Semitism: The Current Crisis and What We Must Do about It* (San Francisco: Jossey-Bass, 2003); Hillel Halkin, „The Return of Anti-Semitism: To Be against Israel Is to Be against the Jews“, *Wall Street Journal*, February 5, 2002; Barry Kosmin and Paul Iganski, „Judeophobia – Not Your Parent's Anti-Semitism“, *Ha'aretz*, June 3, 2003; Amnon Rubinstein, „Fighting the New Anti-Semitism“, *Ha'aretz*, December 2, 2003; Gabriel Schoenfeld, *The Return of Anti-Semitism* (San Francisco: Encounter Books, 2003); Natan Sharansky, „Anti-Semitism is our Problem“, *Ha'aretz*, August 10, 2003; Yair Sheleg, „A World Cleansed of the Jewish State“, *Ha'aretz*, April 18, 2002; Yair Sheleg, „Enemies, a Post-National Story“, *Ha'aretz*, March 8, 2003. Pro kritiku tohoto pohledu viz. Akiva Eldar, „Anti-Semitism Can Be Self-Serving“, *Ha'aretz*, May 3, 2002; Brian Klug, „The Myth of the New Anti-Semitism“, *Nation*, February 2, 2004; Ralph Nader, „Criticizing Israel is Not Anti-Semitism“, *CounterPunch*, October 16/17, 2004; Henri Picciotto and Mitchell Plitnick, eds., *Reframing Anti-Semitism: Alternative Jewish Perspectives* (Oakland, CA: Jewish Voice for Peace, 2004); a zvláště Finkelstein, *Beyond Chutzpah*, chapters 1-3.
- 113 Helen Nugent, „Chief Rabbi Flays Church over Vote on Israel Assets“, *Times Online*, February 17, 2006. Viz. také Bill Bowder, „Sacks Seeks Talks after Synod Vote on Disinvestment“, *Church Times*, February 24, 2006; „Bulldozer Motion Based on Ignorance“, v *ibid*; Ruth Gledhill, „Church Urged to Reconsider Investments with Israel“, *Times Online*, May 28, 2005; Irene Lancaster, „Anglicans Have Betrayed the Jews“, staženo 20. února 2006 z webu Moriel Ministries (UK); „U.K. Chief Rabbi Attacks Anglicans over Israel Divestment Vote“, *Ha'aretz*, February 17, 2006.
- 114 To, že anglikánská církev pouze kritizovala politiku Izraele a není antisemitská, se zřetelně odráží v dopise Canterburského arcibiskupa (Dr. Rowana Williamse) z 10. února 2006, poslaném nejvyššímu rabinovi v Anglii (Jonathanu Sacksovi), v němž rozhodnutí církve učinit tento krok vysvětluje. Pro kopii dopisu viz. „Archbishop: Synod Call Was Expression of Koncern“, February 10, 2006; staženo 20. února 2006 z webu anglikánské církve.
- 115 Steven Kull (vedoucí výzkumu), *Americans on the Middle East Road Map* (Program on International Policy Attitudes, University of Maryland, May 30, 2003), pp. 9-11, 18-19. Viz. také Steven Kull et al., *Americans on the Israeli-Palestinian Conflict* (Program on International Policy Attitudes, University of Maryland, May 6, 2002). Průzkum veřejného mínění Anti-Defamation League z roku 2005 ukázal, že 78 % Američanů věří, že by jejich vláda neměla zvýhodňovat ani Izrael ani Palestinu. „American Attitudes toward Israel and the Middle East“, Survey conducted on March 18-25, 2005, and June 19-23, 2005, by the Marttila Communications Group for the Anti-Defamation League.
- 116 Robert G. Kaiser, „Bush and Sharon Nearly Identical on Mideast Policy“, *Washington Post*, February 9, 2003.
- 117 Lee Hockstader and Daniel Williams, „Israel Says It Won't 'Pay Price' of Coalition“, *Washington Post*, September 18, 2001; Jonathan Karp, „Sharon Cancels Peace Talks in Rebuff to U.S. Concerns“, *Wall Street Journal*, September 24, 2001; Thomas Oliphant, „A Delicate Balance“, *Boston Globe*, September 18, 2001; „Israel's Opportunity“, *Los Angeles Times editorial*, September 18, 2001.
- 118 Kurt Eichenwald, „U.S. Jews Split on Washington's Shift on Palestinian State“, *New York Times*, October 5, 2001. V téže době vyjádřil britský premiér Tony Blair „dosud nejsilnější britskou podporu suverénnímu palestinskému státu“. Michael Dobbs, „Blair Backs Creation of Palestinian State“, *Washington Post*, October 16, 2001.
- 119 James Bennet, „Sharon Invokes Munich in Warning U.S. on 'Appeasement'“, *New York Times*, October 5, 2001; Jane Perlez and Katharine Q. Seelye, „U.S. Stongly Rebukes Sharon for Criticism of Bush, Calling it 'Unacceptable'“, *New York Times*, October 6, 2001; Shlomo Shamir, „U.S. Jews: Sharon is 'Worried' by Terrorism Distinction“, *Ha'aretz*, September 18, 2001; Alan Sipress and Lee Hockstader, „Sharon Speech Riles U.S.“, *Washington Post*, October 6, 2001. Pro důkaz, že Šaronovy obavy sdíleli i ostatní Izraelci, viz. Israel Harel, „Lessons from the Next War“, *Ha'aretz*, October 6, 2001.
- 120 Jack Donnelly, „Nation Set to Push Sharon on Agreement“, *Boston Globe*, October 10, 2001; Hockstader and Sipress, „Sharon Speech Riles U.S.“; Perlez and Seelye, „U.S. Strongly Rebukes Sharon“.
- 121 Lee Hockstader, „Sharon Apologetic over Row with U.S.“, *Washington Post*, October 7, 2001; Serge Schmemmann, „Raising Munich, Sharon Reveals Israeli Qualms“, *New York Times*, October 6, 2001.
- 122 Aluf Benn, „Analysis: Clutching at Straws“, *Ha'aretz*, September 18, 2001; „Excerpts from Talk by Sharon“, *New York Times*, December 4, 2001; William Safire, „Israel or Arafat“, *New York Times*, December 3, 2001.
- 123 Elaine Sciolino, „Senators Urge Bush Not to Hamper Israel“, *New York Times*, November 17, 2001.
- 124 Dana Milbank, „Bush Spokesman Gentle on Israeli Assault“, *Washington Post*, December 3, 2001; Safire, „Israel or Arafat“; David Sanger, „U.S. Walks a Tightrope on Terrorism in Israel“, *New York Times*, December 4, 2001.
- 125 Keith B. Richburg and Molly Moore, „Israel Rejects Demands to Withdraw Troops“, *Washington Post*, April 11, 2002. Všechny citace jsou převzaty z Fareed Zakaria, „Colin Powell's Humiliation: Bush Should Clearly Support His Secretary of State – Otherwise He Should Get a New One“, *Newsweek*, April 29, 2002. Viz. také Mike Allen and John Lancaster, „Defiant Sharon Losing Support in White House“, *Washington Post*, April 11, 2002, kde je popisován hněv Bushovy vlády vůči Šaronovi.
- 126 Stojí za zmínku, že americký národ obecně Bushovu snahu o nátlak na Izrael na jaře 2002 podporoval. Průzkum veřejného mínění *Time/CNN*, provedený 10.-11. dubna, ukázal, že si 60 % Američanů myslelo, že pokud Šaron odmítne stažení z palestinských oblastí, které nedávno obsadil, americká pomoc Izraeli by měla být ukončena nebo omezena. „Poll: Americans Support Cutting Aid to Israel“, *Reuters News Release*, April 12, 2002; *AFP News Release*, April 13, 2002. Viz. také *Israel and the Palestinians* (Program on

- International Policy Attitudes, University of Maryland, last updated on August 15, 2002). Kromě toho si 75 % účastníků průzkumu myslelo, že se Powell, když navštívil Izrael, měl sejit s Arafátem. Pokud jde o Šarona, pouze 35 % ho označilo za důvěryhodného, zatímco 35 % ho považovalo za válečného štváče, 20 % za teroristu a 25 % za nepřítele Spojených států.
- 127 William Kristol and Robert Kagan, „Senior White House Aides: ‘Speak Up!’“ *Weekly Standard*, April 11, 2002. Pro názorný popis hněvu, kterým lobby zavalila Powella, když byl na Středním východě, viz. Bob Woodward, *Bush at War* (New York: Simon and Schuster, 2002), pp. 323-326. Viz. také John Simpson, „Israeli Leader Has More Power in Washington than Powell“, *Sunday Telegraph* (London), April 14, 2002, kde je popsána společná tisková konference Powella a Šarona: „Jazyk, gesta a slovník ministra zahraničí rozhodně nepřipomínají vojenského pokladníka, přicházejícího na zavolání klienta k vyúčtování. Zdaleka ne. Pan Powell vypadá mile, uctivě; nepochybně si uvědomuje, kolik podpory má pan Šaron ve Washingtonu a jaký vliv mají jeho přátelé u prezidenta.“ Rovněž stojí za zmínku, že bývalý izraelský premiér Benjamin Netanjahu, který se tehdy za věc Izraele zasazoval ve Spojených státech, řekl ještě před příjezdem Powella, že jeho cesta „nebude v ničem úspěšná“. Elaine Sciolino, „Netanyahu Says Powell Mission ‘Won’t Amount to Anything’ and Urges Arafat’s Exile“, *New York Times*, April 11, 2002.
- 128 James D. Besser, „No Tennessee Waltz“, *Jewish Week*, December 27, 2002. Viz. také Mike Allen and Juliet Eilperin, „White House and DeLay at Odds“, *Washington Post*, April 26, 2002; Juliet Eilperin and Helen Dewar, „Lawmakers Endorse Israel’s Offensive“, *Washington Post*, May 3, 2002. Bush se cítil pod intenzivním tlakem nejen od zákonodárců, ale i od židovských vůdců a křesťanských evangeliků. Viz. Mike Allen and John Lancaster, „Defiant Sharon Losing Support in White House“, *Washington Post*, April 11, 2002; Dan Balz, „Bush Statement on Mideast Reflects Tension in GOP“, *Washington Post*, April 7, 2003; Elisabeth Bumiller, „Bush Sends Aide to Speak at Rally to Quell a Growing Furore“, *New York Times*, April 16, 2002; Bradley Burston, „Background: Can Bush Afford to Press Sharon for Peace?“ *Ha’aretz*, May 6, 2002; Akiva Eldar, „Bush and Israel, 1991 and 2002“, *Ha’aretz*, May 6, 2002; Alison Mitchell, „U.S. Political Leaders Seek Unity on Mideast, for Now“, *Washington Post*, April 12, 2002; William Safire, „On Being an Ally“, *New York Times*, April 11, 2002; Alan Sipress, „Policy Divide Thwarts Powell in Mideast Effort“, *Washington Post*, April 26, 2002; and Alan Sipress and Karen DeYoung, „U.S. Presses Ahead with Peace Efforts“, *Washington Post*, May 9, 2002.
- 129 Randall Mikkelsen, „White House Calls Sharon ‘Man of Peace’“, *Reuters*, April 11, 2002; Bill Sammon, „White House Softens Tone with Israel“, *Washington Times*, April 12, 2002.
- 130 Peter Slevin and Mike Allen, „Bush: Sharon A ‘Man of Peace’“, *Washington Post*, April 19, 2002; David Sanger, „President Praises Effort by Powell in the Middle East“, *New York Times*, April 19, 2002. Pro přepis tiskové konference viz. „President Bush, Secretary Powell Discuss Middle East“, White House, Office of the Press Secretary, April 18, 2002.
- 131 Eilperin and Dewar, „Lawmakers Endorse Israel’s Offensive“; Juliet Eilperin and Mike Allen, „Hill Leaders Plan Votes on Pro-Israel Relations“, *Washington Post*, May 2, 2002; Alison Mitchell, „House and Senate Support Israel in Strong Resolutions“, *New York Times*, May 3, 2002. Pro kopie těchto dvou rozhodnutí viz. „2 Resolutions ‘Expressing Solidarity with Israel’“, *New York Times*, May 3, 2002. Viz. také Matthew E. Berger, „Bills in Congress Boost Israel, Treat Arafat as Terrorist“, *Jewish Bulletin*, April 26, 2002.
- 132 Arieh O’Sullivan, „Visiting Congressmen Advise Israel to Resist Administration Pressure to Deal with Arafat“, *Jerusalem Post*, May 6, 2002.
- 133 Eli Lake, „Israeli Lobby Wins \$200 Million Fight“, *United Press International*, May 11, 2002.
- 134 Citováno v Jefferson Morley, „Who’s in Charge?“ *Washington Post*, April 26, 2002. Jak poznamenal Akiva Eldar právě před Šaronovým převálcováním Busha: „Šaron má značné zkušenosti s tím, jak to s Američany sfouknout... Nakonec, až šlo o palestinský terorismus, Arafatovy chyby, nebo domácí politiku, Američané byli vždycky poslání na nejlépejší divadelní sedadla.“ Viz. jeho „Words Are Not Enough“, *Ha’aretz*, April 8, 2002. Bushovo ponižení neuniklo ani komentátorům z ostatních částí světa. Vedoucí španělský deník *El País* vyjádřil pohled mnoha vnějších pozorovatelů, když napsal: „Jestliže se síla země váží mírou jejího vlivu na události, nejsou supervelmoci USA, ale Izrael.“ Citováno v Morley, „Who’s in Charge?“
- 135 Bradley Burston, „Hamas ‘R’ Us“, *Ha’aretz*, January 18, 2006; Akiva Eldar, „Kadima to A New Middle East“, *Ha’aretz*, December 19, 2005; Idem, „Who Needs Abu Mazen?“ *Ha’aretz*, November 7, 2005; Ran HaCohen, „Hamas and Israel: Rival Twins“, *AntiWar.com*, February 6, 2006; M.J. Rosenberg, „No Partner -- As Always“, *IPF Friday*, Issue No. 260, February 3, 2006; Danny Rubenstein, „All We Did Was Switch the Non-Partner“, *Ha’aretz*, February 5, 2006; „Disarray Among the Palestinians“, *New York Times editorial*, January 17, 2006.
- 136 Ohledně názorů předchozích prezidentů viz. Clyde R. Mark, „Israeli-United States Relations“, *Issue Brief for Congress* (Washington, DC: Congressional Research Service, August 29, 2002), p. 7. 14. dubna 2004 se Bush rozešel se svými předchůdci a prohlásil, že by Izrael nemusel vracet všechna území, okupovaná od roku 1967, a že by palestinským uprchlíkům nemělo být dovoleno vrátit se do jejich bývalých domovů v Izraeli, ale že by se měli usadit v novém palestinském státě. Viz. „Statement by the President Regarding Israel-Arab Peace Process“, April 14, 2004; a „President Bush’s Letter to Prime Minister Sharon“, April 14, 2004.
- 137 „US Scowcroft Criticizes Bush Admin’s Foreign Policy“, *Financial Times*, October 13, 2004. Viz. také Glenn Kessler, „Scowcroft is Critical of Bush“, *Washington Post*, October 16, 2004.
- 138 Ohledně Kerryho viz. Gadi Dechter, „Analysis: President Kerry on Israel“, tisková zpráva *United Press International*, July 9, 2004; Nathan Guttman, „Kerry Position Paper Outlines Support for Israel“, *Ha’aretz*, July 2, 2004; Nathan Guttman, „Kerry Jumps on Sharon Bandwagon in Favoring Gaza Disengagement Plan“, *Ha’aretz*, April 25, 2004. Ohledně Clintonové viz. Adam Dickter, „Hillary: ‘I Had A Lot to Prove’“, *Jewish Week*, November 18, 2005; Kristen Lombardi, „Hillary Calls Israel a ‘Beacon’ of Democracy“, *Village Voice*, December 11, 2005; Sonia Verma, „Clinton Stressed U.S.-Israel Coalition“, *Newsday*, November 15, 2005; Rachel Zabarkes Friedman, „Senator Israel“, *National Review Online*, May 25, 2005.
- 139 Emad Mekay, „Iraq Was Invaded to Protect Israel – US Official“, *Asia Times Online*, March 31, 2004. Zelikov s Riceovou pracoval také v Radě národní bezpečnosti za prezidenta George H. W. Bushe, a byl spoluautorem její knihy o znovusjednocení Německa. Také byl v roce 2002 jedním z hlavních autorů *National Security Strategy* (Národní bezpečnostní strategie) druhé Bushovy vlády, která je nejkomplexnější oficiální prezentací takzvané Bushovy doktríny.
- 140 Jason Keyser, „Israel Urges U.S. to Attack“, *Washington Post*, August 16, 2002. Viz. také Aluf Benn, „PM Urging U.S. Not to Delay Strike against Iraq“, *Ha’aretz*, August 16, 2002; tentýž autor, „PM Aide: Delay in U.S. Attack Lets Iraq Speed Up Arms Program“, *Ha’aretz*, August 16, 2002; Reuven Pedhazur, „Israel’s Interest in the War on Saddam“, *Ha’aretz*, August 4, 2002; Ze’ev Schiff, „Into the Rough“, *Ha’aretz*, August 16, 2002.

- 141 Gideon Alon, „Sharon to Panel: Iraq is Our Biggest Danger“, *Ha'aretz*, August 13, 2002. Na tiskové konferenci Bílého domu s prezidentem Bushem Šaron 16. října 2002 řekl: „Rád bych vám, pane prezidente, poděkoval za přátelství a spolupráci. Pokud si pamatují, když se teď podíváme spoustu let zpátky, myslím, že jsme s žádným prezidentem Spojených států nikdy neměli takové vztahy jako s vámi, a nikdy jsme neměli ve všem takovou spolupráci jako s nynější vládou.“ Pro přepis této tiskové konference viz. „President Bush Welcomes Prime Minister Sharon to White House; Question and Answer Session with the Press“, U.S. Department of State, October 16, 2002. Viz. také Kaiser, „Bush and Sharon Nearly Identical on Mideast Policy“.
- 142 Shlomo Brom, „An Intelligence Failure“, *Strategic Assessment* (Jaffee Center for Strategic Studies, Tel Aviv University), Vol. 6, No. 3 (November 2003), p. 9. Viz. také „Intelligence Assessment: Selections from the Media, 1998-2003“, v *ibid.*, pp. 17-19; Gideon Alon, „Report Slams Assessment of Dangers Posed by Libya, Iraq“, *Ha'aretz*, March 28, 2004; Dan Baron, „Israeli Report Blasts Intelligence for Exaggerating the Iraqi Threat“, *JTA*, March 28, 2004; Greg Myre, „Israeli Report Faults Intelligence on Iraq“, *New York Times*, March 28, 2004; James Risen, *State of War: The Secret History of the CIA and the Bush Administration* (New York: Simon & Schuster, 2006), pp. 72-73.
- 143 Marc Perelman, „Iraqi Move Puts Israel in Lonely U.S. Corner“, *Forward*, September 20, 2002. Tento článek začíná: „Překvapivě ‚bezpodmínečné‘ přijetí zbrojních inspektorů OSN Saddámem Hussajnem tento týden posadilo Izrael na horkou židli, protože se tak ukázal jako jediný národ aktivně podporující cíl Bushovy vlády, změnit irácký režim.“ Peres byl z postupu OSN v následujících měsících tak frustrován, že ve Francii uprostřed února 2003 bušil kolem sebe zpochyňováním francouzského statusu jako stálého člena Rady bezpečnosti. „Peres Questions France Permanent Status on Security Council“, *Ha'aretz*, February 20, 2003. Šaron na návštěvě Moskvy koncem září 2002 řekl prezidentu Putinovi, přednímu bojovníkovi za nové inspekce, že „doba, kdy tito inspektoři mohli být úspěšní, už uplynula“. Herb Keinson, „Sharon to Putin: Too Late for Iraq Arms Inspection“, *Jerusalem Post*, October 1, 2002.
- 144 Ehud Barak, „Taking Apart Iraq's Nuclear Threat“, *New York Times*, September 4, 2002.
- 145 Benjamin Netanyahu, „The Case for Toppling Saddam“, *Wall Street Journal*, September 20, 2002. Zejména *Jerusalem Post* byl ohledně Iráku jestřábem, s častými články a komentáři otevřeně propagujícími válku, a skoro nikdy nezveřejňující články proti ní. Reprezentativními články jsou „Next Stop Baghdad“, *Jerusalem Post*, November 15, 2001; „Don't Wait for Saddam“, *Jerusalem Post*, August 18, 2002; „Making the Case for War“, *Jerusalem Post*, September 9, 2002. Pro reprezentativní komentáře viz. Ron Dermer, „The March to Baghdad“, *Jerusalem Post*, December 21, 2001; Efraim Inbar, „Ousting Saddam, Instilling Stability“, *Jerusalem Post*, October 8, 2002; Gerald M. Steinberg, „Imagining the Liberation of Iraq“, *Jerusalem Post*, November 18, 2001.
- 146 Aluf Benn, „Background: Enthusiastic IDF Awaits War in Iraq“, *Ha'aretz*, February 17, 2002. Viz. také James Bennet, „Israel Says War on Iraq Would Benefit the Region“, *New York Times*, February 27, 2003; Chemi Shalev, „Jerusalem Frets As U.S. Battles Iraq War Delays“, *Forward*, March 7, 2003.
- 147 Průzkum veřejného mínění v únoru 2003 ukázal, že 77,5 % izraelských Židů chtělo, aby Spojené státy zaútočily na Irák. Ephraim Yaar and Tamar Hermann, „Peace Index: Most Israelis Support the Attack on Iraq“, *Ha'aretz*, March 6, 2003. Pokud jde o Kuvajit, průzkum veřejného mínění v březnu 2003 ukázal, že blížící se válku proti Iráku podporovalo 89,6 % Kuvajťanů. James Morrison, „Kuwaitis Support War“, *Washington Times*, March 18, 2003.
- 148 Gideon Levy, „A Deafening Silence“, *Ha'aretz*, October 6, 2002.
- 149 Dan Izenberg, „Foreign Ministry Warns Israeli War Talk Fuels US Anti-Semitism“, *Jerusalem Post*, March 10, 2003, zde objasňuje, že „ministerstvo zahraničí obdrželo od USA zprávu“, žádající Izraelce, aby nechali své stíhačky v klidu, protože „americká média“ zobrazují Izrael jako „snažící se venhat vládu do války“. Existují důkazy, že i sám Izrael měl obavu, aby na něj ve věci Iráku nebylo pohlíženo jako na určovatele americké politiky. Viz. Benn, „PM Urging U.S. Not to Delay Strike“; Perelman, „Iraq Move Puts Israel in Lonely U.S. Corner“. A konečně, skupina politických konzultantů, známá jako „Izraelský projekt“, oznámila koncem září proizraelským vůdcům ve Spojených státech, aby „mlčeli, zatímco Bushova vláda připravuje potenciální válku s Irákem“. Dana Milbank, „Group Urges Pro-Israel Leaders Silence on Iraq“, *Washington Post*, November 27, 2002.
- 150 Vliv neokonzervativců a jejich spojenců se zřetelně odráží v těchto článcích: viz. Joel Beinin, „Pro-Israel Hawks and the Second Gulf War“, *Middle East Report Online*, April 6, 2003; Elisabeth Bumiller and Eric Schmitt, „On the Job and at Home, Influential Hawks' 30-Year Friendship Evolves“, *New York Times*, September 11, 2002; Kathleen and William Christison, „A Rose by Another Name: The Bush Administration's Dual Loyalties“, *CounterPunch*, December 13, 2002; Robert Dreyfuss, „The Pentagon Muzzles the CIA“, *The American Prospect*, December 16, 2002; Michael Elliott and James Carney, „First Stop, Iraq“, *Time*, March 31, 2003; Seymour Hersh, „The Iraq Hawks“, *New Yorker*, Vol. 77, issue 41 (December 24-31, 2001), pp. 58-63; Glenn Kessler, „U.S. Decision on Iraq Has Puzzling Past“, *Washington Post*, January 12, 2003; Joshua M. Marshall, „Bomb Saddam?“ *Washington Monthly*, June 2002; Dana Milbank, „White House Push for Iraqi Strike Is on Hold“, *Washington Post*, August 18, 2002; Susan Page, „Showdown with Saddam: The Decision to Act“, *USA Today*, September 11, 2002; Sam Tanenhaus, „Bush's Brain Trust“, *Vanity Fair*, July 2003. Všimněte si, že všechny tyto články jsou z období před válkou.
- 151 Viz. Mortimer B. Zuckerman, „No Time for Equivocation“, *U.S. News & World Report*, August 26/September 2, 2002; Idem, „Clear and Compelling Proof“, *U.S. News & World Report*, February 10, 2003; Idem, „The High Price of Waiting“, *U.S. News & World Report*, March 10, 2003.
- 152 „An Unseemly Silence“, *Forward*, May 7, 2004. Viz. také Gary Rosenblatt, „Hussein Asylum“, *Jewish Week*, August 23, 2002; Idem, „The Case for War against Saddam“, *Jewish Week*, December 13, 2002.
- 153 Krátce před napadením Iráku americkou armádou vyvolal rozruch kongresman James P. Moran (Demokrat, Virginie), když řekl: „Kdyby tuto válku s Irákem silně nepodporovala židovská komunita, tak bychom do ní nešli.“ Spencer S. Hsu, „Moran Said Jews Are Pushing War“, *Washington Post*, March 11, 2003. Moran se však nevyjádřil dobře, protože válka neměla mezi židovskou komunitou širokou podporu. Správně měl říct: Kdyby tuto válku s Irákem silně nepodporovali neokonzervativci a vedení izraelské lobby, tak bychom do ní nešli.
- 154 Samuel G. Freedman, „Don't Blame Jews for This War“, *USA Today*, April 2, 2003. Viz. také Ori Nir, „Poll Finds Jewish Political Gap“, *Forward*, February 4, 2005.
- 155 Není přehnané říct, že bezprostředně po 11.9. nebyli neokonzervativci jen rozhodnutí, ale přímo posedlí odstraněním Saddáma. Jak řekl v lednu 2003 jeden vyšší státní úředník: „Mám za to, že to u určitých lidí přerostlo v náboženství. Je to skoro víra – že pokud nepodnikneme akci hned, bude to konec naší společnosti.“ Kessler, „U.S. Decision on Iraq Has Puzzling Past.“ Bob Woodward píše v *Plan of Attack* (New York: Simon and Schuster, 2004), p. 410, že Kenneth Adelman „řekl, že jak šel čas a podpora slábla, až to vypadalo, že by žádná válka být nemusela, byl k smrti ustaraný“. Viz. také *ibid.*, pp. 164-165.

- 156 První dopis (26. ledna 1998) byl napsán pod záštitou Project for the New American Century a lze jej nalézt na jeho webu. Druhý dopis (19. února 1998) byl napsán pod záštitou Committee for Peace and Security in the Gulf a lze ho nalézt na webu Iraq Watch. Viz. také dopis z 29. května 1998 předsedovi Sněmovny Newtu Gingrichovi a vůdci senátní většiny Trentu Lottovi, napsaný pod záštitou Project for the New American Century a nacházející se na jeho webu. Neokonzervativci, a to by mělo být zdůrazněno, obhajovali útok na Irák kvůli svržení Saddáma. Viz. „The End of Containment“, *Weekly Standard*, December 1, 1997, pp. 13-14; Zalmay M. Khalizad and Paul Wolfowitz, „Overthrow Him“, v *ibid.*, pp. 14-15; Frederick W. Kagan, „Not by Air Alone“, v *ibid.*, pp. 15-16.
- 157 Viz. Clintonův komentář poté, co v roce 1998 podepsal zákon o osvobození Iráku (Iraq Liberation Act). Statement by the President, White House Press Office, October 31, 1998.
- 158 Člověk by si mohl podle publicity a polemiky kolem dvou knih, vydaných v roce 2004 – *Against All Enemies: Inside America's War on Terror* (New York: Free Press, 2004) Richarda Clarkeho a *The Price of Loyalty: George W. Bush, the White House, and the Education of Paul O'Neill* Rona Suskinda (New York: Simon and Schuster, 2004) – myslet, že Bush a Cheney byli rozhodnutí napadnout Irák, už když koncem ledna 2001 nastoupili do úřadu. Nicméně tato interpretace je nesprávná. Na svržení Saddáma měli hluboký zájem, stejně jako Bill Clinton a Al Gore. Ale neexistuje žádný veřejně známý důkaz, ukazující, že Bush a Cheney vážně uvažovali o válce v Iráku už před 11.9. Bush ve skutečnosti řekl Bobovi Woodwardovi, že před 11.9. o válce proti Saddámovi neuvažoval. Viz. *Plan of Attack*, p. 12. Viz. také Nicholas Lehmann, „The Iraq Factor“, *New Yorker*, Vol. 76, issue 43 (January 22, 2001), pp. 34-48; Eric Schmitt and Steven Lee Meyers, „Bush Administration Warns Iraq on Weapons Programs“, *New York Times*, January 23, 2001. A Cheney v 90. letech a během kampaně v roce 2002 obhajoval stanovisko do Bagdádu nejit. Viz. Timothy Noah, „Dick Cheney, Dove“, *Slate*, October 16, 2002; „Calm after Desert Storm“, An Interview with Dick Cheney, *Policy Review*, No. 65 (Summer 1993). Stručně řečeno, ačkoliv neokonzervativci zastávali v Bushově administrativě důležité posty, před 11.9. nedokázali pro válku s Irákem vytvořit přílišné nadšení. A tak *New York Times* v březnu 2001 oznamovaly, že si „někteří Republikáni“ stěžují, že se Rumsfeld a Wolfowitz „nechovají podle svých předvolebních slibů o zvýšení úsilí o svržení prezidenta Hussajna.“ Ve stejné době přinesly *Washington Times* článek s otázkou „stali se z jestřábů holoubci?“ Viz. Jane Perlez, „Capitol Hawks Seek Tougher Line on Iraq“, *New York Times*, March 7, 2001; „Have Hawks Become Doves?“ *Washington Times*, March 8, 2001.
- 159 Woodward, *Plan of Attack*, pp. 25-26. Wolfowitz byl v prosazování dobytí Iráku tak neústupný, že mu Cheney musel o pět dní později říct, aby „s agitací za svržení Saddáma přestal“. Stránka „Showdown with Saddam“. Podle jednoho republikánského zákonodávce „pořád opakoval [Irák] jako papoušek. Prezidentovi to už slo na nervy“. Elliot and Carney, „First Stop, Iraq“. Woodward popisuje Wolfowitz jako „válečnický, který by se nezastavil“. *Plan of Attack*, p. 22.
- 160 Woodward, *Plan of Attack*, pp. 1-44.
- 161 Ohledně vlivu neokonzervativců na Cheneyho viz. Elliott and Carney, „First Stop, Iraq“; Stránka „Showdown with Saddam“; Michael Hirsh, „Bernard Lewis Revisited“, *Washington Monthly*, November 2004, pp.13-19; Frederick Kempe, „Lewis's 'Liberation' Doctrine for Mideast Faces New Tests“, *Wall Street Journal*, December 13, 2005; Carla Anne Robbins and Jeanne Cummings, „How Bush Decided that Hussein Must Be Ousted from Atop Iraq“, *Wall Street Journal*, June 14, 2002. O Cheneyho kritické roli v rozhodovacím procesu viz. Glenn Kessler and Peter Slevin, „Cheney is Fulcrum of Foreign Policy“, *Washington Post*, October 13, 2002; Barbara Slavin and Susan Page, „Cheney Rewrites Roles in Foreign Policy“, *USA Today*, July 29, 2002.
- 162 *New York Times* krátce po 11.9. oznámily, že „někteří vyšší úředníci administrativy, vedení Paulem D. Wolfowitzem... a I. Lewisem Libbym... usilují o co nejdřívější a nejširší vojenskou kampaň nejen proti síti Usamy bin Ládina v Afghánistánu, ale i proti dalším předpokládaným teroristickým základnám v Iráku a v oblasti Bekka v Libanonu“. Patrick E. Tyler and Elaine Sciolino, „Bush Advisers Split on Scope of Retaliation“, *New York Times*, September 20, 2001. Viz. také William Safire, „Phony War II“, *New York Times*, November 28, 2002. Woodward stručně popisuje Libbyho vliv v *Plan of Attack* (pp. 48-49): „Libby měl tři oficiální funkce. Byl to šéf kanceláře viceprezidenta Cheneyho; viceprezidentův poradce pro národní bezpečnost; a konečně asistent prezidenta Busha. To byly tři pozice, které jeden člověk naráz pravděpodobně nikdy předtím nezastával. Scooter byl sám centrem moci...“ Viz. také *ibid.*, pp 50-51, 288-292, 300-301, 409-410; Bumiller and Schmitt, „On the Job and at Home“; Karen Kwiatkowski, „The New Pentagon Papers“, *Salon.com*, March 10, 2004; Patrick E. Tyler and Elaine Sciolino, „Bush Advisers Split on Scope of Retaliation“, *New York Times*, September 20, 2001. O Libbyho vztahu k Izraeli se ve *Forwardu* píše: „Představitelé Izraele mají Libbyho rádi. Popsali ho jako důležitý kontakt, který je přístupný, opravdově se zajímá o problémy související s Izraelem a je s jejich věcí velmi solidární.“ Ori Nir, „Libby Played Leading Role on Foreign Policy Decisions“, *Forward*, November 4, 2005.
- 163 Tento dopis byl publikován 1. října 2001 ve *Weekly Standard*.
- 164 Robert Kagan and William Kristol, „The Right War“, *Weekly Standard*, October 1, 2001; Charles Krauthammer, „Our First Move: Take Out the Taliban“, *Washington Post*, October 1, 2001. Viz. také „War Aims“, *Wall Street Journal*, September 20, 2001.
- 165 Proizraelské síly obvinily Saddáma ze zodpovědnosti za 11.9., ještě než se vůbec usadil prach z World Trade Center. Viz. Michael Barone, „War by Ultimatum“, *U.S. News and World Report*, October 1, 2001; Bill Gertz, „Iraq Suspected of Sponsoring Terrorist Attacks“, *Washington Times*, September 21, 2001; „Drain the Pond of Terror“, *Jerusalem Post* editorial, September 25, 2001; William Safire, „The Ultimate Enemy“, *New York Times*, September 24, 2001.
- 166 Viz. James Bamford, *A Pretext to War* (New York: Doubleday, 2004); chaps. 13-14; Woodward, *Plan of Attack*, pp. 288-292, 297-306. Viz. také *ibid.*, pp. 72, 163, 300-301.
- 167 Woodward, *Plan of Attack*, p. 290.
- 168 Viz. Bamford, *Pretext to War*, pp. 287-291, 307-331; David S. Cloud, „Prewar Intelligence Inquiry Zeroes In On Pentagon“, *Wall Street Journal*, March 11, 2004; Seymour M. Hersh, „Selective Intelligence“, *New Yorker*, Vol. 79, issue 11 (May 12, 2003), pp. 44-50; Kwiatkowski, „New Pentagon Papers“; Jim Lobe, „Pentagon Office Home to Neo-Con Network“, *Inter Press Service News Agency*, August 7, 2003; Greg Miller, „Spy Unit Skirted CIA on Iraq“, *Los Angeles Times*, March 10, 2004; Paul R. Pillar, „Intelligence, Policy, and the War in Iraq“, *Foreign Affairs*, Vol. 85, No. 2 (March-April 2006), pp. 15-27; James Risen, „How Pair's Finding on Terror Led to Clash on Shaping Intelligence“, *New York Times*, April 28, 2004; Eric Schmitt and Thom Shanker, „Threats and Responses: A C.I.A. Rival; Pentagon Sets Up Intelligence Unit“, *New York Times*, October 24, 2002.
- 169 Úřad pro zvláštní plánování silně spoléhal na informace Ahmeda Chalabího a dalších iráckých exulantů, a byl úzce spojen s různými izraelskými zdroji. *Guardian* informoval, že „měl úzké vazby na obdobně, ad hoc zpravodajské síly uvnitř úřadu Ariela Šarona, aby byl obejit Mossad a Bushova vláda o Saddámově Iráku dostávala paničtější zprávy, než jaké připravoval Mossad“. Julian Borger, „The Spies Who Pushed for War“, *Guardian*, July 17, 2003.

- 170 Viz. například Douglas J. Feith, „The Inner Logic of Israel's Negotiations: Withdrawal Process, Not Peace Process“, *Middle East Quarterly*, March 1996. Pro užitečnou debatu o Feithových názorech viz. Jeffrey Goldberg, „A Little Learning: What Douglas Feith Knew and When He Knew It“, *New Yorker*, Vol. 81, issue 12 (May 9, 2005), pp. 36-41; Jim Lobe, „Losing Feith, or is the Bush Team Shedding Its Sharper Edges?“, *The Daily Star*, January 31, 2005; James J. Zogby, „A Dangerous Appointment: Profile of Douglas Feith, Undersecretary of Defense under Bush“, *Middle East Information Center*, April 18, 2001; „Israeli Settlements: Legitimate, Democratically Mandated, Vital to Israel's Security and, Therefore, in U.S. Interest“, *The Center for Security Policy*, Transition Brief No. 96-T 130, December 17, 1996. Všimněte si titulku posledně jmenovaného článku, zveřejněného lobbystickou organizací, tvrdícího, že co je v zájmu Izraele, je proto i americkým národním zájmem. V „Losing Feith“ Lobe píše: „V roce 2003, když Feith, který při „setkání šéfů“ na Středním východě zastupoval Rumsfelda, uzavřel své poznámky, učiněné jménem Pentagonu, podle washingtonského vnitřního buletinu, *The Nelson Report*, [poradkyně pro národní bezpečnost Condoleezza] Riceová řekla: „Díky, Dougu, ale až budeme chtít znát názor Izraele, pozveme si velvyslance““.
- 171 Studie „Clean Break“ byla připravena pro Institute for Advanced Strategic and Political Studies (Institut strategického rozvoje a politických studií) v Jeruzalému a vydána v červnu 1996. Zprávu lze najít na webu Institutu.
- 172 Akiva Eldar, „Perles of Wisdom for the Faithful“, *Ha'aretz*, October 1, 2002.
- 173 „Rally Unites Anguished Factions under Flag of „Stand with Israel““, *Forward*, April 19, 2002; „Forward 50“, *Forward*, November 15, 2002.
- 174 John McCaslin, „Israeli-Trained Cops“, *Washington Times*, November 5, 2002; Bret Stephens, „Man of the Year“, *Jerusalem Post* (Rosh Hashana Supplement), September 26, 2003; Janine Zacharia, „Invasive Treatment“, v *ibid.* Dalšími užitečnými články o Wolfowitzovi jsou Michael Dobbs, „For Wolfowitz, A Vision May Be Realized“, *Washington Post*, April 7, 2003; James Fallows, „The Unilateralist“, *Atlantic Monthly*, March 2002, pp. 26-29; Bill Keller, „The Sunshine Warrior“, *New York Times Magazine*, September 22, 2002; „Paul Wolfowitz, Velociraptor“, *Economist*, February 9-15, 2002.
- 175 Podle Feithova dřívějšího právníckého partnera, L. Marca Zella, Chalabí také slíbil znovuoobnovení ropovodu, který kdysi vedl z iráckého Mosulu do izraelské Haify. Viz. John Dizard, „How Ahmed Chalabi Conned the Neocons“, *Salon.com*, May 4, 2004. Uprostřed června 2003 Benjamin Netanjahu oznámil: „Nebude to dlouho trvat a uvidíte téct iráckou ropu do Haify.“ Reuters, „Netanyahu Says Iraq-Israel Oil Line Not Pipe-Dream“, *Ha'aretz*, June 20, 2003. Samozřejmě se to nestalo a není pravděpodobné, že by se to v dohledné budoucnosti stát mělo.
- 176 Matthew E. Berger, „New Chances to Build Israel-Iraq Ties“, *Jewish Journal*, April 28, 2003. Viz. také Bamford, *Pretext to War*, p. 293; Ed Blanche, „Securing Iraqi Oil for Israel: The Plot Thickens“, *Lebanonwire.com*, April 25, 2003. Nathan Guttman uvádí, že „americká židovská komunita a irácká opozice“ se léta „snažily skrývat“ spojení mezi sebou. „Mutual Wariness: AIPAC and the Iraqi Opposition“, *Ha'aretz*, April 8, 2003.
- 177 Nir, „FBI Probe“. Bill Keller, současný zodpovědný redaktor *New York Times*, v předvečer války napsal: „Myšlenka, že je to válka kvůli Izraeli, je neodbytná a rozšířenější, než si myslíte.“ Keller, „Is It Good for the Jews?“ *New York Times*, March 8, 2003.
- 178 V článku napsaném uprostřed roku 2004 se Hollings ptá, proč Bushova vláda napadla Irák, když pro Spojené státy nepředstavoval žádnou přímou hrozbu. „Odpověď“, jak říká, „každý zná. Protože chceme chránit našeho přítele, Izrael“. Senator Ernest F. Hollings, „Bush's Failed Mideast Policy Is Creating More Terrorism“, *Charleston Post and Courier*, May 6, 2004; „Sen. Hollings Floor Statement“. Nepřekvapuje, že Hollings byl nazván antisemitou, což zuřivě odmítl. Matthew E. Berger, „Not So Gentle Rhetoric from the Gentleman from South Carolina“, *JTA*, May 23, 2004; „Sen. Hollings Floor Statement“; „Senator Lautenberg's Floor Statement in Support of Senator Hollings“, June 3, 2004, jehož kopii lze najít na Hollingsově webu. Ohledně Morana viz. poznámka 153. To, že hlavními iniciátory ve Spojených státech, stojícími za iráckou válkou, byly izraelské síly, buď řekly nebo jasně naznačily veřejně osobnosti jako Patrick Buchanan, Maureen Dowd, Georgie Anne Geyer, Gary Hart, Chris Matthews a generál Anthony Zinni. Viz. Aluf Benn, „Scapegoat for Israel“, *Ha'aretz*, May 13, 2004; Matthew Berger, „Will Some Jews' Backing for War in Iraq Have Repercussions for All?“ *JTA*, June 10, 2004; Patrick J. Buchanan, „Whose War?“ *American Conservative*, March 24, 2003; Ami Eden, „Israel's Role: The 'Elephant' They're Talking About“, *Forward*, February 28, 2003; „The Ground Shifts“, *Forward*, May 28, 2004; Nathan Guttman, „Prominent U.S. Jews, Israel Blamed for Start of Iraq War“, *Ha'aretz*, May 31, 2004; Lawrence F. Kaplan, „Toxic Talk on War“, *Washington Post*, February 18, 2003; E.J. Kessler, „Gary Hart Says 'Dual Loyalty' Barb Was Not Aimed at Jews,“ *Forward*, February 21, 2003; Ori Nir and Ami Eden, „Ex-Mideast Envoy Zinni Charges Neocons Pushed Iraq War to Benefit Israel“, *Forward*, May 28, 2004.
- 179 Michael Kinsley, „What Bush Isn't Saying about Iraq“, *Slate*, October 24, 2002. Viz. také totéž, „J'Accuse“.
- 180 Robert S. Greenberger and Karby Leggett, „President's Dream: Changing Not Just Regime but a Region: A Pro-U.S., Democratic Area is a Goal that Has Israeli and Neo Conservative Roots“, *Wall Street Journal*, March 21, 2003. Viz. také George Packer, „Dreaming of Democracy“, *New York Times Magazine*, March 2, 2003. Ačkoliv ne všichni neokonzervativci jsou Židé, většina zakladatelů neokonzervativismu byli Židé, a prakticky všichni neokonzervativci jsou silní podporovatelé Izraele. Gal Beckerman napsal: „Pokud v Americe existuje nějaké intelektuální hnutí, o němž lze říct, že ho vymysleli Židé, pak je to neokonzervativismus.“ Viz. „The Neoconservative Persuasion“, *Forward*, January 6, 2006.
- 181 Viz. například *Rebuilding America's Defenses: Strategy, Forces and Resources for a New Century*, A Report for the New American Century, September 2000, p. 14.
- 182 Martin Indyk, „The Clinton Administration's Approach to the Middle East“, projev na Soref Symposium, Washington Institute for Near East Policy, May 18, 1993. Viz. také Anthony Lake, „Confronting Backlash States“, *Foreign Affairs*, Vol. 73. No. 2 (March/April 1994), pp. 45-53.
- 183 Barbara Conry, „America's Misguided Policy of Dual Containment in the Persian Gulf“, Foreign Policy Briefing No. 33, CATO Institute, November 10, 1994; Gregory F. Gause III, „The Illogic of Dual Containment“, *Foreign Affairs*, Vol. 73. No. 2 (March/April 1994), pp. 56-66; Zbigniew Brzezinski and Brent Scowcroft, *Differentiated Containment: U.S. Policy Toward Iran and Iraq*, Report of an Independent Study Group on Gulf Stability and Security, Council on Foreign Relations, New York, 1997.
- 184 Brzezinski and Scowcroft, *Differentiated Containment*, p. 6.
- 185 Brzezinski and Scowcroft, *Differentiated Containment*, p. 130.
- 186 Například *Jerusalem Post* v úvodníku (9. září 2002) poznamenal, že „podle odborníka na Střední východ Bernarda Lewise by za post-Saddámovského Iráku bylo mnohem pravděpodobnější usmíření s Izraelem, oslabení arabského radikalismu a možná i katalyzace revolučních sil v dnešním Iránu“. Michael Ledeen napsal 6. srpna 2002 v podobném duchu do *National Review Online* („Scowcroft Strikes Out“), že „pokud existuje nějaká oblast, která by si bohatě zasloužila být přetavena v kotli (cauldronized), je to dnešní Střední východ. Pokud povedeme válku efektivně, svrhneme teroristické režimy v Iráku, Iránu a Sýrii, a buď svrhneme saúdskou monarchii, nebo ji přinutíme přestat s její nepřetřžitou globální indoktrinací mladých teroristů“. 19. srpna napsal Joshua Muravchik v *New York Times* („Democracy's Quiet Victory“), že „přeměna režimů

- v Teheránu a Bagdádu v demokracii rozpoutá napříč islámským světem tsunami“. Viz. také Marina Ottaway et al., „Democratic Mirage in the Middle East“, *Policy Brief #20* (Washington, D.C.: Carnegie Endowment for International Peace, October 2002).
- 187 Charles Krauthammer, „Peace through Democracy“, *Washington Post*, June 28, 2002.
- 188 Benn, „Background“. Viz. také zprávu *New York Times* o Halevyho projevu, předneseném v únoru 2003 v Mnichově, kde řekl: „Rázové vlny, vycházející z post-Saddámovského Iráku, by mohly mít velký dopad v Teheránu, Damašku a Ramalláhu.“ Článek v *Times* pokračoval tvrzením, že Izrael „doufá, že jakmile bude Saddám odstraněn, domino se dá do pohybu. Podle této naděje... by umírnění a reformátoři v celé oblasti byli povzbuzeni, aby znova tlačili na své vlády, včetně palestinské vlády Jásira Arafata.“ Bennet, „Israel Says War on Iraq Would Benefit the Region“. Tímto tématem se začátkem března 2003 zabýval i článek ve *Forwardu*, podle něhož „nejvyšší politické, armádní a ekonomické kádry Izraele začaly pohlížet na hrozící válku jako na virtuální *deus ex machina*, který obrátí politické a ekonomické tabulky a vytáhne Izrael z bažiny, v níž se teď nachází.“ Shalev, „Jerusalem Frets“. A konečně, tento způsob myšlení byl zjevný v článku bývalého premiéra Ehuda Baraka ze 4. září 2002 v *New York Times*. Barak tvrdil, že „skoncování s režimem Saddáma Hussajna změni geopolitickou orientaci arabského světa“. Tvrdil, že „arabský svět bez Saddáma Hussajna by mnoha [vůdcům, kteří se právě dostávají k moci] této generace umožnil zahájit postupnou demokratizaci, již se už těší některé státy v Perském zálivu jako Jordánsko.“ Barak rovněž zmínil, že odstranění Saddáma by „otevřelo prostor pro posun v izraelsko-palestinském konfliktu“.
- 189 Viz. Seymour M. Hersh, „The Syrian Bet“, *New Yorker*, Vol. 79, issue 20 (July 28, 2003), pp. 32-36; Molly Moore, „Sharon Asks U.S. to Pressure Syria on Militants“, *Washington Post*, April 17, 2003; Ori Nir, „Jerusalem Urges Bush: Next Target Hezbollah“, *Forward*, April 11, 2003; tentýž autor, „Sharon Aide Makes the Case for U.S. Action against Syria“, *Forward*, April 18, 2003; Marc Perelman, „Behind Warnings to Damascus: Reassessment of Younger Assad“, *Forward*, April 18, 2004; Daniel Sobelman and Nathan Guttman, „PM Urges U.S. to Keep Heat on Syria, Calls Assad ‚Dangerous‘“, *Ha'aretz*, April 15, 2003.
- 190 Moore, „Sharon Asks U.S.“
- 191 Nir, „Sharon Aide“. Viz. také Karen DeYoung, „U.S. Toughens Warnings to Syria on Iraq, Other Issues“, *Washington Post*, April 15, 2003.
- 192 Nir, „Sharon Aide“. Viz. také Perelman, „Behind Warnings“. Ve své snaze demonizovat Sýrii a štvát Spojené státy do útoku Izraelci tvrdili, že Damašek byl základnou vysoce postavených představitelů Saddámového režimu, a co hůř, že ukrýval irácké zbraně hromadného ničení. Perelman, „Behind Warnings“; Laurie Copans, „Israeli Military Boss Claims Iraq Had Chemical Weapons“, tisková zpráva *Associated Press*, April 26, 2004; Ira Stoll, „Saddam's WMD Moved to Syria, An Israeli Says“, *New York Sun*, December 15, 2005; Idem, „Iraq's WMD Secreted in Syria, Sada Says“, *New York Sun*, January 26, 2006. V srpnu 2003, kdy byl s autem plným výbušnin podniknut sebevražedný útok na budovu OSN v Bagdádu, způsobil izraelský velvyslanec diplomatickou třeň, když z poskytnutí nákladáku obvinil Sýrii, čímž naznačil částečnou odpovědnost Sýrie za útok. Michael Casey, „Israeli Ambassador Believes Truck Used in U.N. Bombing Came from Syria“, tisková zpráva *Associated Press*, August 21, 2003; „Israeli Envoy Links Syria to UN Blast, Stirs Flap“, tisková zpráva *Reuters*, August 21, 2003. Itmar Rabinowich, bývalý izraelský velvyslanec ve Spojených státech, řekl Seymourovi Hershovi, že „by rád věděl... zda Sýřané měli, díky kvalitě svých zdrojů, předběžné informace o spiknutí z 11.9. – a nevarovali Spojené státy. Hersh, „The Syrian Bet“. Důkazů na podporu těchto obvinění bylo málo, ale ochota Izraelců je vytvářet ukazuje, jak horlivě se snažili zaplést Spojené státy do konfliktu s dalším arabským režimem.
- 193 Lobby se na Sýrii zaměřila už před 11.9. Ve skutečnosti byla hlavním cílem studie „Clean Break“, kterou pro Netanjahua v roce 1996 napsali Feith, Perle a Wurmser, Sýrie, ne Irák. A Daniel Pipes a Ziad Abdelnour, šéfové U.S. Committee for a Free Lebanon (Americký výbor pro svobodný Libanon – USCFL), byli v roce 2000 spoluautory zprávy, požadující po Spojených státech použití vojenské hrozby k donucení syrské armády ke stažení z Libanonu, zlikvidování zbraní hromadného ničení, které by mohla mít, a zastavení podpory terorismu. („Ending Syria's Occupation of Lebanon: The U.S. Role“, Report of the Middle East Study Group, Middle East Forum, May 2000.) UCSFL je blízkým příbuzným lobby a mezi jeho „oficiálními hlavními podporovateli“ je řada neokonzervativců (Abrams, Feith, Ledeen, Perle a Wurmser). Jordan Green, „Neocons Dream of Lebanon“, *ZNet*, July 23, 2003; David R. Sands, „Hawks Recycle Arguments for Iraq War against Syria“, *Washington Times*, April 16, 2003. Ti všichni, kromě Ledeen, zmíněnou zprávu v roce 2000 podepsali, stejně jako proizraelský kongresman Eliot Engel (Demokrat, New York), a další hlavní podporovatelé UCSFL.
- 194 Nathan Guttman, „Some Senior U.S. Figures Say Syria Has Crossed the Red Line“, *Ha'aretz*, April 14, 2004; Michael Flynn, „The War Hawks: The Right Flexes Muscle with New U.S. Agenda“, *Chicago Tribune*, April 13, 2003. Kromě Perleho a Wolfowitze tlačil uvnitř vlády USA na změnu režimu v Sýrii John Bolton. Ten řekl měsíc před válkou v Iráku izraelským vůdcům, že se Bushova vláda bude zabývat Sýrií, stejně jako Iránem a Severní Koreou, hned po odstranění Saddáma. Flynn, „The Right Flexes Muscle“. Ve snaze dosáhnout tohoto cíle se Bolton údajně připravoval fikt uprostřed července v Kongresu, že syrské programy zbraní hromadného ničení dosáhly bodu, kdy představují vážnou hrozbu pro stabilitu na Blízkém východě a k zásahu musí dojít raději dřív než později. Jenže CIA a ostatní vládní agentury namítly, že Boltonova analýza syrskou hrozbu velice zveličila. V důsledku toho tehdy vláda Boltonovi vydání tohoto materiálu nedovolila. Douglas Jehl, „New Warning Was Put Off on Weapons Syria Plans“, *New York Times*, July 18, 2003; Marc Perelman, „State Department Hawk under Fire in Intelligence Flap over Syria“, *Forward*, July 25, 2003; Warren P. Strobel and Jonathan S. Landay, „Intelligence Data on Syria Now Disputed“, *Philadelphia Inquirer*, July 17, 2003. Jenže Bolton se nenechal odbýt na dlouho. V září 2003 se objevil před Kongresem a popsal Sýrii jako rostoucí hrozbu pro americké zájmy na Středním východě. Nathan Guttman, „US: Syria Supporting Terror, Developing Weapons of Mass Destruction“, *Ha'aretz*, September 16, 2003.
- 195 Citováno v Robin Wright, „U.S. Insists Syria Alter Its Course“, *Los Angeles Times*, April 14, 2003. Viz. také Martin Indyk's and Dennis Ross's tough-minded rhetoric about Syria in Hersh, „The Syrian Bet“.
- 196 Lawrence F. Kaplan, „White Lie“, *New Republic*, April 21 & 28, 2003. Viz. také William Kristol and Lawrence F. Kaplan, *The War over Iraq: Saddam's Tyranny and America's Mission* (New York: Encounter Books, 2003).
- 197 DeYoung, „U.S. Toughens Stance“. V *Ha'aretz* 19. srpna 2003 vyšel článek („NY Congressman Says Will Push Bill to Pressure Syria“), oznamující, že Engel měl se Šaronem 90 minutovou schůzku v jeho jeruzalémské kanceláři, a izraelský vůdce podpořil Engelovu snahu protlačit zákon o zodpovědnosti Sýrie (Syria Accountability Act). Ohledně tohoto specifického zákona viz. Zvi Bar'el, „Deciphering the Syrians“, *Ha'aretz*, July 9, 2003; „The Return of the Syria Accountability Act“, *NewsMax.com*, April 19, 2003; Claude Salhani, „The Syria Accountability Act: Taking the Wrong Road to Damascus“, *Policy Analysis*, No. 512, CATO Institute, March 18, 2004. Nepravděpodobně, že krátce poté, co Engel tento zákon znova předložil, vyzval Richard Perle Kongres, aby ho schválil. „Hawks Recycle Arguments“.
- 198 Ron Kampeas, „Bush, Once Reluctant on Sanctions, Prepares to Take a Tough Line with Syria“, *JTA*, March 16, 2004.
- 199 Salhani, „The Syria Accountability Act“, p. 5.

-
- 200 Julian Borger, „Bush Vetoes Syria War Plan“, *Guardian*, April 15, 2003; Kampeas, „Bush, Once Reluctant“.
- 201 Viz. Hersh, „The Syrian Bet“. Ohledně článků, pojednávajících o výhodách, vyplývajících pro Spojené státy ze spolupráce se Sýrií, viz. Spencer Ackerman, „Rough Trade“, *New Republic*, January 13, 2003; Susan Taylor Martin, „Experts Disagree on Dangers of Syria“, *St. Petersburg Times*, November 3, 2002; Salhani, „The Syria Accountability Act“, Stephen Zunes, „Bush Has Clear Run at Syria“, *Asia Times Online*, March 2, 2005.
- 202 Ve *Forwardu* se po pádu Bagdádu objevily dva články, popisující hnací síly stojící za novou politikou USA vůči Sýrii. Autor jednoho článku uprostřed dubna poznamenal: „Náhla hektičnost amerických varování Sýrii v nedávných dnech ukazuje, že se Washington pustil do toho, co Izrael a jeho podporovatelé prosazovali už řadu měsíců: do prostého přehodnocení postoje vůči syrskému vládci Bašáru Assadovi.“ Perelman, „Behind Warnings“. A další autor uprostřed července poznamenal: „Během několika posledních měsíců vrcholní izraelské představitelé varovali své americké protějšky a veřejnost před Assadovou nespolehlivostí. Američtí představitelé ve svých postojích zareagovali jako ozvěna a tisk spekuloval o možném americkém vojenském zásahu v Sýrii.“ Marc Perelman, „Syria Makes Overture over Negotiations“, *Forward*, July 11, 2003.
- 203 Citováno v Alan Sipress, „Israel Emphasizes Iranian Threat“, *Washington Post*, February 7, 2002. Tento článek, napsaný, když Šaron přijel do Washingtonu, objasňuje, že Tel Aviv „zdvojnásobil svou snahu varovat Bushovu vládu, že Irán představuje větší hrozbu než irácký režim Saddáma Hussajna“. Viz. také Seymour Hersh, „The Iran Game“, *New Yorker*, Vol. 77, issue 38 (December 3, 2001), pp. 42-49; Peter Hirschberg, „Background/Peres Raises Iranian Threat“, *Ha'aretz*, February 5, 2002; David Hirst, „Israel Thrusts Iran in Line of US Fire“, *Guardian*, February 2, 2002; „Israel Once Again Sees Iran as A Cause for Concern“, *Ha'aretz*, May 7, 2001.
- 204 Stephen Farrell, Robert Thomson, and Danielle Haas, „Attack Iran the Day Iraq War Ends, Demands Israel“, *The Times* (London), September 5, 2002; Stephen Farrell and Robert Thomson, „The Times Interview with Ariel Sharon“, v *ibid*.
- 205 „Ambassador to U.S. Calls for ‘Regime Change’ in Iran, Syria“, *Ha'aretz*, April 28, 2003. O deset dní později přinesly *New York Times* zprávu, že ve Washingtonu narůstá znepokojení nad jadernými ambicemi Iránu, a že „od Izraelců přichází mnoho podnětů, abychom to brali vážně“. Steven R. Weisman, „New U.S. Concerns on Iran’s Pursuit of Nuclear Arms“, *New York Times*, May 8, 2003. Šimon Peres pak 25. června napsal článek do *Wall Street Journal*, nazvaný „Musíme se spojit, abychom předešli Jaderného Ajatoláha“. Jeho popis iránské hrozby zněl přesně stejně jako jeho dřívější popis hrozby Saddáma, dokonce včetně slavnostního odkazu na lekci appeasementu (politiky ústupků) ze 30. let. Iránu, jak zdůrazňoval, musí být jednoznačně řečeno, že Spojené státy a Izrael nebudou jeho jaderný program tolerovat.
- 206 Koncem května 2003 *Inter Press Service* oznámil, že „snaha neokonzervativců zaměřit americkou pozornost na ‚změnu režimu‘ v Iránu je od začátku května mnohem intenzivnější a už přináší ovoce“. Jim Lobe, „U.S. Neo-Cons Move Quickly on Iran“, *Inter Press Service*, May 28, 2003. *Forward* začátkem června napsal, že „neokonzervativci uvnitř i vně vlády vyvíjí aktivní úsilí pro podporu změny režimu v Teheránu. V posledních týdnech se vynořily zprávy o možných utajených akcích“. Marc Perelman, „Pentagon Team on Iran Comes under Fire“, *Forward*, June 6, 2003. Viz. také „White House Is Aiming to Raise Iranian Nukes at U.N. Security Council“, *Forward*, May 9, 2003; a „New Front Sets Sights on Toppling Iran Regime“, *Forward*, May 16, 2003. A konečně, lobby má úzký vztah s Rezou Pahlavím, synem posledního iránského šáha. Ten měl mít, podle svých prohlášení, dokonce schůzky s Netanjahuem a Šaronem. Tento vztah je podobný vztahu lobby s Ahmedem Chalabim. Proizraelské síly podporují Pahlavího a on je na oplátku ujišťuje, že pokud se dostane v Iránu k moci, bude mít dobré vztahy s Izraelem. Connie Bruck, „Exiles: How Iran’s Expatriates Are Gaming the Nuclear Threat“, *New Yorker*, Vol. 82, issue 2 (March 6, 2006), pp. 48- 63; Perelman, „New Front“.
- 207 Leták, propagující konferenci nazvanou „The Future of Iran: Mullahocracy, Democracy and the War on Terror“ (Budoucnost Iránu: mulláhokracie, demokracie a válka proti terorismu), lze najít na mnoha místech na webu. Viz. také Green, „Neocons Dream of Lebanon“; Lobe, „U.S. Neo-Cons Move Quickly“.
- 208 William Kristol, „The End of the Beginning“, *Weekly Standard*, February 12, 2003. Další články měli Daniel Pipes a Patrick Clawson, kteří spolu 20. května napsali článek pro *Jerusalem Post*, nazvaný „Zvýšit tlak na Irán“. V něm volali po podpoře Bushovy vlády pro Mudžahedin-e-Khalq, teroristickou organizaci založenou v Iráku, která usilovala o svržení ajatoláha v Iránu. Lawrence Kaplan tvrdil 9. června v *New Republic* („Iranamok“), že Spojené státy musí tvrdě zasáhnout do iránského jaderného programu, který, jak se obává, je mnohem dál, než si většina amerických politiků myslí. Michael Ledeen, jeden z hlavních jestřábů ohledně Iránu, napsal 4. dubna v *National Review Online* („The Others“): „Už není čas na diplomatická řešení“. Budeme se muset vypořádat s vůdci terorismu, tady a teď. Irán nám nabízí přinejmenším možnost památného vítězství, protože iránský lid režim otevřeně nenávidí a bude proti němu nadšeně bojovat, jen když ho Spojené státy v jeho boji podpoří.“
- 209 Pro důkazy o zvýšené snaze lobby dotlačit Bushovu vládu k tomu, aby se zabývala iránským jaderným problémem, viz. Stewart Ain, „Israel Urging U.S. to Stop Iran Nukes“, *Jewish Week*, October 7, 2005; Efraim Inbar, „The Imperatives to Use Force against Iranian Nuclearization“, BESA Center [Bar-Ilan University, Israel] *Perspectives*, Number 12, December 1, 2005; Martin S. Indyk, „Iran’s Bluster Isn’t A Bluff“, *Los Angeles Times*, November 1, 2005; Ron Kampeas, „With Time Short on Iran Nukes, AIPAC Criticizes Bush Approach“, *JTA*, December 2, 2005; Charles Krauthammer, „In Iran, Arming for Armageddon“, *Washington Post*, December 16, 2005; Dafna Linzer, „Pro-Israel Group Criticizes White House Policy on Iran“, *Washington Post*, December 25, 2005; Ori Nir, „New Sanction Bill Loses Momentum as Administration Presses Diplomacy“, *Forward*, June 10, 2005; tentýž autor „Jewish Groups Push for Iran Sanctions“, *Forward*, September 23, 2005; tentýž autor, „Israeli Aides Warn U.S. Not to Drop Ball on Iran“, *Forward*, December 9, 2005; Michael Rubin et al., „War Footing: 10 Steps America Must Take to Prevail in the War for the Free World“, *American Enterprise Institute*, November 30, 2005; Rowan Scarborough, „Israel Pushes U.S. on Iran Nuke Solution“, *Washington Times*, February 21, 2005.
- 210 Někteří neokonzervativci tento výsledek dokonce vítají. Například Robert Kagan a William Kristol po 11.9. napsali, že „Afgánistán se ukáže jako pouhá zahajovací bitva... Tato válka neskončí v Afghánistánu. Rozšíří se a pohltně několik zemí v konfliktech různé intenzity. Je docela dobře možné, že si vyžádá nasazení americké vojenské síly na několika místech současně. Chystá se něco podobného střetu civilizací, o kterém všichni doufali, že se mu vyhneme.“ „The Gathering Storm“, *Weekly Standard*, October 29, 2002. Viz. také Eliot A. Cohen, „World War IV“, *Wall Street Journal*, November 20, 2001; Phil McCombs, „The Fire This Time“, *Washington Post*, April 13, 2003; Norman Podhoretz, „How to Win World War IV“, *Commentary*, February 2002; tentýž autor, „World War IV: How It Started, What It Means, and Why We Have to Win“, *Commentary*, September 2004; Brian Whitaker, „Playing Skittles with Saddam“, *Guardian*, September 3, 2002.
- 211 Ron Kampeas, „After Restructuring, AIPAC Plans to Focus on Wider Range of Issues“, *JTA*, September 26, 2005.